

BELGISCHE KAMER VAN
VOLKSVERTEGENWOORDIGERS

CHAMBRE DES REPRÉSENTANTS
DE BELGIQUE

INTEGRAAL VERSLAG

COMPTE RENDU INTÉGRAL

MET HET BEKNOPT VERSLAG

AVEC LE COMPTE RENDU ANALYTIQUE

COMMISSIE VOOR DE BUITENLANDSE
BETREKKINGEN

COMMISSION DES RELATIONS EXTÉRIEURES

woensdag

mercredi

10-01-2001

10-01-2001

14:30 uur

14:30 heures

AGALEV-ECOLO	<i>Anders gaan leven / Ecologistes Confédérés pour l'organisation de luttes originales</i>
CVP	<i>Christelijke Volkspartij</i>
FN	<i>Front National</i>
PRL FDF MCC	<i>Parti Réformateur libéral – Front démocratique francophone-Mouvement des Citoyens pour le Changement</i>
PS	<i>Parti socialiste</i>
PSC	<i>Parti social-chrétien</i>
SP	<i>Socialistische Partij</i>
VLAAMS BLOK	<i>Vlaams Blok</i>
VLD	<i>Vlaamse Liberalen en Democraten</i>
VU&ID	<i>Volksunie&ID21</i>

<i>Afkortingen bij de nummering van de publicaties :</i>		<i>Abréviations dans la numérotation des publications :</i>	
DOC 50 0000/000	<i>Parlementair document van de 50e zittingsperiode + nummer en volgnummer</i>	DOC 50 0000/000	<i>Document parlementaire de la 50e législature, suivi du n° et du n° consécutif</i>
QRVA	<i>Schriftelijke Vragen en Antwoorden</i>	QRVA	<i>Questions et Réponses écrites</i>
CRIV	<i>Integraal Verslag (op wit papier, bevat de bijlagen en het beknopt verslag, met kruisverwijzingen tussen Integraal en Beknopt Verslag)</i>	CRIV	<i>Compte Rendu Intégral (sur papier blanc, avec annexes et CRA, avec renvois entre le CRI et le CRA)</i>
CRIV	<i>Voorlopige versie van het Integraal Verslag (op groen papier)</i>	CRIV	<i>Version Provisoire du Compte Rendu Intégral (sur papier vert)</i>
CRABV	<i>Beknopt Verslag (op blauw papier)</i>	CRABV	<i>Compte Rendu Analytique (sur papier bleu)</i>
PLEN	<i>Plenum (witte kaft)</i>	PLEN	<i>Séance plénière (couverture blanche)</i>
COM	<i>Commissievergadering (beige kaft)</i>	COM	<i>Réunion de commission (couverture beige)</i>

<i>Officiële publicaties, uitgegeven door de Kamer van volksvertegenwoordigers</i>	<i>Publications officielles éditées par la Chambre des représentants</i>
<i>Bestellingen :</i>	<i>Commandes :</i>
<i>Natieplein 2</i>	<i>Place de la Nation 2</i>
<i>1008 Brussel</i>	<i>1008 Bruxelles</i>
<i>Tel. : 02/ 549 81 60</i>	<i>Tél. : 02/ 549 81 60</i>
<i>Fax : 02/549 82 74</i>	<i>Fax : 02/549 82 74</i>
<i>www.deKamer.be</i>	<i>www.laChambre.be</i>
<i>e-mail : alg.zaken@deKamer.be</i>	<i>e-mail : aff.generales@laChambre.be</i>

INHOUD

Mondelinge vraag van de heer Peter Vanhoutte aan de eerste minister over "de bewapeningscontrole" (nr. 2810) 1

Sprekers: **Peter Vanhoutte, Louis Michel**, vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken

Samengevoegde mondelinge vragen van - mevrouw Els Van Weert aan de vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken over "de schadeloosstelling van EU-onderdanen bij verkeersongevallen in Zwitserland" (nr. 2839) 2

- mevrouw Muriel Gerken aan de vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken over "de Zwitserse verzekeringen" (nr. 3002)

- mevrouw Fientje Moerman aan de vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken over "de rechtsonzekerheid bij de schadeloosstelling na (verkeers)ongevallen in Zwitserland" (nr. 3059)

Sprekers: **Els Van Weert, Fientje Moerman, Louis Michel**, vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken

Interpellatie van de heer Karel Pinxten tot de vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken over "de schending van de regering van de wapenwet en de Europese gedragscode inzake wapenhandel" (nr. 589) 6

Sprekers: **Karel Pinxten, Louis Michel**, vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken

Moties

Samengevoegde mondelinge vragen van 10

- de heer Ferdy Willems aan de vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken over "de VN-conferentie inzake lichte wapens" (nr. 2869) 10

- mevrouw Leen Laenens aan de vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken over "de VN-conferentie inzake lichte wapens" (nr. 2866)

- mevrouw Martine Dardenne aan de vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken over "de VN-conferentie inzake lichte wapens" (nr. 2879)

Sprekers: **Ferdy Willems, Leen Laenens, Martine Dardenne, Louis Michel**, vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken

Mondelinge vraag van mevrouw Leen Laenens aan de vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken over "de toestand in Turkse gevangenissen" (nr. 2863) 13

Sprekers: **Leen Laenens, Louis Michel**, vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken

SOMMAIRE

Question orale de M. Peter Vanhoutte au premier ministre sur "le contrôle des armements" (n° 2810) 1

Orateurs: **Peter Vanhoutte, Louis Michel**, vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères

Questions orales jointes de 2

- Mme Els Van Weert au vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères sur "l'indemnisation des ressortissants européens dans le cas d'accidents de la circulation en Suisse" (n° 2839)

- Mme Muriel Gerken au vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères sur "les assurances suisses" (n° 3002)

- Mme Fientje Moerman au vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères sur "l'insécurité juridique en matière d'indemnisation dans le cas d'accidents (de la circulation) en Suisse" (n° 3059)

Orateurs: **Els Van Weert, Fientje Moerman, Louis Michel**, vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères

Interpellation de M. Karel Pinxten au vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères sur "la violation par le gouvernement de la loi sur les armes et du code de conduite européen en matière de commerce des armes" (n° 589) 6

Orateurs: **Karel Pinxten, Louis Michel**, vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères

Motions

Questions orales jointes de 10

- M. Ferdy Willems au vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères sur "la conférence des Nations unies sur les armes légères" (n° 2869)

- Mme Leen Laenens au vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères sur "la conférence de l'ONU sur les armes légères" (n° 2866)

- Mme Martine Dardenne au vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères sur "la conférence des Nations unies sur les armes légères" (n° 2879)

Orateurs: **Ferdy Willems, Leen Laenens, Martine Dardenne, Louis Michel**, vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères

Question orale de Mme Leen Laenens au vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères sur "la situation dans les prisons turques" (n° 2863) 13

Orateurs: **Leen Laenens, Louis Michel**, vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères

Zaken, Erik Derycke

Modelinge vraag van mevrouw Leen Laenens aan de vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken over "de recente inbeschuldigingstelling van generaal Pinochet" (nr. 2865)

Sprekers: **Leen Laenens, Louis Michel**, vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken

Modelinge vraag van de heer Francis Van den Eynde aan de vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken over "een brochure van het ministerie van Buitenlandse Zaken uitgegeven in het buitenland" (nr. 2874)

Sprekers: **Francis Van den Eynde, Louis Michel**, vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken

Modelinge vraag van de heer Francis Van den Eynde aan de vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken over "het bericht in het weekblad Humo dat in New York de kroonprins en zijn echtgenote onder verantwoordelijkheid van het ministerie van Buitenlandse Zaken te gast waren bij iemand waarvan beweerd wordt dat hij nauwe banden onderhoudt met de Russische maffia" (nr. 2940)

Sprekers: **Francis Van den Eynde, Louis Michel**, vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken

Interpellatie van de heer Ferdy Willems tot de vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken over "de crisistoestand in Israël - Palestina" (nr. 596)

Sprekers: **Ferdy Willems, Louis Michel**, vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken, **Leen Laenens, Claudine Drion, Daniel Bacquelaine**, voorzitter van de PRL FDF MCC-fractie

Moties
Interpellatie van de heer Ferdy Willems tot de vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken over "het Plan Colombia" (nr. 609)

Sprekers: **Ferdy Willems, Louis Michel**, vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken, **Lode Vanoost**

étrangères, Erik Derycke

Question orale de Mme Leen Laenens au vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères sur "la récente inculpation du général Pinochet" (n° 2865)

Orateurs: **Leen Laenens, Louis Michel**, vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères

Question orale de M. Francis Van den Eynde au vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères sur "une brochure diffusée à l'étranger par le ministère des Affaires étrangères" (n° 2874)

Orateurs: **Francis Van den Eynde, Louis Michel**, vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères

Question orale de M. Francis Van den Eynde au vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères sur "l'information parue dans l'hebdomadaire Humo selon laquelle, sous la responsabilité du ministre des Affaires étrangères, le prince héritier et son épouse ont été reçus à New York par une personne qui entretiendrait des liens étroits avec la mafia russe" (n° 2940)

Orateurs: **Francis Van den Eynde, Louis Michel**, vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères

Interpellation de M. Ferdy Willems au vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères sur "la situation de crise en Israël et en Palestine" (n° 596)

Orateurs: **Ferdy Willems, Louis Michel**, vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères, **Leen Laenens, Claudine Drion, Daniel Bacquelaine**, président du groupe PRL FDF MCC

Motions
Interpellation de M. Ferdy Willems au vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères sur "le Plan Colombia" (n° 609)

Orateurs: **Ferdy Willems, Louis Michel**, vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères, **Lode Vanoost**

COMMISSIE VOOR DE BUITENLANDSE BETREKKINGEN

van

WOENSDAG 10 JANUARI 2001

14:30 uur

COMMISSION DES RELATIONS EXTÉRIEURES

du

MERCREDI 10 JANVIER 2001

14:30 heures

De vergadering wordt geopend om 14.32 uur door de heer Geert Versnick, voorzitter.

La séance est ouverte à 14.32 heures par M. Geert Versnick, président.

De **voorzitter**: Ik stel voor om de werkzaamheden aan te vatten. Uiteraard wens ik u allen een voortreffelijk 2001 toe.

Une très bonne année et j'espère que nous pourrons continuer nos travaux dans une ambiance constructive et avoir des débats intéressants dans l'intérêt de la politique étrangère belge, de l'institution que nous représentons et de l'Etat belge.

01 Mondelinge vraag van de heer Peter Vanhoutte aan de eerste minister over "de bewapeningscontrole" (nr. 2810)

01 Question orale de M. Peter Vanhoutte au premier ministre sur "le contrôle des armements" (n° 2810)

(Het antwoord zal worden verstrekt door de vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken).

(La réponse sera fournie par le vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères).

01.01 Peter Vanhoutte (AGALEV-ECOLO): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, op haar top in Wahington in april 1999 werd door de NAVO beslist om haar beleid inzake bewapeningscontrole, non-proliferatie en ontwapening te herzien in het kader van het intussen bekende paragraaf-32-proces. Mijn vraag is intussen door de feiten ingehaald, want in december 2000 is er een rapport over dit thema besproken en goedgekeurd.

Voor zover wij inzage in dit rapport hebben

gekegen, stellen wij ten eerste vast dat de NAVO uithaalt naar een aantal landen die wel de nucleaire ontwapening met de mond belijden, maar er in feite weinig of niets aan doen. Ten tweede stellen wij vast dat de NAVO de dertien stappen van het non-proliferatieverdrag onderschrijft. In dat verdrag wordt onder meer gesproken over de afbouw van kernwapens, over de beperking van de risico's op het gebruik ervan en over de vergemakkelijking van het proces van een totale eliminatie. In het rapport worden deze doelstellingen onderschreven en goedgekeurd.

Tot onze teleurstelling stellen wij echter ook vast dat hetzelfde document het vitale belang van wapens voor massavernietiging blijft verdedigen in het kader van de Euro-Atlantische verdediging en duidelijk stelt dat deze wapens onontbeerlijk zijn. Eigenlijk maakt de NAVO andere landen het verwijt dat ze meestappen in een proliferatie waar zij als organisatie zelf niet helemaal aan beantwoordt. De NAVO maakt zich immers sterk dat zij wel kernwapens mag hanteren om de vrede te handhaven, terwijl andere landen dat niet zouden mogen doen.

Mijn vraag heeft concreet betrekking op de bijeenkomst van december 2000. Ten eerste wens ik te vernemen wat het standpunt van de regering hieromtrent is.

Ten tweede, is België er voorstander van om substrategische en tactische nucleaire wapens in deze tekst ook op te nemen? Dat is namelijk belangrijk in het kader van de START-3 onderhandelingen.

Ten derde, is België bereid om te pleiten voor een stopzetting van de "nuclear sharing" en zodoende kan pleiten voor de verwijdering van de tactische nucleaire wapens van het grondgebied van niet-

nucleaire NAVO-lidstaten?

Ten vierde, is België er voorstander van dat de NAVO de formulering van de NAVO-top van Londen 1990 weer opneemt door nucleaire wapens als "weapons of last resort" te omschrijven? Op deze manier kan de Alliantie duidelijk maken dat zij in geen enkel geval overweegt om nucleaire wapens te gebruiken in beperkte conflicten en om niet-nucleaire wapenstaten te bedreigen. Tot slot, mijnheer de minister, is België er voorstander van om in deze tekst op te nemen dat de NAVO haar negatieve-veiligheidsgaranties bevestigt en zodoende belooft om geen nucleaire wapens te gebruiken tegenover niet-nucleaire wapenstaten?

01.02 Minister **Louis Michel**: Mijnheer de voorzitter, België heeft steeds het proces gesteund dat is ontstaan uit paragraaf 32. Dit proces verduidelijkt de grote inspanningen die de NAVO en haar leden de laatste tien jaar hebben geleverd op het gebied van ontwapening. Het opent eveneens de weg naar een veiliger Europa waar het bewapeningniveau op ordelijke wijze zal worden verminderd door wederzijdse vertrouwensmaatregelen. De tekst van paragraaf 32 bepaalt dat de NAVO verschillende opties bestudeert om vertrouwensmaatregelen te ontwikkelen inzake controle, non-proliferatie en ontwapening. Deze tekst beperkt de toepassing van zulke maatregelen niet tot de conventionele strijdkrachten.

Dit gezegd zijnde, zijn de onderhandelingen over START 3 van bilaterale aard en komt het niet toe aan de NAVO om deze onderhandelingen te voeren. Als de bij de onderhandelingen betrokken partners de substrategische wapens van de NAVO hier willen bij betrekken, dan moet dit gebeuren in overleg met alle geallieerden.

Ten slotte wil ik de aandacht van de volksvertegenwoordiger vestigen op het feit dat de substrategische wapens van de NAVO eigendom van de VS blijven. België is steeds zijn internationale verbintenissen nagekomen en zal dat blijven doen. In april 1999 heeft ons land het nieuwe strategische concept van de NAVO in al zijn aspecten goedgekeurd, ook wat betreft de solidariteit en de Atlantische samenhang. De solidariteit tussen de geallieerden maakt geen onderscheid tussen nucleaire en niet-nucleaire staten en dit geldt voor alle dimensies van ons bondgenootschap. In het nieuwe strategische concept blijven de strategische wapens een belangrijke rol spelen ten dienste van de afschrikkingpolitiek van het bondgenootschap. Het

is echter uiterst onwaarschijnlijk dat deze wapens worden ingezet in de huidige strategische omstandigheden. Het behoud ervan toont alleen aan dat een aanval tegen het bondgenootschap of een van zijn leden geen rationele optie is en ondenkbaar blijft. De NAVO kan zelf geen negatieve veiligheidsgaranties geven aan niet-nucleaire staten, maar de kernmachten binnen het bondgenootschap hebben onder hun verantwoordelijkheid zulke garanties geboden aan de niet-nucleaire staten die niet verbonden zijn aan nucleaire grootmachten.

01.03 **Peter Vanhoutte** (AGALEV-ECOLO): Mijnheer de minister, u weet dat wij het ten gronde waarschijnlijk nooit eens zullen worden over de problematiek van de kernwapens. Als u het mij toestaat, wil ik toch nog even twee opmerkingen maken.

Ten eerste, uw antwoord verduidelijkt wel iets over de relatie tussen de NAVO en de Verenigde Staten en de rol die de kernwapens in dit geheel spelen.

Ten tweede, er is het START 3-verdrag. Uiteraard zijn wij geen vragende partij om dat in een tekst van de NAVO op te nemen, omdat wij ook weten dat de NAVO in dit geval niet rechtstreeks de organisatie is die daarover gaat onderhandelen. Wij vinden het wel belangrijk om via de NAVO ook een signaal te geven, ook aan de andere lidstaten, dat wij het belangrijk vinden dat dit wordt opgenomen in de onderhandelingen rond START 3.

*Het incident is gesloten.
L'incident est clos.*

02 **Samengevoegde mondelinge vragen van**
- mevrouw **Els Van Weert** aan de vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken over "de schadeloosstelling van EU-onderdanen bij verkeersongevallen in Zwitserland" (nr. 2839)
- mevrouw **Muriel Gerken** aan de vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken over "de Zwitserse verzekeringen" (nr. 3002)
- mevrouw **Fientje Moerman** aan de vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken over "de rechtsonzekerheid bij de schadeloosstelling na (verkeers)ongevallen in Zwitserland" (nr. 3059)

02 **Questions orales jointes de**

- Mme **Els Van Weert** au vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères sur "l'indemnisation des ressortissants européens dans le cas d'accidents de la circulation en

Suisse" (n° 2839)

- **Mme Muriel Gerkens au vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères sur "les assurances suisses" (n° 3002)**

- **Mme Fientje Moerman au vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères sur "l'insécurité juridique en matière d'indemnisation dans le cas d'accidents (de la circulation) en Suisse" (n° 3059)**

02.01 **Els Van Weert (VU&ID):** Mijnheer de voorzitter, mijn vraag handelt over een dossier dat reeds lang aansleept en dat de minister niet onbekend is. Hij ondernam immers reeds een aantal stappen, evenwel zonder resultaat. Vandaar mijn vraag naar nieuwe stappen die eventueel zouden worden gezet.

Kort samengevat gaat het over lacunes in de Zwitserse wetgeving die aan Zwitserse verzekeringsmaatschappijen de mogelijkheid bieden om de toekenning van schadevergoedingen die voortvloeien uit burgerlijke aansprakelijkheid gedurende lange tijd voor zich uit te schuiven. Dit is een bijzonder ergerlijke bron van rechtsonzekerheid die ook Belgische onderdanen treft, die het slachtoffer zijn van verkeersongevallen in Zwitserland. Heel wat landgenoten maken immers jaarlijks een trip naar een skioord of gaan naar Zwitserland om andere redenen. Zij komen in een dure juridische procedureslag terecht, die weinig uitzicht op een billijke vergoeding op een redelijke termijn biedt.

Mijnheer de minister, enkele maanden werd opnieuw uw aandacht op dit probleem gevestigd door de heer Bart Staes van het Europees Parlement. Naar aanleiding daarvan hebt u een aantal stappen ondernomen. U hebt onder meer een brief naar de Zwitserse minister van Buitenlandse Zaken geschreven en u hebt een onderhoud met de Zwitserse ambassadeur. Beide acties leverden echter niet het verhoopte resultaat op. Het dossier blijft tot op heden geblokkeerd. Daarom ben ik, samen met enkele andere collega's, van mening dat bijkomende politieke en diplomatieke stappen zouden moeten worden gezet om bescherming aan de Belgische en EU-onderdanen, want dit probleem zal ook best in Europees verband worden aangepakt, te bieden en dus dezelfde bescherming die de Europese Unie aan de Zwitserse toeristen biedt.

Mijnheer de minister, is er sinds de laatst ondernomen stappen uitzicht op enige doorbraak in het dossier? Welke indicaties hebt u daar eventueel voor? In welke richting zouden de voorgestelde oplossingen gaan? Indien er geen

doorbraak is, welke stappen zult u ondernemen om alsnog een billijke oplossing af te dwingen?

U weet dat de Kamer voor het kerstreces besloten heeft om een bilateraal verdrag naar deze commissie terug te zenden om na te gaan of wij eventueel een opschorting zouden kunnen gebruiken om de druk op de Zwitserse autoriteiten te verhogen? Wat is uw mening terzake?

02.02 **Muriel Gerkens (ECOLO-AGALEV):** Monsieur le président, je voudrais ajouter un argument supplémentaire. Au niveau européen, aussi bien à la Commission qu'au Conseil des ministres, la manière dont fonctionnent les assurances est considérée comme un sujet important pour la sécurité des consommateurs.

Le respect des droits de l'homme et le projet de la charte des droits fondamentaux européens en sont l'illustration. Il existe également une réelle volonté d'obtenir une régulation politique des pouvoirs économiques. La coordination entre le pouvoir judiciaire, le pouvoir politique et les assurances en Suisse me semble particulièrement problématique.

Le gouvernement belge a-t-il l'intention d'intervenir au niveau européen en utilisant les outils qui sont à sa disposition, notamment les accords bilatéraux et ceux relatifs à la libre circulation?

02.03 **Fientje Moerman (VLD):** Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, ik zal niet in herhaling vallen. De vorige sprekers hebben de problematiek duidelijk uiteengezet. Het geschetste probleem werd reeds vorig jaar aangekaart tijdens een ontmoeting tussen een delegatie van het Europees Parlement en Zwitserse collega's. Ik weet dat de heer Staes een paar maanden geleden een voorstel heeft gedaan. Er staan 7 transportverdragen tussen de Europese Unie en Zwitserland in de pijplijn. Men kan zich afvragen of we op Zwitserland geen druk moeten uitoefenen nu we vaststellen dat beleefde brieven niets uithalen. Kan men geen politieke druk overwegen als er geen schot in de zaak komt?

02.04 **Minister Louis Michel:** Mijnheer de voorzitter, ik ben bekend met het probleem van de schadevergoeding aan slachtoffers van verkeersongevallen in Zwitserland door Zwitserse verzekeringsmaatschappijen. Ik heb trouwens mijn Zwitserse collega over het onderwerp aangesproken om hem te vragen te beraadslagen over de wijze waarop het algemene probleem van de gepaste bescherming van Belgische onderdanen kan worden geregeld. Het probleem

is trouwens ook een Europese bevoegdheid. Dit wordt bevestigd door een klacht van 25.000 leden van de ASSUASS die op 18 november 2000 bij de Raad van ministers aanhangig werd gemaakt. De 15 lidstaten en de commissie hebben zich dus op Europees niveau voor een betere bescherming van de verbruiker ingezet. De EU heeft reeds een bepaald aantal richtlijnen terzake gepubliceerd en er werd zopas een vierde richtlijn inzake burgerlijke verantwoordelijkheid in het verkeer aangenomen.

Mijns inziens kan dit probleem van algemeen belang worden opgelost door op Europees niveau een gedragscode tussen de verzekeringsmaatschappijen uit te werken. Ik zal alle inspanningen blijven aanmoedigen die op Belgisch en Europees niveau worden geleverd om een harmonisatie van de vergoedingsprocedures bij ongevallen in Europa of in buurlanden te vergemakkelijken en dit om de slachtoffers beter te kunnen verdedigen.

Inzake de vraag van mevrouw Moerman over het bilateraal akkoord inzake het gebruik van atoomenergie voor vreedzame doeleinden, wil ik verduidelijken dat de Kamer op 14 december 2000 niet heeft geweigerd om dit akkoord aan te nemen, maar gevraagd heeft om het aan de commissie voor te leggen.

Lier la ratification d'un traité à cette question ne me paraît pas du tout opportun. Pourquoi?

Tout d'abord, l'organisation du droit en Suisse est sensiblement différente de chez nous. Ensuite, j'ai pris des initiatives à un moment donné parce que j'avais été sensibilisé par un cas particulier qui m'avait rendu attentif à la chose. Les collaborateurs de mon département ont eu des contacts avec les avocats de certaines compagnies suisses concernées par ce dossier. Les critiques formulées et les éléments qui fondaient la plainte n'ont pas été étayés d'arguments suffisamment convaincants pour ce qui me concerne. Je perçois bien l'existence d'un problème mais vous admettrez que prendre des initiatives à partir de dossiers individuels pendant devant la justice est fort délicat pour un ministre des Affaires étrangères. Je pouvais être accusé de me mêler de ce qui ne me regarde pas et la frontière n'était pas loin à un certain moment.

J'ai également eu en mains des études comparatives au niveau européen entre différentes compagnies. Leurs conclusions contrebalançaient d'autres études, de la SMAP notamment, qui prétendaient que les compagnies

suisses étaient nettement moins respectueuses des droits légitimes que les autres compagnies européennes en ce qui concerne les indemnisations pour des accidents de roulage. Les études comparatives en ma possession n'établissent pas de différence importante et semblent plutôt attester que ces indemnisations se trouvent dans la bonne moyenne. Je n'ai pas d'avis à ce sujet. Sincèrement, je suis absolument incompétent pour en juger. Ces dossiers sont extrêmement difficiles et délicats.

Nous devons agir indiscutablement au niveau européen et je prendrai toutes les initiatives possibles sur ce plan. Je me permets tout de même de plaider pour ne pas lier la ratification d'accords, que les Suisses attendent avec une très grande impatience, à ce genre de discussion. On nous reprochera de nous mêler à des affaires en cours devant la justice. Or, vous ne savez argumenter votre thèse qu'en vous appuyant sur des dossiers individuels qui sont en justice et vous mettez dès lors le doigt dans des dossiers privés extrêmement délicats.

Dans l'affaire qui, par exemple, m'avait été soumise, après avoir entendu le plaignant pendant deux heures, vous êtes évidemment interpellé par ce que vous pensez être une injustice. Mais quand on creuse un peu et qu'on rassemble les informations, quand on reçoit des réponses et qu'on peut les vérifier, on constate que ce n'est pas tout à fait la même chose. Je pourrais vous parler d'un cas précis où, indiscutablement, par rapport à mon sens de l'équité, il était difficile d'introduire une plainte fondée sur la base des éléments présentés. Voilà, je ne peux en dire plus mais je me trompe peut-être. Je crois que nous mettrions le doigt dans quelque chose d'extrêmement délicat et dangereux si on liait la ratification d'un traité à ce genre de problématique. Pour le reste, il est bon de prendre des initiatives sur le plan européen.

02.05 Els Van Weert (VU&ID): Mijnheer de minister, ik begrijp uit uw antwoord dat er op korte termijn geen uitzicht is op een verbetering van de situatie. Ik vind dit heel jammer, vooral omdat het mij niet te doen is om een individueel geval. Wij willen aan de hand van dergelijke individuele gevallen de aandacht vestigen op onrechtvaardigheden. Tevens blijkt dat de hoge kosten van zo'n procedure heel wat mensen afschrikken. Het is niet omdat slechts een klein percentage een procedure inspant dat er geen probleem zou zijn.

Professor Suy van de VTB-VAB heeft zich in deze

zaak trouwens ook gemengd namens de vele toeristen en automobilisten die zich naar Zwitserland verplaatsen. Er moet dus wel degelijk iets aan de hand zijn en ik verheug mij erover dat u op Europees niveau initiatieven wilt nemen om met de verzekeringsmaatschappijen tot een charter te komen. Ik hoop dat dit voldoende zal zijn om de rechtsonzekerheid die vandaag bestaat op te heffen. Ik begrijp dat de koppeling aan ratificatie van verdragen niet evident is. Ook steun ik de suggestie van mevrouw Moerman om het element in de discussie in verband met transportverdragen tussen de EU en Zwitserland ter sprake te brengen. Ook daar zou men de druk kunnen verhogen.

02.06 Louis Michel, ministre: Je suis prêt à faire tout ce que vous voulez mais je veux que vous sachiez, avant de commencer, qu'il faudra des mois pour avoir une vision objective de ce dossier. J'ai essayé d'y voir clair afin de ne pas m'avancer imprudemment et, malgré cela, c'est ce qui s'est passé car je me suis rendu compte à un moment donné que les remarques que l'on m'adressait étaient correctes. Un exemple en ce qui concerne le délai de procédure: en Suisse, ces matières sont régies par les cantons et un recours est possible au niveau fédéral, ce qui implique un partage des compétences qui rend les choses très complexes. Ce double niveau de compétences est utilisé parfois avec beaucoup de légèreté par ceux qui sont attaqués pour faire durer les choses.

Un autre élément intervient - et je l'ai évoqué au niveau européen: c'est le coût de l'accès au recours. Ce coût pose un véritable problème. C'est sur la base d'éléments de ce type-là qu'il faudrait entreprendre des démarches. Je suis évidemment décidé à le faire. J'en ai déjà entamé un certain nombre. Mais il serait malsain et inopportun de lier tout cela à la ratification des accords. Cela aurait des répercussions non seulement sur les relations bilatérales avec la Suisse mais aussi sur nos relations économiques avec ce pays. J'ai été surpris de la manière dont l'on a réagi là-bas à nos initiatives.

02.07 Muriel Gerkens (ECOLO-AGALEV): Vous évoquez, monsieur le ministre; certains dossiers individuels pour relever des injustices mais ils sont tellement nombreux et il y a tellement d'avocats et de magistrats qui sont intervenus dans les pays européens qu'un problème se pose manifestement à propos du coût de l'accès à la justice dans ce pays. C'est au niveau européen qu'il faut intervenir à ce sujet. Il doit y avoir moyen de demander à la Suisse de rendre des comptes en la matière.

Quant à la manière dont les victimes sont indemnisées, je constate que, dans certains dossiers, il n'y a pas d'indemnisation à cause du fait que les choses traînent. En plus du montant accordé aux victimes, il faut prendre en considération le nombre de personnes indemnisées par rapport au nombre de personnes accidentées. Ne pourrait-on demander à la Suisse de nous donner des informations à ce sujet?

Il faudrait aussi l'interpeller au sujet de l'accès à la justice. C'est un pays avec lequel nous avons signé bon nombre d'accord mais nous n'avons aucun pouvoir sur lui.

02.08 Louis Michel, ministre: Madame, je voudrais quand même vous dire que les pays démocratiques sont très mécontents lorsqu'on les interpelle sur la manière dont l'accès à la justice est organisé chez eux ou sur un sujet similaire. Ainsi, il m'a été très difficile de restaurer de bonnes relations après mon intervention. Je n'avais pourtant pas fait grand-chose. J'avais écrit au ministre en disant de façon assez insistante que la manière dont réagissaient les assurances en question était intolérable. Je peux vous dire que mon intervention a été mal acceptée.

Nous n'avons pas intérêt à ce que nos relations bilatérales avec la Suisse se détériorent. On peut toujours intervenir mais il faut que cela se fasse sur la base d'un dossier très solide.

Mon dossier était aussi solide que possible. Pourtant, les réponses qui m'ont été apportées étaient fort pertinentes et vérifiables, en tout cas pour un certain nombre d'entre elles. Je disposais, pour appuyer ma thèse, de documents et d'études. Mais on m'a opposé des études beaucoup plus sérieuses qui m'ont, je dois l'avouer, un peu «refroidi». Je n'ai donc plus osé persister dans ma démarche car je me suis rendu compte que je ne disposais pas des moyens techniques et intellectuels pour procéder à des vérifications.

Pour bien faire, il faudrait mettre sur pied un audit indépendant. Mais je suppose que vous n'êtes pas naïve au point de penser que quasi tous les consultants ou les bureaux d'études spécialisés en ces matières sont réellement indépendants. Il faut donc relativiser en fonction des auteurs de l'étude et rechercher en premier lieu tous les liens qui existent.

02.09 Fientje Moerman (VLD): Mijnheer de minister, ik heb niet gezegd dat de Kamer die

uitwisseling van brieven inzake samenwerking bij kernenergie niet heeft goedgekeurd. Ik heb zelf in december aan de Kamer voorgesteld om deze zaak naar de commissie te verwijzen. Ik wou dit misverstand even rechtzetten.

Mijnheer de minister, ik begrijp uw voorzichtigheid wanneer u zegt dat een minister van Buitenlandse Zaken niet tussenbeide kan komen in individuele zaken, zeker niet in zaken die hangend zijn bij de rechtbanken. Ik denk niet dat het de taak is van een parlements lid om als ombudsman te fungeren in individuele zaken.

Er is echter ook een structureel probleem dat moet worden aangepakt. U wijst er zelf terecht op dat een van de belangrijke elementen van het probleem de hoge kostprijs is voor de toegang tot het gerecht in Zwitserland. Er zijn verschillende manieren om druk op een land uit te oefenen. Ik kan me voorstellen dat de Zwitsers er niet gelukkig mee zijn wanneer u hen confronteert met de vrij onrechtvaardige elementen van hun rechtssysteem en hun vraagt deze elementen te veranderen. In de zeer recente geschiedenis zijn er gevallen geweest waar zij door de rest van de wereld op de minder fraaie kanten van hun houdingen zijn gewezen. Daar waren zij toen ook niet gelukkig mee. Ik vind dat begrijpelijk. Het betekent evenwel niet dat wij ons daar moeten bij neerleggen. Als er in dit dossier met zijn structurele elementen geen schot komt, dan rijst de vraag of u als minister van Buitenlandse Zaken geen politieke druk moet uitoefenen. Ik heb alvast twee brieven gevonden die u in de hoedanigheid van minister hebt geschreven en waarin u antwoordde aan collega Staes van het Europees Parlement dat er vooralsnog geen reacties komen. Ik vraag mij dus af of, als er echt geen reactie komt, er op termijn toch geen politieke druk moet worden uitgeoefend. Het niet ratificeren van verdragen is een middel dat in verschillende dossiers in het verleden al is gebruikt. U zegt terecht dat dit zich tegen ons kan keren, maar ik meen toch dat we aan de Zwitsers een politiek signaal kunnen geven dat het zo echt niet verder kan.

De **voorzitter**: Collega's, wij zullen dit wetsontwerp tijdens onze eerstvolgende vergadering bespreken. Ik deel de bezorgdheid terzake voor een soepele rechtsgang in andere landen. We moeten er echter voor zorgen dat we onze neus niet al te diep in de zaken van andere landen steken. België zal volgens mij nog maar weinig verdragen kunnen afsluiten als mensen zich beginnen af te vragen hoe lang het in België wel niet duurt om een uitspraak te krijgen van een

hof van beroep in een verkeerszaak. We mogen niet te veel naar de anderen wijzen want we zouden daarvan wel eens de weerbots kunnen krijgen.

Het incident is gesloten.

L'incident est clos.

03 Interpellatie van de heer Karel Pinxten tot de vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken over "de schending van de regering van de wapenwet en de Europese gedragscode inzake wapenhandel" (nr. 589)

03 Interpellation de M. Karel Pinxten au vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères sur "la violation par le gouvernement de la loi sur les armes et du code de conduite européen en matière de commerce des armes" (n° 589)

03.01 Karel Pinxten (CVP): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, ik heb deze interpellatie op 4 december ingediend.

Intussen hebben wij al de kans gehad van gedachten te wisselen over het rapport inzake de Belgische wapenexport. U zal hebben opgemerkt dat in mijn interpellatie een hele reeks vragen zaten. Gelet op de uitleg die ik toen heb gekregen, wil ik mijn interpellatie toespitsen op twee elementen die ook in het verzoek voorkomen. Het eerste element betreft de toepassing van de wet van 1991 en heel in het bijzonder van artikel 4 van de wet. Het tweede luik van mijn uiteenzetting heeft betrekking op de betreffende dienst, met name de evaluatiecommissie, de samenstelling ervan en het personeelsgebeuren van de evaluatiecommissie.

Sta mij toe dat ik eerst uitdrukking geef aan een ander gevoel. In tegenstelling tot uw verklaring van december 1999, die wees op een continuïteit van het beleid in deze materie, is er ondertussen een krachtige bocht genomen. Eigenlijk is er een ommekeer ten aanzien van het begin van de legislatuur, maar ook een ommezwaai in uw beleid ten aanzien van dat van uw voorgangers en heel concreet ten aanzien van uw voorgangers Maystadt en Derycke.

In de beleidsnota van december 1999 onderstreepte u dat de regering de wet van 5 augustus 1991, de wapenwet, en ook het koninklijk besluit van 8 maart 1993 strikt zou toepassen. Met betrekking tot het internationale luik verklaarde u in dezelfde beleidsnota - of u creëerde alleszins de verwachting - u te willen uitspreken voor het bindend maken van de

Europese gedragscode. Die code is nu politiek bindend, maar ook niet meer dan dat. U pleit ervoor om ook internationaal een aantal initiatieven te ontwikkelen.

Als we die krachtige verklaring inzake wapenhandel vergelijken met wat u zei op 17 november 2000, bij de voorstelling van de begroting 2001, dan klonk dat heel wat minder affirmatief.

"Si la politique ne peut ignorer l'éthique, elle ne peut toutefois se résumer à cette seule considération."

Op hetzelfde ogenblik zei u ook, ik citeer: "En matière d'exportation d'armes, j'aurais tendance à dire qu'il n'y a pas de bonnes décisions dans la mesure où ces décisions, sauf rares exceptions, ne sont jamais que le résultat de compromis entre des considérations économiques qu'il serait vain et cynique de nier, des considérations politiques et éthiques."

Hierbij rijst de vraag naar de draagwijdte van artikel 4 van de wapenwet. Dat is zeer helder en bepaalt duidelijk dat elke aanvraag moet worden verworpen in een aantal gevallen, die exhaustief worden opgesomd. Dat is ten eerste het geval bij een klaarblijkelijke schending van de rechten van de mens. In een tweede punt worden vier andere gevallen genoemd: wanneer het hoofd moet worden geboden aan zware interne spanningen die aanleiding kunnen geven tot een gewapend conflict, wanneer het land in een burgeroorlog is verwickeld, wanneer het land onder een regering staat die terreurdaden of drugshandel steunt en ten slotte wanneer bewezen is dat de clause van niet-wederuitvoer niet wordt nageleefd. Er is dus geen ruimte voor interpretatie. In die gevallen kan geen exportlicentie worden uitgereikt en kan er bijgevolg geen sprake zijn van economische of politieke afwegingen.

Het eerste deel van mijn interpellatie heeft betrekking op de houding die de vice-eerste minister in het verleden heeft aangenomen ten aanzien van het advies van de evaluatiecommissie. Zijn voorgangers, de heren Derycke en Maystadt, hadden zichzelf de regel opgelegd om niet van het advies af te wijken. Zij hebben die regel altijd consequent toegepast. Dit geldt niet voor de opvolger van de heer Maystadt, de heer Di Rupo, die in de korte periode dat hij terzake bevoegd was, van de adviezen is afgeweken. Staatssecretaris Chevalier heeft zich eveneens strikt aan de adviezen gehouden. Ondanks het feit dat de vice-eerste minister bij zijn

aantreden de nadruk legde op het voeren van een ethisch buitenlands beleid, een idee dat wij ten volle ondersteunen, bestaan er geruchten dat de vice-eerste minister in een aantal dossiers exportlicenties zou hebben verleend ondanks een negatief advies van de evaluatiecommissie. Dit zou het geval zijn voor wapenleveringen aan Iran, Zimbabwe, Mauritanië, Nigeria - hier zou het gaan om P-90-wapens -, en China. De vice-eerste minister weet ongetwijfeld dat leveringen aan Mauritanië en Nigeria vallen onder het Ecomoratorium voor West-Afrika.

Klopt het dat de vice-eerste minister in tegenstelling tot zijn voorgangers in een aantal gevallen is afgeweken van de adviezen van de evaluatiecommissie? Hij zal een vergelijking kunnen maken. Ik neem aan dat het om gelijkaardige adviezen ging.

Een tweede punt, dat hiermee nauw verband houdt, kan worden teruggevonden op pagina 42 van het verslag over de wapenuitvoer in 1999. De evaluatiecommissie is samengesteld uit een aantal ambtenaren van de algemene directie "politiek" van het departement van Buitenlandse Zaken.

In de evaluatiecommissie zetelen vertegenwoordigers van: de bevoegde Geografische Dienst, de dienst Mensenrechten en de dienst Gevoelige Uitvoercontrole. Daarnaast wordt ook iemand geconsulteerd van de Koninklijke Militaire School en van het departement van Economische Zaken.

Het gaat hier om ambtenaren uit drie diensten van uw departement. Een van die drie diensten - de dienst Gevoelige Uitvoercontrole - bestond tot voor enige tijd uit drie Nederlandstalige ambtenaren van niveau 1. Het diensthoofd had een uitstekende reputatie. Nochtans werd dat diensthoofd verplaatst. Men bevestigt mij dat dit is gebeurd tegen de wil in van de betrokkene. Boven dit diensthoofd staan een directeur en een directeur-generaal die beiden Franstalig zijn. Terloops moet worden opgemerkt dat het diensthoofd en zijn collega's de dossiers in de betreffende landstaal afhandelen. De verplaatsing van het diensthoofd gebeurde niet alleen tegen zijn wil in maar ook tegen het advies in van de Franstalige directeur-generaal.

Terloops wil ik nog wijzen op het feit dat de evaluatiecommissie werd voorgezeten door de adjunct-directeur-generaal die ook Franstalig is.

U begrijpt dat hierover op zijn minst een aantal

vragen kunnen worden gesteld. Daarenboven heeft ook een ander Nederlandstalig tijdelijk personeelslid dezelfde dienst Gevoelige Uitvoercontrole verlaten. Het diensthoofd dat werd verplaatst, werd volgens mijn informatie intussen vervangen door een Franstalige. De contractuele medewerker werd eveneens vervangen.

Mijn eerste vraag die betrekking had op de adviezen heb ik reeds gesteld: hebt u in deze zaak altijd uw voorgangers gevolgd?

Mijn tweede vraag heeft betrekking op de personeelsswissels die hebben plaatsgevonden in de betreffende dienst. Het gaat hier om een dienst die van buitengewoon belang is voor de wapenexport.

03.02 Minister **Louis Michel**: Mijnheer de voorzitter, collega's, de criteria worden als één geheel beschouwd, rekening houdend met de specifieke plaatselijke situatie. In geval van zware interne spanningen of van conflicten op ernstige schaal neem ik mijn verantwoordelijkheid op. De evaluatiecommissie waarover u het heeft is een intern orgaan van mijn departement dat een advies uitbrengt om de minister op de hoogte te brengen van sommige aspecten van de beslissing. Het behoort niet aan een groep ambtenaren om de beslissing zelf te nemen, al houd ik rekening met het advies van de commissie om daarna, op basis al de relevante elementen, een beslissing te nemen. Er is dus geen sprake - en er zal ook geen sprake zijn - van automaticiteit. De commissie wordt niet in de wet vermeld en de executieve mag vrij beslissen. Het is dan ook haar verantwoordelijkheid. In sommige gevallen kan de analyse van de minister verschillen van de evaluatie van de diensten, omdat de minister over andere gegevens beschikt en met belangrijke evoluties rekening houdt om zijn mening te bepalen. In uitzonderlijke gevallen acht ik het gepast andere leden van de regering te consulteren. Dit laatste is trouwens al voorgevallen.

Wat ik zopas vertelde over de beslissingsvorming is conform de wet en inzake de Europese reglementering heb ik wat de gedragscode betreft enkele weken geleden al mijn Europese collega's een brief gestuurd.

Je leur demandais d'envisager d'élaborer annuellement, de manière confidentielle ou non, une liste de pays auxquels il serait exclu de livrer des armes ou d'accorder des licences.

Jusqu'à présent la France, la Suède, l'Espagne, la

Grande-Bretagne, le Danemark, l'Italie et l'Irlande m'ont répondu. Je tiens ces réponses à votre disposition ou si vous le désirez, je vous en ferai une synthèse. Il n'y a pas une seule réponse qui me permette de penser que ces pays soient favorables à l'établissement d'une liste, et ce pour des raisons évidentes. En effet, cela consisterait à établir une liste noire, qui risquerait de poser des problèmes dans les relations bilatérales avec les pays concernés.

Je continuerai donc à prendre toutes initiatives utiles sur le plan européen pour essayer de faire de ce code de conduite un élément coercitif, obligatoire. Cela réglerait largement le problème.

Ik heb reeds gezegd dat het probleem erin bestaat dat het weigeren van een vergunning onmiddellijk - binnen een termijn van twee uur - wordt gevolgd door voorstellen uit andere Europese landen om zelf de bestelling te krijgen. Dit is een probleem van concurrentie en ik moet dat dan ook heel voorzichtig behandelen.

M. Pinxten a soulevé le problème du remplacement du personnel. Par cette mesure, j'ai visé le contraire de ce qu'il soupçonne. En réalité, j'ai voulu faire en sorte qu'il n'y ait plus de relation bilatérale profonde entre certains fonctionnaires qui s'occupent de ces dossiers-là et les firmes privées qui exercent systématiquement du lobbying sur ces fonctionnaires.

Je ne reproche rien à personne, mais j'ai constaté que des fonctionnaires faisaient en sorte d'accélérer certains dossiers ou qu'ils tentaient indiscutablement d'amoindrir la force d'arguments qui auraient mené à une décision défavorable. Je suis convaincu qu'il n'est pas bon que des fonctionnaires, dans un domaine aussi délicat que celui-là, deviennent des interlocuteurs privilégiés, exclusifs et permanents de sociétés industrielles. Je n'ai rien entrepris contre ces fonctionnaires-là. Mais ils savent que désormais la règle est la suivante: chaque année, je changerai les responsables du service, parce que je veux être certain d'obtenir un avis totalement objectif.

Si le responsable d'une entreprise téléphone plusieurs fois par mois, pendant des années, au même fonctionnaire, cela peut créer un lien. Je ne veux nullement critiquer le fonctionnaire ou lui prêter une quelconque intention répréhensible. Mais il peut exister un rapport humain, qui permettrait de favoriser une entreprise plutôt qu'une autre. J'ai donc voulu casser le monopole relationnel entre les responsables du service et les entreprises.

Maintenant, qu'il s'agisse d'un flamand ou d'un francophone, c'est un pur hasard. J'ai peut-être tort, mais je ne suis pas mesquin au point de faire de telles distinctions. Quand un fonctionnaire est compétent, le fait qu'il soit flamand ou francophone n'a pas l'ombre d'une importance.

Je pense que ce souci se manifeste clairement dans les relations que j'entretiens avec mon administration. Il y a, dans un département, énormément de gens qui sont proches de votre sensibilité. Et parmi ceux-là, beaucoup sont très compétents. Je travaille avec eux quotidiennement; je les respecte, je vais les promouvoir parce que je tiens compte de la qualité des gens qui me servent.

Je dois d'ailleurs reconnaître que j'ai beaucoup de chance, parce que je suis à la tête d'un des meilleurs départements du pays. La loyauté y est une règle générale, bien qu'il y ait très peu de personnel de ma sensibilité. Je travaille beaucoup et presque essentiellement avec des fonctionnaires d'obédience sociale-chrétienne et socialiste, qui sont tout à fait loyaux et compétents. Il n'y a pratiquement pas de libéraux parmi eux; quant aux écolos, je n'en ai pas encore trouvé.

Tout ceci pour vous dire que je ne comprends pas bien l'allusion que vous faites. Ce que vous suggérez ne fait pas partie de ma culture, monsieur Pinxten. Je ne suis pas comme ça, ne vous en déplaît!

Rassurez-vous: la mesure que j'ai prise est une mesure générale, que j'assume et que je continuerai à pratiquer. Car je répète que dans des dossiers aussi sensibles que ceux-là, je pense qu'il n'est pas bon que les entreprises aient des contacts fréquents avec des fonctionnaires, qui sont toujours les mêmes. J'ai constaté que le tutoiement était courant, ainsi que les rencontres et les invitations. Et cela n'est pas du tout souhaitable. Ne croyez pas que j'aie pris cette décision sur base d'un dossier. J'ai suivi ma conviction. Et c'est ma responsabilité politique.

J'espère que vous voilà rassuré.

03.03 Karel Pinxten (CVP): Mijnheer de voorzitter, de minister zegt in zijn antwoord veel meer dan waar ik om vroeg.

Wat het laatste punt betreft, hou ik me graag aan de vaststellingen. Ik heb helemaal niet gesproken over politieke gezindheid of politieke kleur. Ik

neem samen met u aan dat alle ambtenaren zich correct en loyaal gedragen ten aanzien van hun minister en de regering. Dat moet de regel zijn.

Het enige wat ik vaststel is dat in zo een belangrijke dienst, in zo een gevoelige materie, een ambtenaar, die wellicht toevallig Nederlandstalig is - ik wil daarmee niets suggereren - en die algemeen wordt gewaardeerd, tegen zijn zin in wordt gemuteerd en door een Franstalige wordt vervangen - waarmee ik ook niets wens te insinueren. Die overplaatsing gebeurt niet alleen tegen zijn eigen wens in, maar ook tegen die van zijn - Franstalige - directeur-generaal. Ik vind dat op zijn zachts gezegd bijzonder merkwaardig en absoluut niet gebruikelijk. In de andere departementen gebeurt dat alleszins niet zo. Natuurlijk valt dit onder politieke verantwoordelijkheid van de minister en is het de taak van het Parlement om de minister daarover te ondervragen. Hij heeft daar een uitleg voor gegeven. Uit de meningen van andere mensen - ook uit de meerderheid - in de media, blijkt echter dat dit geen unicum is. Schijnbaar gebeuren er tegen de adviezen in van de diensthoofden, de directeurs-generaal, overplaatsingen.

Ten eerste, u hebt redenen gegeven en ik vind die merkwaardig. U zegt immers aan het begin van uw betoog dat die mensen alleen maar een advies geven en dat u beslist. Dat is inderdaad uw politieke verantwoordelijkheid. Ik ben er voorstander van dat u als minister die verantwoordelijkheid neemt en ze niet afschuift. Ik zal u daar altijd in steunen. Desalniettemin is er een probleem met uw uitleg. U zegt immers dat dit zo een belangrijke dienst en een zo gevoelige materie is. Ook al geven ze enkel advies en zijn ze in beleidsoptiek betekenisloos, toch beslist u om hen te muteren. Moet ik daaruit afleiden dat de politiek verantwoordelijken - zij of hun kabinet - die dus geen advies formuleren, maar echte beslissingen nemen, zich ook onthouden van ieder contact met de betreffende industrie? Dat zou men mutatis mutandis uit uw redenering kunnen afleiden. Wie immers alleen adviseert, moet elk jaar worden gemuteerd, anders is hij te vlug beïnvloedbaar. Bij de mensen die de beslissing nemen echter, is er geen probleem en mag er gerust continuïteit zijn. Ik vind dat een merkwaardige redenering.

Als u had gezegd dat de betrokken ambtenaar zijn job niet goed deed en dat dit het oordeel van zijn oversten was, dan spreekt het voor zich welke consequentie dat heeft. Zomaar, ins Blaue hinein dit soort beslissingen nemen, vind ik op zijn minst

bijzonder, bijzonder merkwaardig.

Ten tweede, ik respecteer het dat u uw politieke verantwoordelijkheid neemt, maar ik begrijp zeer duidelijk dat u uw ambtstermijn bent begonnen met een aantal zeer sterke uitspraken, niet alleen in dit dossier, maar ook in heel wat andere. U zei de wapenwet zeer strikt toe te zullen passen. Een jaar later was u echter al heel wat minder fanatiek. Het rare is dat uw voorgangers dit nooit zo prachtig hebben geformuleerd, maar wel dezelfde praktijk toepasten. De ecart tussen wat u bij het begin van uw legislatuur inzake de wapenwet heeft verklaard en tussen wat u een jaar later beweerde, is toch wel groot. Ik kan niet anders dan dat vast te stellen. Ik herhaal dat ik respecteer dat u uw verantwoordelijkheid neemt met betrekking tot het advies van de evaluatiecommissie. Toch heeft u in aantal dossiers een andere beslissing genomen dan wat de commissie u aanbeval.

Een tweede vaststelling is dat u terzake, ondanks de retoriek, zeker bij de aanvang van de legislatuur, in de feiten een andere minder ethisch gebonden houding aanneemt dan uw voorgangers de heren Derycke en Maystadt, zodra het erop aankomt beslissingen te nemen. Ik maak daarbij abstractie van het ene geval waarbij de heer Di Rupo afweek van het advies van de evaluatiecommissie. Dat is wat ik vaststel, maar misschien kunt u dit via de feiten ontkennen.

Moties Motions

Tot besluit van deze bespreking werden volgende moties ingediend.

En conclusion de cette discussion les motions suivantes ont été déposées.

Een motie van aanbeveling werd ingediend door de heren Karel Pinxten en Herman Van Rompuy en luidt als volgt:

“De Kamer,
gehoord de interpellatie van de heer Karel Pinxten en het antwoord van de vice-eerste minister en minister van Buitenlandse zaken,
vraagt de regering de wapenwet van 1991 correct toe te passen.”

Une motion de recommandation a été déposée par MM. Karel Pinxten et Herman Van Rompuy et est libellée comme suit:

“La Chambre,
ayant entendu l'interpellation de M. Karel Pinxten et la réponse du vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères,

demande au gouvernement d'appliquer de façon correcte la loi sur les armes.”

Een eenvoudige motie werd ingediend door de heren Daniel Bacquellaine en Erik Derycke en mevrouw Martine Dardenne.

Une motion pure et simple a été déposée par MM. Daniel Bacquellaine et Erik Derycke et Mme Martine Dardenne.

Over de moties zal later worden gestemd. De bespreking is gesloten.

Le vote sur les motions aura lieu ultérieurement. La discussion est close.

04 Samengevoegde mondelinge vragen van
- de heer **Ferdie Willems** aan de vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken over "de VN-conferentie inzake lichte wapens" (nr. 2869)

- mevrouw **Leen Laenens** aan de vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken over "de VN-conferentie inzake lichte wapens" (nr. 2866)

- mevrouw **Martine Dardenne** aan de vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken over "de VN-conferentie inzake lichte wapens" (nr. 2879)

04 Questions orales jointes de

- M. **Ferdie Willems** au vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères sur "la conférence des Nations unies sur les armes légères" (n° 2869)

- Mme **Leen Laenens** au vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères sur "la conférence de l'ONU sur les armes légères" (n° 2866)

- Mme **Martine Dardenne** au vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères sur "la conférence des Nations unies sur les armes légères" (n° 2879)

De **voorzitter**: Mag ik de sprekers verzoeken beknopt te zijn en ervoor te zorgen dat hun vragen elkaar niet teveel overlappen.

04.01 Ferdie Willems (VU&ID): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, België verwierf veel faam inzake landmijnen. Op dat vlak was ons klein land zeer groot.

Weldra zal een conferentie plaatsvinden over illegale handel in lichte wapens. De voorbereidingen zijn reeds aan de gang. Zij lopen van 8 tot 19 januari. Een tweede voorbereiding is gepland voor de maand maart en de finale vergadering zal doorgaan in de maand juli.

Wij kregen allen een bondige, maar boeiende nota in dat verband: Focus and attention on small arms. Dit opzet gaat uit van een internationaal netwerk dat zich bezighoudt met deze materie. Het gaat om een dertigtal NGO's met veel ervaring en een immense betrokkenheid op het terrein.

Mijnheer de minister, ik zal die nota niet volledig uiteenzetten, maar ik zal mij beperken tot enkele noemenswaardige ideeën uit de inleiding.

De lichte wapens worden nog steeds het meest gebruikt. De zogenaamde kleine wapens doden jaarlijks meer dan een half miljoen personen. De slachtoffers zijn de meest kwetsbare personen, namelijk vrouwen, kinderen, armen. De lichte wapens situeren zich vaak in de schemerzone van criminaliteit en legaliteit. In dat verband denk ik aan drugs of aan Colombia waarover ik straks trouwens meer zal vertellen.

De negen titels van dit document spreken voor zich: preventie en bestrijding, controle, beschikbaarheid binnen de staten zelf - waar het gaat over 500.000 gestolen wapens per jaar - verzamelen en vernietigen van wapens, de zwarte markt, transparantie - in dat verband denk ik aan onze geregeld terugkerende discussies over het rapport en over de zeer indringende vragen van de heer Vandermaelen - financiering om tot een daadwerkelijke implementatie van de actie te komen, steun, onderzoek en informatisering, maatregelen om preventief te werken en tenslotte coördinatie.

Dit zijn uiteraard te veel punten om ze thans allemaal te bespreken. Hieruit blijkt evenwel dat het een belangrijke materie is; wij zijn trouwens met zijn drieën om hierover vragen te stellen.

Mijnheer de minister, hoe reageert u op dit interessante document? Quid met de voorbereiding van de vergaderingen? Is het mogelijk over dit onderwerp een briefing te organiseren ten opzichte van de NGO's die zelf het initiatief namen om een aantal concrete voorstellen te formuleren? Het ware aangewezen de NGO's op de hoogte te houden van de evaluatie van hun suggesties. Tot slot had ik u willen vragen, mijnheer de minister, ook het Parlement te informeren over de briefing.

04.02 Leen Laenens (AGALEV-ECOLO): Mijnheer de voorzitter, ik zal proberen niet in herhaling te vallen, hoewel herhaling soms niet overbodig is.

Mijnheer de minister, aansluitend bij de vragen van collega Willems wil ik nog het volgende meedelen. Niet alleen de NGO's, zoals vermeld in het document, verwijzen naar de voortrekkersrol die België daar tot nu toe heeft gespeeld. Zij vragen uitdrukkelijk om die voortrekkersrol verder te zetten in de conferentie van volgende zomer. Ik heb het genoeg gehad een week de Algemene Vergadering van de VN in New York bij te wonen. Mijn contacten bij de Belgische missie daar, strekken ook in die zin. Zij zouden het appreciëren als het beleid zou worden verdergezet met die intensiteit zoals het in het verleden werd opgestart.

Ik wil nog een vraag toevoegen die ik niet echt heb gehoord. Op welke manier worden de zaken voorbereid? Hoe worden de NGO's hierbij betrokken? Het zou belangrijk kunnen zijn dat er een specifieke inbreng komt van Belgische initiatieven, zoals de Belgische wetgeving op wapenhandel. Dat is een concrete vraag naar de invulling. Hoe denkt België zijn inbreng in die conferentie te concretiseren?

04.03 Martine Dardenne (ECOLO-AGALEV): Monsieur le président, je m'associe aux propos tenus par mes collègues. Je voudrais ajouter que la prolifération des armes légères est considérée par la plupart des experts internationaux comme un frein très important au développement social, économique et écologique des pays les plus défavorisés. C'est d'ailleurs ce qui m'avait amenée à intervenir dans la problématique des mines anti-personnel Ayant été personnellement à l'origine de ce travail et ayant également beaucoup travaillé sur cette problématique, je peux dire que la Belgique a joué un rôle moteur en cette matière et j'espère que ce sera le cas dans d'autres domaines relatifs à l'armement. Il existe, vous le savez, actuellement d'autres armes que les armes légères sous les feux de l'actualité.

La prolifération des armes légères est inacceptable puisque, et vous l'avez dit vous-même, monsieur le ministre, le cynisme diplomatique côtoie souvent l'affairisme économique. Dans tout cela, il n'y a guère de considération pour les populations civiles qui sont les principales victimes.

Je voudrais également vous demander quelles seront globalement les positions que la Belgique défendra lors de la Conférence des Nations unies. Abordera-t-on le problème de la responsabilisation des principaux pays producteurs d'armes légères? Un code d'exportation d'armes légères est-il à

l'ordre du jour de cette Conférence?

La problématique du marquage des armes à feu, qui permet donc leur traçage, sera-t-elle également abordée?

Monsieur le ministre, il est vrai que nous avons déposé nos questions avant les vacances de Noël alors que vous n'étiez pas en Belgique. Or, entre-temps certaines mesures ont été prises. Aussi, je voudrais vous demander quel est l'état actuel des travaux du gouvernement fédéral en ce qui concerne l'adoption d'un code de conduite belge pour les exportations d'armes dont il était question, il y a peu.

04.04 **Minister Louis Michel:** Mijnheer de voorzitter, collega's, het is inderdaad de prioritaire doelstelling van de conferentie om de voorwaarden te ontwikkelen voor een versterkt toezicht op het illegaal transport van kleine wapens, die een destabiliserende weerslag kunnen hebben op staten of regio's.

Een eerste voorbereidende vergadering heeft plaatsgevonden. Daar werden de praktische voorwaarden van de organisatie van deze conferentie bepaald. Ik zou u graag meer in detail willen inlichten over de voorbereidende werkzaamheden binnen de Europese Unie met het oog op de tweede voorbereidende commissie in januari 2001.

De tekst herbevestigt het recht van de staten om wapens te produceren en in te voeren in verhouding tot hun rechtmatige noden van zelfverdediging en veiligheid, maar vecht tegen de overmatige accumulatie van zulke wapens en stelt preventieve maatregelen voor met het oog op een betere controle van de productie, het bezit, de opslag en de handel van uitrustingen. Men wilt dit verwezenlijken door wetgevende en reglementaire maatregelen, alsook door geschikte merktekens waardoor wapens beter kunnen worden opgespoord.

De Europese Unie wil de bestaande regionale moratoria versterken of de ontwikkeling ervan in gevoelige zones, zoals in de landen van de West-Afrikaanse Economische Gemeenschap, aanmoedigen en de risico's op overmatige accumulatie van kleine wapens beperken. Zo een samenwerking vereist eveneens een betere uitwisseling van informatie en de versterking van de bestaande politie- en douanemechanismen, zoals Interpol, alsook de versterking van de strijd tegen de georganiseerde misdaad. Bovendien zijn de EU-leden van mening dat de bestaande gedragscodes zouden moeten worden

geharmoniseerd, meer bepaald inzake exportcriteria. Ik merk echter op dat de uitdrukkelijke wil om zulke codes bindend te maken in deze tekst ontbreekt. Dat komt overeen met het antwoord dat ik op mijn brief heb gekregen. Desalniettemin neemt de Unie ontegensprekelijk positieve initiatieven met het oog op een meer geharmoniseerde strijd tegen de verboden wapenhandel.

Les positions de l'Union européenne encouragent également une politique nationale de retenue limitant les exportations strictement aux autorités publiques. Enfin, la destruction des armes en surplus est encouragée car cela évite le recyclage et le déplacement des problèmes d'une zone difficile en guérison à ses voisins immédiats, comme c'est hélas le cas dans la corne de l'Afrique où des pays pacifiques sont mis en difficulté par des afflux illégaux d'armes provenant des pays voisins qui ont connu des guerres civiles. Il convient donc que cette dimension soit prise en compte dans les opérations de maintien de la paix qui doivent prévoir la collecte et la destruction des armes sur le modèle, par exemple, des opérations de l'OTAN en Bosnie et au Kosovo. De telles mesures nécessitent cependant d'être complétées par la démobilisation bien pensée des combattants et par leur réintégration dans la vie civile. Cette approche implique clairement qu'une assistance des pays développés soit offerte aux autorités publiques des pays confrontés à cette plaie mais qui sont désireuses de s'attaquer réellement au problème.

La présidence de l'Union européenne a adressé un message en ce sens aux autorités américaines en vue d'assurer une meilleure collaboration avec celles-ci dans la perspective de la conférence. La Belgique, pour sa part, suit ces questions avec attention et participe très activement aux travaux en vue des conférences préparatoires à venir et de la conférence elle-même où elle assurera la coordination européenne.

Le service du contrôle des armements des Affaires étrangères et notre représentation permanente à l'UE sont directement impliqués dans ces travaux. Dans ce rôle, elle devra contribuer avant tout à la réalisation d'un consensus acceptable à l'ensemble des Etats membres. Notre ambition est que ce consensus puisse être évidemment le plus fort et le plus élevé possible et qu'il représente un ensemble d'exigences réelles qui permettraient de tirer des conclusions concrètes de cette conférence. Notre but, dans ce domaine, est en effet de faire progresser les choses sur le terrain plutôt que

dans des documents théoriques.

Enfin, en ce qui concerne les ONG, la Belgique plaide pour la participation de celles-ci aux travaux préparatoires, comme il est prévu par les règles de procédure de l'ONU, soit en tant qu'observateurs soit en tant que témoins. Je peux ajouter que des contacts existent déjà entre mes services et l'International Action Network on Small Arms et que la Belgique a financé des projets auxquels participe l'IANSA sur le front de la diplomatie préventive.

Je veux ajouter à votre attention que le gouvernement a confié à M. Moreels, dans le cadre de sa mission humanitaire en Afrique centrale, l'objectif de contribuer à limiter la prolifération des petites armes dans la région, ainsi que de veiller au sort des enfants-soldats dont on sait qu'ils sont à la fois les premières victimes et les criminels inconscients qui troublent parfois de manière dramatique les régions en guerre civile. Je suis absolument convaincu que la présence et l'expérience de M. Moreels, avec qui je resterai d'ailleurs en contact permanent, ne pourront que contribuer utilement à résoudre ce fléau qui frappe particulièrement l'Afrique.

04.05 **Ferdy Willems** (VU&ID): Mijnheer de voorzitter, het antwoord van de minister voldoet mij in grote mate. Daaruit blijkt zijn wil om in voornoemd dossier een doortastende rol te spelen. Ik verheug mij daar al op.

Ik ben ook tevreden dat hij verwijst naar de heer Moreels, die op het terrein bewezen heeft, dat hij hart heeft voor deze zaak. De man heeft destijds zijn leven geriskeerd en ik ben overtuigd van zijn waarde: hij zal met een sterk moreel gezag kunnen optreden.

De minister heeft gesteld - dat bevalt mij ten zeerste - dat we niet enkel in theorie, maar op het terrein zelf actief moeten zijn. Wanneer ik echter in een bericht van Belga van vandaag lees dat de Verenigde Staten het wapenembargo tegen Ethiopië en Eritrea willen opheffen, dan lijkt het niet de goede richting uit te gaan. We hoeven er geen tekening bij te maken. Blijkbaar is men van plan opnieuw de wapens, waartegen we ons verzetten, te verkopen aan gebieden waar lokale bendeleiders, stamhoofden of legerleiders of hoe men ze ook noemt geregeld oorlogje met mekaar spelen.

In ieder geval ben ik tevreden met uw houding in dit verband en ik neem aan dat u alle informatie dienaangaande aan de parlementsleden - dat is

evident - en de NGO's ter beschikking zal stellen, die als basis een actieve rol wensen te spelen.

04.06 **Leen Laenens** (AGALEV-ECOLO): Mijnheer de voorzitter, ook ik meen dat het antwoord van de minister volledig was.

Ik sluit mij alvast aan bij de vraag om ons vooraf op de hoogte te brengen van de voorbereidingen voor de volgende prep-com in maart - voor deze van januari zijn we te laat -, zodat we niet alleen tijdig kennis kunnen nemen van alle mogelijke informatie, maar daarover ook met de minister van gedachten kunnen wisselen.

04.07 **Martine Dardenne** (ECOLO-AGALEV): Monsieur le président, j'abonderai dans le sens de mes trois collègues. J'aimerais également qu'un document nous soit transmis par le ministre en ce qui concerne la première réunion préparatoire du mois de janvier et en prévision de la seconde réunion.

Des choses intéressantes ont été suggérées au niveau de l'Union européenne, mais a-t-on abordé la question du contrôle des décisions qui seront prises? Ce point est-il également inscrit à l'ordre du jour? Ce point me semble déterminant quelles que soient les décisions que l'on peut prendre.

L'incident est clos.

Het incident is gesloten.

05 **Mondelinge vraag van mevrouw Leen Laenens aan de vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken over "de toestand in Turkse gevangenissen" (nr. 2863)**

05 **Question orale de Mme Leen Laenens au vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères sur "la situation dans les prisons turques" (n° 2863)**

05.01 **Leen Laenens** (AGALEV-ECOLO): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, er is een probleempje inzake het indienen van deze vraag en de tussenliggende periode. Ik wilde uitvoerig ingaan op de bevindingen van mevrouw Brepoels en mijzelf naar aanleiding van een missie naar Turkije in het gezelschap van People Right Watch. Dat gebeurde tussen Kerstmis en Nieuwjaar. Eerlijkheidshalve moet ik zeggen dat deze vraag gedeeltelijk werd beantwoord tijdens de laatste plenaire vergadering van 2000. Het antwoord werd toen gegeven door minister Reynders, omdat u toen niet aanwezig was. Het antwoord dat ik toen kreeg, werd en wordt totaal tegengesproken door onze bevindingen ter plaatse. De vertegenwoordiging van de Turkse

regering had op de top van Nice gesteld dat de ingebruikname van de zogenaamde F-type gevangenissen met zes maanden werd uitgesteld. Ter plaatse hebben wij de gevolgen kunnen zien van de zeer gewelddadige inval op 19 december 2000 in 20 gevangenissen tegelijkertijd. Die inval had precies tot doel het overbrengen van de politieke gevangenen naar de F-type gevangenissen. Tevens was dit een poging tot het breken van de hongerstaking die voortduurt tot vandaag. Een duizendtal hongerstakers heeft beslist door te gaan tot de dood. Vandaar ook de uitdrukkelijke vraag om op korte termijn hieraan aandacht te besteden en hier uitvoerig bij stil te staan. Deze voormiddag hebben mevrouw Brepoels en ik uitvoerig van gedachten kunnen wisselen met uw kabinetschef en hem het rapport overhandigd. Ik hecht eraan nu ook een kopie van het rapport te overhandigen en stel voor om op een later tijdstip hierop dieper in te gaan.

05.02 Minister **Louis Michel**: Mijnheer de voorzitter, ik dank mevrouw Laenens voor haar voorstel. Het zou een goede zaak zijn mochten we een debat kunnen voeren op grond van het rapport.

Het voorstel van de Turkse regering om de ingebruikneming van de gevangencellen van type F met zes maanden uit te stellen, werd niet door de hongerstakers aanvaard. De Turkse overheden zagen zich dan ook genoopt op te treden om te vermijden dat sommige hongerstakers zouden sterven. Dat is de officiële reden die mij werd opgegeven. Onze ambassadeur in Ankara brengt geregeld en zorgvuldig verslag uit over de situatie ter plaatse.

In een persoonlijke brief aan mijn Turkse collega heb ik op 26 december 2000 uiting gegeven aan de gevoelens die de acties van het Turkse leger hebben teweeggebracht bij de publieke opinie in België. In tal van bilaterale contacten met de Turkse overheden wordt de methode betreurd waarop een einde aan de hongerstaking werd gesteld. In dit verband wordt het rapport van Human Rights Watch - niet te verwarren met People's Watch - aangehaald, waarbij de invoering van kleinere F-gevangenissen in se niet wordt afgekeurd, aangezien deze moeten resulteren in een meer menswaardige behandeling van de gedetineerden. De voorwaarde is wel dat de gedetineerden voldoende mogelijkheden tot sociaal contact worden geboden en dat de isolatie, die alleen onder speciale omstandigheden gerechtvaardigd is, van welbepaalde duur is.

Het Comité ter voorkoming van foltering en folterpraktijken van de Raad van Europa zal binnenkort een onafhankelijk onderzoek instellen.

Lorsque vous y êtes allé, j'ai transmis une lettre à mon collègue ministre. J'ai également téléphoné à un diplomate en poste afin que vous obteniez de l'aide et que vous puissiez, dans les meilleures conditions, exercer les contrôles que vous souhaitiez. Le succès fut relativement mitigé, pour ne pas parler d'insuccès.

Il est tout à fait opportun de discuter à fond du rapport et d'entendre les gens qui se sont rendus sur place. A la suite de cette discussion, il faudra prendre des initiatives au niveau européen pour préciser que cela ne va pas et qu'un pays ayant le statut de candidat se doit, même s'il n'était pas encore accepté, de poser les premiers pas de concordance morale avec les critères de Copenhague. Tout ceci indique qu'il y a encore beaucoup de travail à faire en Turquie. Je suis tout à fait disposé à prolonger les conclusions de votre rapport par des initiatives ou des actions que vous me demanderez de prendre, sur le plan européen.

05.03 **Leen Laenens** (AGALEV-ECOLO): Mijnheer de minister, het is belangrijk dat u zult aandringen om een onderzoekscommissie op te richten in het licht van de commissie ter preventie van de foltering. Op die manier kunnen onze bevindingen worden overgedaan door mensen met meer autoriteit. U hebt gezegd dat dit de officiële reactie van Turkije was. De Turkse autoriteiten voelden zich genoodzaakt de inval te doen omdat de hongerstakers weigerden op de voorstellen in te gaan. Verschillende mensen die rechtstreeks betrokken zijn bij de bemiddelingscommissie tussen de regering en de hongerstakers kunnen getuigen dat ze tot 18 december 2000 geprobeerd hebben te bemiddelen. De hongerstakers gingen akkoord om onder bepaalde voorwaarden - u hebt ze opgesomd - de hongerstaking te beëindigen. Zonder enige vorm van verantwoording van de regering zijn de bemiddelingspogingen stopgezet, precies op de vooravond van de inval. Ik denk dat er tegenstrijdigheden zijn tussen de officiële versie en hetgeen de bemiddelaars hebben vastgesteld. Dit moet op een onafhankelijke manier worden onderzocht. De officiële instanties hebben niet gereageerd.

05.04 **Erik Derycke** (SP): Mijnheer de voorzitter, ik wil geen debat pro of contra Turkije voeren. Ik wil waarschuwen voor de verstrekende gevolgen van een dergelijk debat in deze Kamer. Dit debat

kan, mijns inziens, alleen onder strikte voorwaarden worden gevoerd. De Raad voor Europa zal binnenkort eveneens een rapport behandelen over het respect van Turkije inzake zijn engagementen in de raad en inzake de problematiek van de mensenrechten. Ik dring erop aan dat de commissie zou wachten tot op het ogenblik dat dit rapport is vrijgegeven. We moeten de reacties afwachten van de Raad voor Europa die de gespecialiseerde instelling bij uitstek is. Later kan deze commissie een werkwijze afspreken om aan de vraag van mevrouw Laenens tegemoet te komen.

Ik verwijs naar hetgeen we hebben meegemaakt met Rusland inzake Tsjetsjenië. Door een verstandige en evenwichtige houding hebben de Belgische vertegenwoordigers in de Raad voor Europa kunnen bekomen dat de betrekkingen met Rusland niet totaal bekoelden en geleidelijk aan een constructieve samenwerking mogelijk was. Ik weet dat de kritiek op Rusland groot blijft. We moeten, mijns inziens, Turkije op dezelfde manier behandelen. We moeten voorzichtig handelen met een kandidaat-lidstaat van de Europese Unie. De regressie of de progressie in Turkije gaat - zoals dat in die landen wel meer het geval is - met schokken. Deze Kamercommissie moet wijs en voorzichtig handelen, zeker omdat Turkije inzake mensenrechten bijzonder lange tenen heeft.

De **voorzitter**: Mijnheer Derycke, zo opent u het debat over de initiatieven die in de toekomst kunnen worden genomen.

Het incident is gesloten.

L'incident est clos.

06 Mondelinge vraag van mevrouw Leen Laenens aan de vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken over "de recente inbeschuldigingstelling van generaal Pinochet" (nr. 2865)

06 Question orale de Mme Leen Laenens au vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères sur "la récente inculpation du général Pinochet" (n° 2865)

06.01 Leen Laenens (AGALEV-ECOLO): Mijnheer de voorzitter, mijn vraag dateert van begin december 2000 en ik had het daarin over een recente beslissing, maar ook nu is het dossier nog actueel. De recente beslissing van de Chileense rechter Gudman om Pinochet te beschuldigen en, begin december, onder huisarrest te plaatsen, brengt het dossier terug op de voorgrond. Het gaat om het dossier inzake de beschuldiging voor de moorden, begaan onder de

zogenaamde omschrijving: 'karavaan van de dood' in 1973. België en vooral het ministerie van Buitenlandse Zaken hebben in dit dossier een belangrijke rol gespeeld. Interessant om te vermelden is ook het niet aflatend appèl van organisaties zoals Amnesty International in dergelijke dossiers. Mijnheer de minister, Amnesty International hebt u recent omschreven als de emanatie van het universele geweten van de burgers. Door deze wereldwijde acties, en in België specifiek door de organisatie van de ouders van politieke gevangenen en verdwenen mensen, is er in België een internationaal aanhoudingsbevel van onderzoeksrechter Vandermeersch geweest. Volgens mijn informatie zou dit Belgisch dossier terzake nog niet aan rechter Gudman zijn overgemaakt. Het is belangrijk dat dit dossier aan het Chileense dossier wordt toegevoegd, zodat het als een geheel kan worden behandeld. Kunt u ons duidelijkheid verschaffen over de stand van zaken in het dossier?

06.02 Minister **Louis Michel**: Mijnheer de voorzitter, de Belgische ambassade van Santiago heeft reeds op 11 augustus 2000 de aanhoudingsmandaten van onderzoeksrechter Vandermeersch overgemaakt aan het Chileense ministerie van Buitenlandse Zaken met de vraag of de Chileense rechtbanken konden kennis nemen van de feiten. Het Chileense opperste gerechtshof heeft het dossier op 18 augustus 2000 in ontvangst genomen. Op 1 september 2000 vroeg het opperste gerechtshof de vertaling van een aantal documenten. Deze werden op 11 oktober 2000 door het Belgisch ministerie van Justitie overgemaakt aan de Chileense autoriteiten. Op 20 oktober en 7 november 2000 informeerde onze ambassade telkens naar de stand van zaken van het dossier. Op 30 november 2000 antwoordde het opperste gerechtshof met een vraag naar bijkomende documenten. Deze werden door de Belgische ambassadeur op 11 december 2000 via het Chileense ministerie van Buitenlandse Zaken overhandigd. Hij heeft bij die gelegenheid opnieuw aangedrongen op een spoedig antwoord.

06.03 Leen Laenens (AGALEV-ECOLO): Mijnheer de minister, uw antwoord is klaar en duidelijk.

Het incident is gesloten.

L'incident est clos.

De **voorzitter**: Ik stel voor dat de heer Van den Eynde zijn beide vragen meteen na elkaar behandelt, met goedvinden van de heer Willems,

die de twee laatste interpellaties houdt.

07 Mondelinge vraag van de heer Francis Van den Eynde aan de vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken over "een brochure van het ministerie van Buitenlandse Zaken uitgegeven in het buitenland" (nr. 2874)

07 Question orale de M. Francis Van den Eynde au vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères sur "une brochure diffusée à l'étranger par le ministère des Affaires étrangères" (n° 2874)

07.01 Francis Van den Eynde (VLAAMS BLOK): Mijnheer de voorzitter, Ik wil een vraag stellen aan de minister van Buitenlandse Zaken over een brochure die zijn departement mij enkele maanden geleden gestuurd heeft in het Frans. Ik neem aan dat er ook een Nederlandstalige versie van bestaat.

In die brochure vond ik een aantal merkwaardige zaken. Deze regering blijkt te worstelen met een probleem waarvan zelfs de eerste minister nog niet zo lang geleden toegaf dat hij het nog niet onder de knie had: het probleem van de asielzoekers. De eerste minister had dit toegegeven naar aanleiding van de begroting.

Dagelijks verneem ik via radio en tv dat allerlei maatregelen worden genomen - of die al dan niet efficiënt zijn, is nu niet aan de orde - om te vermijden dat wij op dat vlak overspoeld worden. Ik hoorde dat wij 40.000 asielzoekers binnenkregen in 2000. Ik ben zeer verbaasd dat ik in de brochure lees over "un voyageur averti" - ik neem aan: "un voyageur averti en vaut deux", dat zal wel nodig zijn. Op de middelste bladzijden geeft men tips aan landgenoten, wanneer zij in het buitenland zijn, omtrent de wijze waarop zij ons land moeten voorstellen. In deze tijd van problemen met asielzoekers verbaast het me zeer dat ik het volgende lees.

"La présence de nombreux étrangers s'explique par une politique des frontières ouvertes."

Dit zijn de raadgevingen aan onze landgenoten over de manier waarop zij in het buitenland ons land moeten voorstellen.

Wanneer ik zoiets lees, dan breekt mijn klomp. Minister Vande Lanotte doet zoveel zaken, Zon en Zee kopen bijvoorbeeld; er worden maatregelen genomen aan de grenzen enzovoort. Maar onze landgenoten die naar het buitenland gaan, krijgen van het ministerie van Buitenlandse Zaken de opdracht - want dat is het eigenlijk - te vertellen

dat de grenzen open staan. Dit lijkt me nogal contradictorisch.

Over de wijze waarop ons land voorgesteld moet worden, had ik ook nog een aantal vragen willen stellen. Ik lees bijvoorbeeld dat ons land voorgesteld moet worden als een kopie van de Verenigde Staten of van Zwitserland. Moeten we aan de Verenigde Staten gaan vertellen dat België te vergelijken is met hun land, het kleine koninkrijk naast de grote republiek buiten beschouwing gelaten? Ik verneem ook dat we in het buitenland moeten vertellen dat België een multiculturele maatschappij is. Graag had ik geweten wanneer dit beslist is door een meerderheid in dit land, en ook wat daarmee bedoeld wordt. Dit zijn echter allemaal bijkomende vragen.

Mij essentiële vraag is: moeten wij echt in het buitenland vertellen dat ons land een land met open grenzen is?

07.02 Minister Louis Michel: Mijnheer de voorzitter, het ministerie van Buitenlandse Zaken publiceert een brochure die bestemd is voor Belgen die naar het buitenland reizen. De eerste exemplaren ervan worden uitgedeeld op het Vakantiesalon dat traditioneel plaatsvindt in de maand maart. Vervolgens wordt ze verstuurd naar alle gemeenten. Deze brochure geeft de Belgische vakantiegangers vele praktische inlichtingen die hen moeten helpen om probleemloos een leuke vakantie te beleven. Dit jaar werden vier bladzijden gewijd aan een korte voorstelling van België, opdat alle Belgen op vakantie zouden kunnen antwoorden op de vragen die hen over hun land worden gesteld en om hen soms ongewone inlichtingen over België te geven.

In het hoofdstuk met als titel "La Belgique, un art de vivre/Belgen, levenskunstenars" staat onder andere dat elk jaar honderdduizenden gasten een bezoek brengen aan België en er steevast kunnen rekenen op een hartelijke ontvangst, ja zelfs soms in hun eigen taal. Er wordt onder andere ook vermeld dat ruim 1.000 internationale organisaties besloten hebben zich in Brussel te vestigen, dat een tiende van onze bevolking afkomstig is uit een ander land en dat België een democratische staat is, waar het leven goed is. Het staat vast dat dit onze multiculturele rijkdom vergroot; Zoals in die brochure nog wordt gezegd, hopen wij dat elke gast een stukje van die typische Belgische levenskunst naar huis kan meedragen. Als dit niet strookt met de mening van de heer Van den Eynde, vind ik dat zeer jammer voor hem en voor de buitenlandse bezoekers die hij af en toe wel eens ontvangt.

Persoonlijk ben ik van mening dat België een democratische staat is waar het leven goed is, een land waarvan geschiedenis en heden verrijkt zijn door de aanwezigheid van verschillende culturen, zowel Germaanse, Latijnse als andere, die er naast elkaar leven, en dat dit alles een positief beeld geeft van ons land, een kruispunt in het hart van Europa.

07.03 Francis Van den Eynde (VLAAMS BLOK): Mijnheer de voorzitter, ik dank de vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken omdat hij de moeite heeft gedaan een antwoord op te stellen. Ik had hem liever bedankt voor een antwoord op mijn vragen, maar daar heb ik geen antwoord op gekregen. De minister heeft voor mij de brochure nog eens samengevat, maar die had ik al gelezen. Ik wist ook dat daarin stond dat er 1.000 internationale organisaties bij ons zijn gevestigd en dat er zelfs gewag wordt gemaakt van een ontmoetingspunt tussen Germaanse - horresco referens - en Latijnse cultuur. Dat wist ik allemaal, maar daarover gingen mijn vragen niet. Ik behoud mij het recht voor hierop terug te komen, want zo antwoorden op een vraag van een parlementslid en dat voor een specialist in internationale democratie, past niet. Ik denk dat Pinochet nog beter zou hebben geantwoord, maar dan in het Spaans.

De **voorzitter**: Collega Van den Eynde, ik denk dat die laatste opmerking helemaal onterecht is maar u heeft blijkbaar heel veel gelezen tijdens het reces en u heeft blijkbaar ook Humo gelezen. Horesco referens Humo.

*Het incident is gesloten.
L'incident est clos.*

08 Mondelinge vraag van de heer Francis Van den Eynde aan de vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken over "het bericht in het weekblad Humo dat in New York de kroonprins en zijn echtgenote onder verantwoordelijkheid van het ministerie van Buitenlandse Zaken te gast waren bij iemand waarvan beweerd wordt dat hij nauwe banden onderhoudt met de Russische maffia" (nr. 2940)

08 Question orale de M. Francis Van den Eynde au vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères sur "l'information parue dans l'hebdomadaire Humo selon laquelle, sous la responsabilité du ministre des Affaires étrangères, le prince héritier et son épouse ont été reçus à New York par une personne qui entretiendrait des liens étroits avec la mafia russe" (n° 2940)

08.01 Francis Van den Eynde (VLAAMS BLOK): Mijnheer de voorzitter, ik blijf bij mijn standpunt dat een parlementslid recht heeft op een antwoord als hij een vraag stelt aan de regering.

Horesco referens Humo. Mijnheer de voorzitter, ik ben iemand die gewoon is zijn eigen teksten aan de index van de weldenkende maatschappij te zien zetten. Bijgevolg doe ik dit zelf met geen enkele tekst in geen enkel blad. Ik lees dan ook Humo.

Begin december verschijnt in Humo een vrij merkwaardig stuk. In dit stuk staat te lezen dat tijdens de laatste reis van de kroonprins en zijn gade naar New York in de Verenigde Staten, de mensen die producten uit ons land mogen promoten een etablissement hebben bezocht dat zich specialiseert in het verkopen van een Belgisch bier dat momenteel internationaal enorm aanslaat. In het stuk in Humo beweert men dat dit niet zo evident was vermits de uitbater van de zaak in kwestie - een Antwerpenaar - iemand is waarvan al lang is geweten dat hij gelieerd is met de Russische en de Georgische maffia. Bovendien heeft hij voor die mensen heel wat hand- en spandiensten geleverd in Californië. In de Verenigde Staten heeft hij ook een "zekere" reputatie.

Ik citeer een veel gelezen Vlaams weekblad. Naar mijn weten werd niet geprotesteerd tegen dit artikel en er werd ook geen recht van antwoord geëist. Ik mag dan ook aannemen dat de inhoud van dit artikel misschien niet helemaal onwaar is.

Mijnheer de voorzitter, om alle misverstanden te vermijden, wil ik verduidelijken dat ik niet zozeer ben bekommerd om de reputatie van de kroonprins en zijn lieve echtgenote. Ik vind echter dat dit land en de mensen die er wonen recht hebben op een ministerie van Buitenlandse Zaken dat de zaken enigszins fatsoenlijk beredert. Wanneer men het toekomstige staatshoofd zou laten optreden in een etablissement dat op een of andere wijze - zij het ten onrechte - een omstreden reputatie heeft, mogen wij op zijn minst aannemen dat het ministerie van Buitenlandse Zaken terzake niet alert is geweest. Ik zal zeer gelukkig zijn wanneer de minister van Buitenlandse Zaken de informatie die in Humo zo uitgebreid te lezen stond, zou tegenspreken.

08.02 Minister Louis Michel: Mijnheer de voorzitter, in het kader van de imago-missie naar New York die van 9 tot 12 september werd georganiseerd was er op zaterdagavond 9

september een receptie voorzien voor de Belgische gemeenschap van New York. Deze receptie ging door in een markt en werd volledig gesponsord door een grote Belgische brouwerij. De directie van de markt stelde de zaal ter beschikking maar was nooit betrokken bij de organisatie van de receptie. De betrokken veiligheidsdiensten hebben de nodige achtergrondonderzoeken gedaan zonder elementen te vinden die de aanwezigheid van de prins verhinderd zouden hebben. Het ministerie van Buitenlandse Zaken was niet de verantwoordelijke voor dit bezoek, alleen de coördinator tussen de verschillende organismen die bij dit bezoek betrokken waren.

08.03 Francis Van den Eynde (VLAAMS BLOK): Mijnheer de voorzitter, ik meen een paar tegenstrijdigheden te bespeuren in het nochtans extreem korte antwoord dat ik gekregen heb. De minister van Buitenlandse Zaken begint met nadrukkelijk te beklemtonen dat de uitbaters van de betrokken zaak niet betrokken waren bij de receptie. Hij zegt daarna dat de veiligheidsdiensten een grondig achtergrondonderzoek hebben gedaan en dat er geen reden was om niet te aanvaarden dat die mensen bonafide waren. Dat is niet letterlijk wat de minister gezegd heeft, maar ik meen dat ik zijn woorden zo niet verkeerd interpreteer.

Mijnheer de minister, als deze mensen bonafide waren, is er geen enkele reden waarom hun betrokkenheid bij die receptie niet zou mogen worden aangetoond. Ik heb dus de indruk dat in het antwoord toch enigszins rond de pot wordt gedraaid. Indien er inderdaad geen reden was om op dat vlak voorzichtig te zijn, zou men best een rechtzetting kunnen sturen naar het weekblad in kwestie omdat het toch niet zo confidentieel verschijnt in Vlaanderen.

Tot slot, dat het ministerie van Buitenlandse Zaken niet verantwoordelijk zou zijn voor wat de kroonprins en zijn gemalin in het buitenland doen tijdens een officiële missie is iets dat ik sterk in twijfel trek.

De **voorzitter**: Ik wil even opmerken dat als wij rechtzettingen laten publiceren van alles wat verkeerd wordt afgedrukt in week- en dagbladen, wij een ernstige aanslag plegen op de vrije meningsuiting van de pers.

08.04 Francis Van den Eynde (VLAAMS BLOK): Mijnheer de voorzitter, men beweert hier dat de kroonprins een pint gaat drinken met de maffia.

De **voorzitter**: Hoe dan ook, in de annalen zal zeer duidelijk staan dat er geen enkele liaison geweest is. Aangezien de annalen zeer druk gelezen worden, meen ik dat het hiermee rechtgezet is.

Het incident is gesloten.

L'incident est clos.

09 Interpellatie van de heer Ferdy Willems tot de vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken over "de crisistoestand in Israël - Palestina" (nr. 596)

09 Interpellation de M. Ferdy Willems au vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères sur "la situation de crise en Israël et en Palestine" (n° 596)

09.01 Ferdy Willems (VU&ID): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, dit initiatief werd genomen op 7 december, de dag waarop VU&ID een persconferentie hield met Ludo Abicht, de Palestijnse zaakgelastigde de heer Armali en de heer Thijl De Clerck.

Ik bespaar u het volledige verhaal van het Palestijns probleem dat bestaat uit de erkenning van de Palestijnse Staat, drie tot vier miljoen Palestijnse vluchtelingen en het economisch wurgen van Palestina, het regime van apartheid ten aanzien van de Palestijnen van het Israelisch staatsburgerschap, het bezetten van andere landen zoals Libanon, het miskennen van een reeks Europese en internationale beslissingen en moties, de dagelijkse schending van de mensenrechten - al hebben zij zich al wel een keer verontschuldigd voor de moord op een jonge vrouw.

Deze inleiding om te kunnen begrijpen waarom in sommige publicaties Israël wordt betiteld als een schurkenstaat vergelijkbaar met Irak, Noord-Korea en Joegoslavië. Ik beweer evenwel niet dat dit mijn appreciatie is.

De Palestijnen gebruiken ook geweld. Structureel geweld lokt fysiek geweld uit. Hiermee bedoel ik niet dat ik fysiek geweld goedkeur, zeker niet, maar wel dat zodra men structureel geweld uitschakelt, men meteen ook fysiek geweld uitschakelt.

Alle elementen zijn voldoende bekend, maar toch wou ik ze even herhalen in mijn inleiding.

Ik kom thans tot mijn voorstellen.

Mijnheer de minister, om te beginnen vraag ik u

de Belgische ambassadeur terug te roepen voor overleg. Dit is inderdaad een uitzonderlijke maatregel, maar het is een signaal waarbij wij aangeven dat wij het ernstig menen wanneer wij zeggen dat zich daar een groot probleem voordoet en dat wij deze aangelegenheid even ernstig ter harte nemen.

Mijn tweede voorstel bestaat erin de samenwerkingsakkoorden te bevroren. Een aantal situeren zich op regionaal vlak en andere op federaal vlak. Ik denk bijvoorbeeld aan het samenwerkingsakkoord met de diamantsector, die tijdens de jaren tachtig werd gesloten en aan het samenwerkingsakkoord met de NMBS, van maart 1999.

Op een parlementaire werkgroep van 13 december werd ons een persbericht voorgelegd waaruit blijkt dat het ministerie van Economische Zaken van Israël zich zeer verheugde over een Europese samenwerking op enkele andere terreinen zoals ruimtelijke ordening en onderwijs. In haar betoog van 12 december onderstreepte mevrouw Laenens terecht dat zij zulks overantwoord vindt.

Gisteren nog interpelleerde ik minister Flahaut over de drie onbemande vliegtuigjes die wij zullen bestellen. Deze interpellatie was aanvankelijk tot u gericht, mijnheer de minister, maar er werd mij verzocht ze te richten tot uw collega, minister Flahaut. Minister Flahaut was evenwel van mening dat de interpellatie in de commissie voor de Buitenlandse Betrekkingen moest worden geformuleerd, omwille van de morele aspecten van de zaak. Dat is de reden, mijnheer de minister, waarom ik u verzoek dit contract te verbreken of minstens op te schorten.

Ten derde verzoek ik u een vliegtuig te sturen met noodhulp. Dat werd ook uitvoerig besproken tijdens de vergadering van de interparlementaire werkgroep van 30 december. De Gazastreek wordt zonder meer gewurgd: er is geen medicatie meer, kortom het meest essentiële ontbreekt er. Volgens de staatssecretaris voor Ontwikkelings-samenwerking werden er belangrijke bedragen genoemd - van 36 miljoen daalde men tot 26 miljoen, maar dat is nog behoorlijk veel - die ter beschikking kunnen worden gesteld om een vliegtuig met hulpgoederen naar voornoemd met uithongering bedreigd gebied te zenden.

Terzake gelden zijn niet alleen humanitaire, maar ook politieke motieven. Inderdaad, mocht zo'n vliegtuig met hulpgoederen zijn bestemming geweigerd zien, dan is dat andermaal een

illustratie van het feit dat Israël alle akkoorden omtrent de burgerluchtvaart en omtrent conflictbeheersing naast zich neerlegt.

De essentie zit echter in mijn vierde verzoek, met name de opschorting van het associatieverdrag met de Europese Unie. Dit gaat over het Europees-mediterraan associatieverdrag dat een aanvang nam in november 1995. Van de vijftien Europese lidstaten ondertekenden Frankrijk het als voorlaatste en België als laatste. Wij hebben - terecht - zolang gewacht met de ondertekening ervan, precies uit onvrede om de blokkering van het vredesproces door Netanyahu.

De Kamer van Volksvertegenwoordigers heeft op 20 december 2000 vrijwel eenparig beslist deze tekst goed te keuren. Het betreft een louter principiële kwestie. Er bestaat immers een interim-akkoord en Israël heeft deze resolutie in feite niet nodig. Wij dringen erop aan dat het associatieverdrag opnieuw wordt besproken in het licht van het eerbiedigen van de mensenrechten en van het territorialiteitsprincipe. Israël brengt in ons land producten op de markt die niet in Israël, maar in de bezette gebieden zijn geproduceerd en als dusdanig van de voordelen van het associatieverdrag genieten. Dit probleem werd in het Europees Parlement reeds door mevrouw Morgatini aangekaart. Het gaat onder meer om wijn, tapijten, cosmetica en fruit. Op 23 december 2000 heb ik dit feit samen met enkele andere collega's in de Delhaize laten vaststellen en er een notariële akte van laten opstellen.

Op Europees vlak worden hiertegen geen maatregelen genomen. Romano Prodi, de voorzitter van de Europese Commissie, wil dit probleem niet bespreken omdat hij vreest hiermee het vredesproces op de helling te zetten.

Mijnheer de minister, u hebt ooit verklaard dat het weinig zin heeft zulke akkoorden te bevroren omdat België erdoor wordt geïsoleerd. Deze opvatting doet de invloed van de Verenigde Staten voelen. De Verenigde Staten zijn van oordeel dat het internationaal recht niet van toepassing is zolang Israël en de Palestijnen niet tot een vergelijk zijn gekomen. Enkel de minder invloedrijke staten mogen streng worden aangepakt: Irak, Joegoslavië, Oostenrijk. Tegenover de vriendjes van de VS zijn wij evenwel zeer terughoudend. Ik vermeld in dit verband Turkije en Israël en ik verwijs naar het artikel in Het Belang van Limburg van vandaag over de wapenleveringen aan Turkije.

Onze houding ten opzichte van Israël gaat lijnrecht

in tegen de resoluties die door de Kamer en de Senaat werden goedgekeurd. Resoluties mogen dan wel goed bedoeld zijn, maar ze volstaan reeds lang niet meer. Wat hier gebeurt, staat haaks op de houding van de regering die in een persbericht van 22 december 2000 werd toegelicht. Op voorstel van de minister en van staatssecretaris Boutmans wordt - volgens mij terecht - 1 720 000 frank toegekend voor de steun aan een Palestijnse delegatie. Ik citeer de persnota: "Het is in het kader van het vredesproces belangrijk om Palestina in staat te stellen een actieve aanwezigheidspolitiek te voeren in Brussel en tussen te komen bij de Belgische regering, de Europese Unie en de internationale organisaties die hun zetel in onze hoofdstad hebben." Het is contradictorisch dat men de Palestijnen spreekrecht geeft, maar geen gehoor geeft aan de eisen die ze reeds jaren herhalen.

Bovendien kan ik moeilijk aanvaarden dat principiële, louter symbolische stellingnamen geen nut zou hebben. Ik verwijs naar de kwestie Pinochet, de zaak Oostenrijk en de zaak Öcalan. De praktijk bewijst dat deze stellingnames wel degelijk zinvol zijn. Wij herinneren ons de brief die het informatiecentrum van de Palestijnen ons bezorgde toen de minister op 12 oktober 2000 verklaarde dat er sancties nodig waren. Enkele uren later had de minister reeds een onderhoud met Peres. Het heeft dus wel degelijk zin enige druk uit te oefenen.

Een ander voorbeeld: in 1989 sloot Israël een aantal Palestijnse universiteiten. Ingevolge de opschorting door de Europese Gemeenschap van sommige verdragen met Israël, werden de universiteiten opnieuw geopend.

Dit is overigens het juiste moment. In Israël heerst thans een pre-electorale sfeer. Iedereen wil de titel van vredesbrenger dragen. België wordt weldra voorzitter van de Europese Unie. De huidige intifada heeft het probleem opnieuw op de internationale agenda gebracht.

Er is nog een ander argument dat pleit voor het nemen van sancties door de Europese Unie. De bewering dat onze initiatieven het vredesproces niet in de weg mogen staan, is het toppunt van cynisme. Hetzelfde geldt voor de VS-interpretaties.

Wanneer wij deze toestand tolereren, steunen wij de bezetting door Israël van de Palestijnse gebieden. Sterker nog, wij financieren de bezetting zelfs. In deze context heeft het geen enkele zin

meer te schermen met de mensenrechten.

09.02 Minister **Louis Michel**: Mijnheer de voorzitter, de Israëlisch-Palestijnse onderhandelingen werden eind december 2000 hervat rond voorstellen die president Clinton op 23 december 2000 aan beide partijen op hun eigen verzoek heeft geformuleerd. Het lijkt weinig waarschijnlijk dat er vóór het einde van het mandaat van de administratie van de democraten in de Verenigde Staten een kaderovereenkomst wordt gesloten. Belangrijk is echter dat de dialoog wordt voortgezet. Men mag zich evenwel geen illusies maken aangaande de complexiteit van de hangende vraagstukken, niet alleen wat de territoriale materies betreft, maar vooral inzake Jeruzalem en de Palestijnse vluchtelingen.

Het is belangrijk dat onze ambassadeur in Tel Aviv op zijn post blijft en ons blijft informeren over de politieke ontwikkelingen in Israël aan de vooravond van de cruciale verkiezingen voor de aanstelling van een nieuwe premier. Het gaat om belangrijke verkiezingen. Het resultaat ervan kan een niet te verwaarlozen invloed hebben op de toekomst van het Israëlisch-Palestijns vredesakkoord. Naar mijn weten overweegt geen enkele van onze Europese partners momenteel maatregelen.

Wat de opschorting van de bilaterale Belgisch-Israëlische akkoorden betreft, betreuren zowel de Belgische regering als onze partners van de Europese Unie de schendingen van de mensenrechten door Israël in de Palestijnse gebieden. De vierde conventie van Genève inzake de bescherming van burgerbevolkingen in oorlogstijd is op die gebieden van toepassing. In plaats van een van de beide partijen in de regio op stang te jagen met het risico de vredesbesprekingen te dwarsbomen, is het momenteel veel belangrijker beide partijen aan te moedigen om de lopende onderhandelingen voor een definitieve regeling van de Palestijnse kwestie voort te zetten. De opschorting van de bilaterale akkoorden is zeker niet wenselijk nu Israël zich in een pre-electorale situatie bevindt in het vooruitzicht van de verkiezing van de nieuwe premier op 6 februari. De akkoorden tussen België en Israël zijn vooral akkoorden die door de gewesten en de gemeenschappen werden gesloten.

Wat de noodhulp van België aan de Palestijnse gebieden betreft, heeft de Ministerraad op 15 december 2000 als antwoord op het dringende verzoek van het UNRWA de storting van een bedrag van 10 miljoen aan deze organisatie

goedgekeurd uit de begroting voor hulp aan slachtoffers van conflictsituaties van mijn departement.

Bovendien heeft staatssecretaris Boutmans een tiental dagen geleden positief gereageerd op het verzoek van een consortium van NGO's onder de verantwoordelijkheid van Oxfam voor het toekennen van noodhulp aan de Palestijnse gebieden voor een maximum bedrag van 26,5 miljoen Belgische frank. Deze hulp betreft het sturen van klein medisch materieel en zaden. Het bovengenoemde bedrag dekt eveneens de transportkosten. Deze humanitaire actie wordt op het niveau van de NGO's gecoördineerd. Oxfam-solidariteit en de NGO's kunnen volledig zelfstandig bepalen hoe de noodhulp wordt vervoerd.

De opschorting van de associatieovereenkomst EU-Israël die onlangs van kracht is geworden, lijkt mij in de huidige omstandigheden niet de gepaste maatregel. De reden hiervoor is dezelfde als die voor de opschorting van de bilaterale akkoorden. Ik sluit evenwel niet uit dat de Europese Unie op termijn haar conclusies zal moeten trekken en het economische partnerschap met de staat Israël of met de Palestijnse overheid zal moeten toepassen wanneer de omstandigheden het vereisen.

A ce propos, je sens l'évolution qui se produit actuellement au sein du Conseil européen des Affaires générales. Nous sommes encore très loin d'avoir atteint un consensus sur l'attitude commune à adopter par rapport aux deux parties. Deux tendances peuvent être clairement distinguées: la tendance dont je fais partie, la plus dure, qui vise à mettre la pression maximale sur Israël; et l'autre tendance, portée par un certain nombre de pays, qui ne veut rien entendre de cette position et qui continue à plaider pour une approche plus douce de la problématique.

La tendance que nous partageons, par le biais de ma voix, est actuellement en train de s'étendre et il est clair que les positions, au niveau européen, devront se durcir par rapport à l'Etat d'Israël. C'est ce que je ressens, mais dans l'état actuel des choses, je ne vois pas l'utilité de se dissocier de la position commune de l'Union européenne en pleine période pré-électorale. Cela affaiblirait ma position ultérieurement.

J'ai assisté et suis intervenu, à plusieurs reprises, à ces conseils pour tenter d'affermir la position européenne. Je pense que cela transparaît dans les différents communiqués et dans les différentes résolutions votées au travers de termes comme

par exemple les « territoires occupés » ou les « colons », termes que l'on n'osait pas utiliser. C'est à mon initiative et à celle de la France que nous avons pu durcir les communiqués et les prises de position notamment sur ce terrain et déséquilibrer légèrement la position globale suivie par l'Union européenne.

A Nice, les Quinze ont pris un certain nombre de décisions confidentielles quant aux démarches à suivre de manière à pouvoir tracer les contours d'un rapprochement et d'une solution sur un certain nombre de sujets qui doivent être réglés et dès lors, je pense que nous nous affaiblirions énormément si l'attitude que nous prenions devait être en rupture avec la position, encore très diplomatique aujourd'hui, qui a été prise par l'Union européenne.

Vous devez être conscients que le résultat des élections doit être très important pour la suite des événements et surtout pour les chances ou non d'une paix dans le conflit au Moyen-Orient, et je pense que prendre une attitude plus brutale en pleine période pré-électorale ne servirait pas la cause que nous désirons tous défendre.

Ce sont mes impressions: ma raison me dit qu'il ne serait pas sage de se distinguer actuellement sur le sujet même si mon cœur est lourd à ce propos. Il est clair que s'il n'y a pas d'évolution, des attitudes plus dures seront peut-être de rigueur. Attendons que les élections soient passées et nous verrons quelles seront les perspectives à ce moment-là.

09.03 **Ferdie Willems** (VU&ID): Mijnheer de voorzitter, de minister vindt dat de ambassadeur beter ter plaatse blijft. Ik ben van oordeel dat men door het terugroepen van de ambassadeur uit Tel Aviv de controle op de gebeurtenissen niet verliest.

Ik ben het er helemaal niet mee eens dat dit niet het geschikte moment zou zijn om maatregelen te nemen. De pre-electorale sfeer, waarin de kandidaten zich als vrede-stichter voordoen, is het ideale ogenblik.

Ik dank de minister voor het antwoord met betrekking tot Gaza. Ik heb dit element niet opgenomen in mijn motie.

Net zoals bij tal van andere buitenlandse conflicten, reageert Europa ook op dit vlak verdeeld. Ik betreur dit. Het verzwakt onze positie. Ik blijf mij afvragen of ons land niet zou moeten trachten deze patstelling te doorbreken. De

minister geeft toe dat de toestand ernstig is. Zijn terughoudendheid inzake het nemen van sancties is evenwel ongepast. Kan een land nog brutaler optreden dan Israël op dit ogenblik? Ik ben in de verste verte geen antisemiet. Mijn hart bloedt ook bij de aanblik van joodse slachtoffers. Men kan echter niet ontkennen dat Israël zeer hard optreedt. Ludo Abicht wijst erop dat de staat Israël thans de methoden gebruikt waarvan haar volk ooit het slachtoffer was. Wanneer zal de vicieuze cirkel van geweld eindelijk worden doorbroken? Met betrekking tot de voorzichtigheid die de minister aan de dag legt, wil ik opmerken dat zachte heemeesters uiteindelijk stinkende wonden maken. Wanneer zal Europa eindelijk zijn verantwoordelijkheid durven nemen? Ik begrijp de houding van de minister en kan ze in zekere mate waarderen, maar ik deel ze niet.

09.04 Leen Laenens (AGALEV-ECOLO): Mijnheer de voorzitter, ik ben het eens met de analyse van de heer Willems.

Wij moeten ons eerlijk durven afvragen wat op dit ogenblik nog het effect is van de politieke druk op Israël. Ik ben het ermee eens dat we voorzichtig moeten zijn in deze pre-electorale fase, maar wij mogen niet uit het oog verliezen hoe deze toestand is ontstaan. Men bevindt zich inderdaad in een vicieuze cirkel.

In december 2000 heb ik minister Picqué in de commissie ondervraagd over het associatieverdrag. Het is mogelijk dat dit verdrag over enkele maanden wordt uitgebreid tot domeinen waarvoor het momenteel nog niet geldt. Deze uitbreiding moet ten allen prijze worden vermeden. In feite zou dit verdrag - eventueel tijdelijk - moeten worden opgeschort ten einde een duidelijk signaal te geven.

Ik ben mij ervan bewust dat ons land in de Europese Unie niet geïsoleerd kan optreden. Ik pleit in het kader van de resolutie voor duidelijke afspraken met betrekking tot het geschikte moment om meer verregaande maatregelen te nemen.

09.05 Claudine Drion (ECOLO-AGALEV): Monsieur le président, je voudrais rappeler que lors des débats que nous avons eus à la Chambre et au Sénat sur la ratification de l'accord d'association, il avait été question d'une évaluation de l'accord intérimaire. Celle-ci n'a pas eu lieu. Nous avons voté, tant au Sénat qu'à la Chambre, une résolution demandant qu'un an après cette ratification, il y ait une évaluation de cet accord d'association, en vertu de l'article 2 qui prévoit que

les relations entre l'Union européenne, ses Etats membres et Israël se fonde sur le respect des droits humains et sur la démocratie.

Je ne répéterai donc pas ce que mes collègues Willems et Laenens viennent de dire, mais je demande au ministre de prévoir concrètement dans l'agenda cette évaluation un an après la ratification.

09.06 Daniel Bacquelaine (PRL FDF MCC): Monsieur le président, je ne comptais pas intervenir mais je tiens simplement à marquer mon soutien à la position du gouvernement qui souhaite imprimer un plus grand élan à l'Europe dans la défense des intérêts humanistes qu'elle prône sur le plan international.

Si j'interviens ici, c'est aussi et surtout parce que je ne peux accepter les propos tenus par M. Willems et selon lesquels Israël pratique des méthodes que le peuple juif a subies. C'est là un propos révisionniste qui, s'il était prononcé en dehors de cette enceinte, ferait l'objet de poursuites judiciaires.

De **voorzitter**: Collega's, ik denk niet dat het de bedoeling van de heer Willems was om zich beledigend te uiten. Ik geef toe dat ik ook even schrok toen hij de woorden uitsprak, maar ik begrijp dat de bedoeling was ze in de context van de hele problematiek te zien.

09.07 Ferdy Willems (VU&ID): Mijnheer de voorzitter, mag ik erop wijzen dat het ging om een citaat van professor Abicht? Hij stelt dit zo, niet ik. Het lijkt overigens op de stellingen uit een boek van de heer Finkelstein. Misschien moet u dat eens lezen, mijnheer de voorzitter.

De **voorzitter**: Het is natuurlijk zeer gevaarlijk om op die manier vergelijkingen te trekken. Indien de minister niet meer wil ingaan op het aspect van de devaluatie, of misschien nog een andere toevoeging wil doen, acht ik het beter het incident hier te sluiten.

09.08 Louis Michel, ministre: Monsieur le président, je comprends très bien et je ressens sensiblement la même chose.

Cependant, à mon avis, prendre une attitude totalement isolée serait non seulement contre-productif mais en outre, cela ne nous mettrait pas en position de relancer le débat à l'intérieur de l'Union européenne au moment voulu.

Deuxièmement, même si je peux le comprendre,

je ne crois pas à l'opportunité du moment: aujourd'hui n'est le "momentum", ni pour l'Union européenne ni pour nous, Belgique, d'entrer dans une dialectique plus brutale à l'égard de ce conflit, ou du moins d'une partie de ce conflit. Il me semble préférable d'attendre. Il serait utile de voir les résultats des élections. Que souhaite-t-on? Donner des chances à la droite israélienne? Il faut savoir ce que l'on veut.

Si nous avons quelques heures devant nous, je suis d'accord pour débattre avec vous sur l'opportunité de déséquilibrer le débat et de donner raison à l'un. C'est cela la réalité vraie: si vous donnez le sentiment de ne plus conserver un minimum de neutralité, automatiquement, vous allez servir ceux qui ne veulent pas de la paix au Moyen-Orient; vous les aiderez à gagner les élections. Je ne sais pas très bien que faire avec Sharon comme leader s'il gagne les élections. Voilà le premier danger aujourd'hui, le plus urgent.

J'ignore si mon analyse est juste. Si l'on appliquait ce que demande M. Willems, je ne peux pas affirmer à cent pour cent que les effets seraient ceux que je pressens. Mon évaluation de la situation reste cependant de dire que si, ici et maintenant, nous prenons une décision trop brutale par rapport à ce problème, ce seront bien les conséquences que nous risquons de rencontrer. La pire des choses serait d'assister à la victoire de la droite israélienne aux élections.

Simplement, je suis d'accord à presque cent pour cent avec l'analyse de M. Willems et certainement avec son sentiment, mais je plaide pour attendre encore quelque temps afin de pouvoir évaluer. Je suis prêt à analyser toutes les évaluations. Je vis une situation un peu bizarre: je défends ici une thèse que je ne défends pas devant le Conseil européen car j'y défends une thèse beaucoup plus dure.

Tout cela a un sens: vous avez raison si l'Union européenne, d'une seule voix, pose un certain nombre de conditions et, à la limite, prend certaines sanctions. Là, vous auriez raison et alors, non seulement je vous suivrais, mais je vous précéderais. Dans le contexte actuel, nous n'arrivons pas à ce consensus au niveau des Quinze, pas du tout. J'ai plaidé à Nice pour une stratégie de l'Union européenne qui lui permette d'être dans la négociation et pas à côté; pour l'instant, nous restons à côté sans pour autant aller jusqu'à dire que nous sommes en dehors du coup. M. Solana peut être un observateur, mais du dehors; il peut se trouver au même endroit qu'eux mais pas dans la pièce. Pourquoi? Parce

que ni les Israéliens ni les Américains ne le veulent. C'est la réalité. Nous essayons donc de mettre en œuvre une stratégie, mais tout le monde n'y est même pas favorable. Personnellement, j'y suis très favorable, comme d'autres pays: Allemagne, Italie, France. Indiscutablement. Mais jusqu'ici, nous restons toujours minoritaires. Même si nous étions majoritaires, avec le système que nous connaissons au niveau européen, nous ne serions pas encore capables de prendre cette décision.

En fait, tout ce que vous dites là, c'est mon argumentation. J'ai un peu l'air d'un idiot à devoir contrer ma propre argumentation, celle que j'utilise pourtant à un autre endroit. Cela serait valable si tous les autres partageaient le même point de vue.

Voilà pourquoi je vous ai dit qu'en fait, la thèse que nous partageons sur le fond, globalement, n'est pas soutenue mais elle gagne du terrain: entre l'attitude des Quinze il y a quelques mois et leur attitude aujourd'hui, entre le consensus d'il y a quelques mois et le consensus d'aujourd'hui, il y a déjà tout un monde.

Si vous pouviez vous rendre compte de la difficulté que nous avons à mettre en place certaines choses qui nous paraissent pourtant banales, vous mesureriez mieux le problème. C'est terrible! Les élections américaines n'ont d'ailleurs pas été une bonne chose. D'où aussi - mais cela n'est pas l'objet de notre discussion - l'importance d'avoir le plus rapidement possible une Europe politique avec toutes ses composantes, avec les aspects militaires nécessaires, une capacité de gestion des crises, une force d'intervention ou d'interposition, etc. Le vrai problème réside dans le fait que nous ne sommes pas une puissance. Nous n'avons pas encore les moyens d'être un acteur majeur sur le terrain géopolitique. Nous devons en être conscients.

Je voudrais que l'on me comprenne bien. En effet, vous donner le sentiment que je ne suis pas d'accord avec vous me dérange. Je partage votre point de vue mais je ne vois pas l'intérêt de traduire, aujourd'hui, ce que vous me demandez au niveau européen. Je n'en ai d'ailleurs pas les moyens. Vous savez que je ne suis pas opposé au fait de dire ou de faire seul certaines choses. Mais il faut que cela en vaille la peine et que je sois sûr que cela portera des fruits. Je n'oserais pas affirmer que, dans quelques semaines, nous ne serons pas amenés à prendre seuls certaines initiatives. Je ne suis d'ailleurs pas, je le répète,

opposé à cette éventualité. Mais il faut que cela ait un sens.

09.09 Ferdy Willems (VU&ID): Mijnheer de voorzitter, dan kom ik bij de laatste, emotioneel geladen opmerking van de vice-eerste minister. Ik ben het ten gronde met hem eens: het feit dat Europa hierover verdeeld is, valt te betreuren en het verzwakt onze positie. De situatie is inderdaad ernstig. We verschillen alleen van mening over de positie die we moeten innemen. Misschien is dit verschil te wijten aan het feit dat hij lid is van de regering en ik van de oppositie. Ik stel echter met vreugde vast dat hij erkent dat ook hij er niet zeker van is dat zijn appreciatie de juiste is.

Ik aanvaard de beschuldiging van revisionisme niet. Ik bedoelde dat de staat Israël bij de appreciatie van de mensen die op haar territorium leven meer waarde hecht aan de joodse burgers dan aan de Palestijnse burgers. Mensen anders beoordelen op basis van hun geloof, hun afkomst of hun taal heeft in de afgelopen eeuw tot verschrikkelijke situaties geleid. Dat is geen revisionisme. Ik meen dat de heer Bacquelaine mij niet echt goed kent.

De voorzitter: Eén ding is zeker: iemand die zegt dat hij bepaalde complexe problemen altijd juist inschat, is ietwat simplistisch ingesteld. We moeten hier kunnen debatteren en het is goed dat we durven erkennen dat dergelijke situaties niet altijd kunnen worden ingeschat.

09.10 Louis Michel, ministre: Je souhaiterais ajouter une information. On a beaucoup parlé d'armes tout à l'heure. J'ai évidemment refusé les licences d'exportations d'armes à l'égard d'Israël, ce qui a suscité beaucoup de réactions et de lobbying.

Moties Motions

Tot besluit van deze bespreking werden volgende moties ingediend.
En conclusion de cette discussion les motions suivantes ont été déposées.

Een motie van aanbeveling werd ingediend door de heer Ferdy Willems en luidt als volgt:
"De Kamer,
gehoord de interpellatie van de heer Ferdy Willems
en het antwoord van de vice-eerste minister en minister van Buitenlandse zaken,
vraagt de regering om ethische redenen
1. de samenwerkingsakkoorden met Israël op te

schorten;
2. het contract dat België eind 1998 afsloot met het Israëlische Eagle voor de levering van UAV-vliegtuigen aan het Belgische leger op te schorten;
3. op Europees niveau aan te dringen op de opschorting van het associatieverdrag van Israël met de EU."

Une motion de recommandation a été déposée par M. Ferdy Willems et est libellée comme suit:

"La Chambre,
ayant entendu l'interpellation de M. Ferdy Willems et la réponse du vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères,
demande au gouvernement, pour des raisons d'éthique

1. de suspendre les accords de coopération avec Israël;
2. de suspendre le contrat que la Belgique a conclu fin 1998 avec la société israélienne Eagle pour la livraison de 3 avions UAV à l'armée belge;
3. d'insister, au niveau européen, sur la suspension du traité d'association conclu entre l'Union européenne et Israël."

Een eenvoudige motie werd ingediend door de heren Daniel Bacquelaine en Erik Derycke en mevrouw Claudine Drion.

Une motion pure et simple a été déposée par MM. Daniel Bacquelaine et Erik Derycke et Mme Claudine Drion.

Over de moties zal later worden gestemd. De bespreking is gesloten.
Le vote sur les motions aura lieu ultérieurement.
La discussion est close.

10 Interpellatie van de heer Ferdy Willems tot de vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken over "het Plan Colombia" (nr. 609)

10 Interpellation de M. Ferdy Willems au vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères sur "le Plan Colombia" (n° 609)

*Voorzitter: Erik Derycke.
Président: Erik Derycke.*

10.01 Ferdy Willems (VU&ID): Mijnheer de voorzitter, de aanleiding voor deze interpellatie was de reis van collega Vanoost en ikzelf naar Colombia van eind november. Wij waren bijzonder tevreden over de begeleiding. De heer Stevens heeft ons op voorhand op schitterende wijze gebriefd en de ambassadeur, de heer Ronse, en de kanselier, de heer Mariën, hebben ons op een voorbeeldige wijze ontvangen en begeleid.

De reis zelf zou ik als hallucinant omschrijven. We hebben drie boekdelen ontvangen over 40.000 personen die straffeloos werden vermoord, de zogenaamde Impunida. Dit cijfer heeft dan nog maar betrekking op twee van de achttien of negentien provincies en op de misdaden die werden gepleegd door de Colombiaanse regering, en niet op die van de guerilla en de paramilitaire organisaties. Ik spaar de vice-eerste minister de bloedstollende details. Wij hebben ook schokkende verklaringen gehoord. We hebben op onze hotelkamer stiekem een senator ontvangen die ons meedeelde dat hij reeds een doodsbrief had ontvangen en dat de aankondiging van zijn begrafenis reeds in de kranten was verschenen. Dergelijke signalen krijgt een parlamentslid die het bij bepaalde lieden heeft verkorven.

We hebben deze zaak voorgelegd aan de voorzitters van de Colombiaanse Kamer- en Senaatscommissies voor mensenrechten. Zij antwoordden dat de leden die bedreigingen ontvangen dit moeten melden zodat kan worden gezorgd voor politiek asiel in Canada. Als ik morgen word bedreigd, stap ik naar de heer De Croo die ervoor zorgt dat ik in Nederland terecht kom. Hiermee is de democratie gered en het probleem opgelost. We hebben gesproken met de defensor del pueblo, een soort openbaar aanklager voor de mensenrechten, die ons zei dat hij machteloos was en dat er in Colombia geen staat is. We hebben de rapporten ontvangen van de hoge commissaris voor de mensenrechten van de VN, de heer Anders Kompos, die op mij een sterke indruk heeft gemaakt. Hij stelde dat de Colombiaanse overheid een schertsvertoning opvoerde waarbij een vice-president voor de mensenrechten werd aangesteld die eigenlijk niets voorstelt en dat de inheemse volkeren verschrikkelijk worden behandeld. We hebben de minister van Economische Zaken, de heer Ocampo, ontmoet, die door de NGO's op het terrein wordt omschreven als de minst slechte. Hij heeft op ons inderdaad een goede indruk gelaten.

Dit leidt me naar het Plan Colombia. Dit plan heeft betrekking op een geplande investering van 7,7 miljard dollar om de situatie aldaar op te lossen. De Verenigde Staten staan borg voor het grootste deel van het bedrag; ze zullen honderden miljoenen dollars spenderen aan helikopters, de opleiding van militairen, militair materiaal, enzovoort. Ze willen het Colombiaanse probleem militair oplossen. Europa mag dan instaan voor de civiele projecten: de Europese Unie, Groot-Brittannië, Spanje, Duitsland en Noorwegen hebben reeds bedragen toegezegd. De

Amerikanen voelen een zekere aarzeling bij de Europeanen. De Europese Commissie is niet echt enthousiast. Om die reden is de onderminister van Buitenlandse Zaken, Peter Romero, begin december naar Europa gekomen om ons te proberen te overtuigen om het plan te steunen. De Amerikanen beweren dat zij de Europeanen hebben geholpen in Bosnië en dat de Europeanen nu maar hun verantwoordelijkheid op zich moeten nemen in een situatie die zich dicht bij de Amerikanen afspeelt. Dit is kort en ironisch het Plan Colombia.

Tegen dit plan rijzen de volgende bezwaren. Ten eerste heeft het een invloed op de lokale politiek. Er worden weldra verkiezingen gehouden en de regering wil resultaten kunnen voorleggen. Ten tweede is over dit plan geen overleg gepleegd, noch met de NGO's, noch met dit Parlement en voor zover ik weet ook niet met het Europees Parlement. Nochtans zou meer dan de helft van de humanitaire hulp uit Europa moeten komen. Ten derde maakt het plan het land Colombia tot een jachtgebied van de Verenigde Staten dat daar zijn eigen probleem, namelijk het drugsgebruik, tracht op te lossen. De Verenigde Staten zullen raadgevers sturen en de Colombianen mogen het kanonnenvlies zijn. Ten vierde kan de militaire patstelling niet met militair geweld worden opgelost. Dit geldt trouwens voor gans Latijns-Amerika. Dat is niet gelukt in Guatemala, noch in El Salvador, Chili of Peru. Ten vijfde zal dit plan leiden tot een escalatie van het geweld, voor zover dit nog mogelijk is in dat land. De Farc, de belangrijkste guerrillabeweging, kondigt nu reeds aan dat ze dit plan niet over haar kam zal laten gaan, maar dat ze zal reageren. Ze beweert over 250 miljoen dollar te beschikken om afweergeschut te kopen. Bovendien zou ze haar militair potentieel kunnen opdrijven tot 30.000 guerrillero's. Dit potentieel bestaat voor 30 tot 40% uit kindsoldaten en bovendien bevat het veel gedwongen rekruten uit de inheemse indianenvolkeren. Het geld komt voort uit de drugshandel en de pesca miraculosa, de wonderbaarlijke visvangst, waarbij al wie wat geld heeft wordt gegijzeld teneinde een losgeld te verkrijgen. Ook buiten Colombia zal de dreiging met geweld vergroten. Nu reeds onderhandelen de vijf buurlanden van Colombia - Panama, Ecuador, Venezuela, Brazilië en Peru - over welke maatregelen moeten worden genomen.

Een ander bezwaar is dat het plan de gevolgen van het probleem bestrijdt, en niet de oorzaken. De oorzaak van het probleem is in één begrip samen te vatten: sociale ongelijkheid. Ik kan dan ook begrip opbrengen voor de sociale component

van het plan. Staatssecretaris Boutmans heeft op 1 december een nota laten verspreiden waarin hij stelt dat het Plan Colombia geen oplossing biedt voor de oorzaken van het probleem, maar dat het slechts om een militaire actie gaat. Bovendien zal het plan de ongelijke verdeling van de rijkdom alleen maar vergroten. Het geld komt niet van de Colombiaanse begroting, maar van het buitenland. Europa, en België in het bijzonder, moeten met name de Farc ertoe bewegen deel te nemen aan onderhandelingen. België heeft in Colombia een heel goede naam: de NGO's investeren reeds voor 100 miljoen in het land en 23 miljoen extra voor conflictpreventie. In de nieuwe begroting is nog eens 50 miljoen hiervoor ingeschreven. We zijn dus ideaal geplaatst. Ook de guerrilla bezondigt zich aan schendingen van mensenrechten en ze is op ideologisch vlak compleet geïsoleerd en losgeslagen.

Belangrijke personen, waaronder minister van Economische Zaken Ocampo, de heer Kompas en de voorzitters van de mensenrechtencommissies van Kamer en Senaat, hebben gezegd dat België een unieke rol kan spelen met betrekking tot de Farc. Het tijdstip is ideaal want in maart zullen in Brussel en Stockholm internationale conferenties worden gehouden over dit thema en binnen enkele maanden neemt België het Europese voorzitterschap op.

Een laatste element zijn de drugs. Er kan niet over Colombia worden gepraat zonder het hierover te hebben. Er wordt beweerd dat het Plan Colombia het drugsprobleem zal oplossen. Dat is niet zo.

George Bush senior, de vader van, heeft in de jaren tachtig een kruistocht tegen drugs op gang gebracht die in Colombia niets heeft opgeleverd. De drugsvelden zijn gewoon verplaatst, de slachtoffers zijn de gewone mensen en een miljoen tot anderhalf miljoen mensen zijn van hun landbouwgronden naar de steden verdreven. Dat zijn de resultaten van de militaire aanpak tot nu toe. Een reëel gevolg is dat een nieuwe band ontstaat tussen het leger, de paramilitairen en de drugshandelaars. We mogen niet vergeten dat de drugsbaronnen gronden kopen die door de boeren werden verlaten. Bovendien maken alle strijdende partijen - de overheid, het leger, de paramilitairen en de guerrillero's - gebruik van drugs. Dit probleem slechts langs één kant aanpakken lost het probleem niet op, wel integendeel. Daar komt nog bij dat de Verenigde Staten in Colombia hoofdzakelijk een intern probleem, het drugsgebruik, bestrijden.

Ten slotte hebben de heer Stevens en minister Ocampo ons erop gewezen dat het westen in de zaak rond de drugsbestrijding boter op het hoofd heeft. Na cocaïne en marihuana wordt nu vooral gebruik gemaakt van chemische drugs. Voor de productie van deze laatste heeft Colombia producten uit het westen nodig. Minister Ocampo heeft ons als het ware gesmeekt om levering van die chemische producten te stoppen.

Wat is de houding van België, Frankrijk en andere Europese landen tegenover dit plan?

10.02 Minister **Louis Michel**: Mijnheer de voorzitter, collega's, België is bij de besprekingen betrokken in het kader van de Europese Unie via de EU-externenwerkgroep Latijns Amerika die de evolutie van het vredesproces in Colombia van nabij volgt. Het Colombiaplan dat werd opgesteld door de Colombiaanse regering met medewerking van de Verenigde Staten is van bij de aanvang bij de lidstaten van de Europese Unie en ook bij de Latijns-Amerikaanse buurlanden op nogal wat voorbehoud gestuit. Het verbindt immers een militaire en repressieve component met een reeks zeer verdienstelijke sociaal-economische en institutionele projecten. De Europese Unie heeft aangegeven dat ze met Colombia wil samenwerken op diverse vlakken waaronder de modernisering van de administratie, het versterken van de democratie en de rechtsstaat, het respect voor de mensenrechten, de bescherming van het leefmilieu en het bevorderen van alternatieve teelten ter vervanging van coca.

De Europese Unie wenst een substantiële bijdrage van 105 miljoen euro te leveren voor de periode 2000-2006 via een eigen steunprogramma dat losstaat van het Colombiaplan. Daarenboven hebben verscheidene lidstaten reeds aparte bilaterale bijdragen aangekondigd. Ik heb wat Frankrijk betreft op dit ogenblik nog geen kennis van de exacte financiële bijdrage voor de vredesprojecten in Colombia. Er is helemaal geen sprake van een Belgische aarzeling. Onze houding bestaat erin de moedige vredesinspanningen van president Pastrella onvoorwaardelijk te blijven steunen. Ons land respecteert de soevereiniteit van Colombia om plannen op te stellen met het oog op de pacificatie van het land. Het komt België niet toe die plannen goed te keuren of te verwerpen door te bepalen op welke aspecten van de vredeszoektocht onze bijdrage zich enkel zal toespitsen.

België onderschrijft volledig het autonome EU-programma voor vrede in Colombia. België zal binnen het kader van de beschikbare middelen en

overeenkomstig de regels van de Belgische internationale samenwerking de projecten financieren die de Belgische en Colombiaanse ngo's zullen indienen op het vlak van conflictpreventie en conflictoplossing. Daar Colombia niet behoort tot de groep van concentratielanden zal de steun aan het vredesproces in Colombia geschieden via indirecte hulp. Op het departement werden reeds twee overlegvergaderingen gehouden met de Belgische ngo's om hen ertoe aan te zetten onverwijd projecten in te dienen inzake conflictpreventie en conflictoplossing in Colombia. De Belgische steun aan het vredesproces in Colombia wordt in de eerste plaats toegekend in het kader van het principiële EU-engagement waarbij de lidstaten en de Europese Commissie zich ertoe verbonden hebben een substantieel pakket middelen bijeen te brengen.

10.03 Ferdy Willems (VU&ID): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, ik wil kort repliceren. Ik meen uit uw antwoord af te leiden, mijnheer de minister, dat België enkel steun zal verlenen op humanitair en economisch vlak, wat ook mijn invalshoek is, en zeker niet op militair vlak. Dit lijkt me het juiste standpunt, dus is het niet nodig een motie van aanbeveling in te dienen. Wij zitten in dit dossier emotioneel en feitelijk immers op dezelfde golflengte. Ik ben hier bijzonder tevreden over.

10.04 Lode Vanoost (AGALEV-ECOLO): Mijnheer de voorzitter, collega's, mijnheer de minister, collega Willems heeft in zijn introductie een nota van staatssecretaris Boutmans vermeld. Ik vind jammer dat hierover intern wat discussie bestond. Die nota is ontstaan buiten ons medeweten, dat moet toch duidelijk zijn. Ik zou het jammer vinden dat door de commotie rond deze nota het initiatief in een verkeerd daglicht zou komen te staan en dat eventuele latere initiatieven daardoor gecompromitteerd zouden worden. Er zijn dingen gebeurd waarover ik het niet in detail zal hebben, dingen die niet hadden mogen gebeuren. Het is nu eenmaal zo. Ik zou echter niet graag hebben dat belangrijke kwesties als deze op die manier gecompromitteerd werden.

Het is zeker niet zo dat het project Nunca Mas waarover wij hier praten het enige initiatief in Colombia is. Er is ook het initiatief Noche y Nebla. Dit betekent Nacht en Nevel maar heeft niets te maken met het Nacht und Nebel uit nazi-Duitsland. Het Colombiaanse project dat toevallig ook zo heet, heeft de verdienste dat het uitgebreider is en dat het de mensenrechtenschendingen vanwege onder meer

de guerrillabewegingen uit een juridisch standpunt bekijkt, zij het dan dat dit standpunt een ideologische basis heeft. Er wordt gesteld dat de staat verantwoordelijkheid draagt voor de misdaden die op zijn grondgebied gebeuren. Bij Nunca Mas gebeurt dat niet.

Dit alles neemt niet weg dat de inventaris die in de vermelde boeken wordt gemaakt terecht is. Weliswaar wordt niet het hele beeld weergegeven maar het gaat wel degelijk over een inventaris van de misdaden die de afgelopen veertig jaar plaatsvonden in de drie deelgebieden. De feiten zijn hallucinant. Het gaat hier wel degelijk over een staat die grondig tekortschiet in de verplichtingen tegenover zijn eigen burgers.

Het drugprobleem in Colombia werd daarnet ook al aangehaald. Ik wil erop wijzen dat het conflict in Colombia veel ouder is dan het drugsprobleem. Het drugsprobleem is zeker een probleem op zich maar het ent zich op het reeds bestaande conflict. De stelling van de Verenigde Staten, onder andere van hun drugsbestrijder de heer MacAfee, als zou het volstaan de guerrillabeweging te bestrijden om het drugsprobleem op te lossen, klopt niet. Het drugsprobleem vormt wel een deel van het gehele probleem. De heer MacAfee is overigens iemand die zijn ervaring opdeed in Vietnam. Hij heeft totaal geen ervaring in de drugsbestrijding. Dit zegt toch al genoeg? Waarom wordt precies die man ingeschakeld voor de drugsbestrijding in Colombia?

De fundamentele oorzaak van het probleem is natuurlijk het diepgaande sociale onrecht in Colombia. In feite is dit een staat met alle formele, uiterlijke, kenmerken van een democratie. De tekst van de Colombiaanse grondwet is zelfs progressiever en liberaler dan de Belgische. Documenten en instellingen op zich betekenen echter niets als de mentaliteit en de sociale verhoudingen de principes ervan niet waarmaken. In feite is Colombia nog grotendeels een feodale staat, zij het met een modern tintje. Een kleine elite heeft het er nog voor het zeggen. Ik hoed me ervoor om hier termen te gebruiken die deze elite in een bepaalde ideologische context zou plaatsen. Deze elite is blijkbaar niet bereid de grote rijkdom van dit inherent zeer rijke land te delen met de grote massa van de bevolking. Minister Ocampo met wie wij spraken, heeft trouwens zelf gezegd: "Het fundamentele probleem is de diepe sociale onrechtvaardigheid van hoe de rijkdom in dit land verdeeld wordt en hoe die onrechtvaardigheid in stand wordt gehouden." Dat zegt de minister zelf, als lid van de Colombiaanse regering.

De problemen zijn er inderdaad. Er is al jarenlang een guerrillaoorlog bezig. Wat Colombia onderscheidt van andere Latijns-Amerikaanse landen is de grote uitgestrektheid van het grondgebied. Eén van de guerrillabewegingen, de FARC, heeft een gebied in handen dat groter is dan Zwitserland. Het heeft niet bepaald dezelfde economische bloei als Zwitserland, maar wel de oppervlakte. Het probleem voor Colombia is dat die regio economisch zelfbedruipend is geworden. Zij hoeven internationaal geen solidariteit te vragen.

Zij heffen hun eigen belasting. Zij hebben bijna alles wat een land uitmaakt. Zij hebben uiteraard geen zeemacht en geen luchtmacht en dergelijke, maar u verstaat wat ik bedoel. Zij zijn in een stadium gekomen waarin zij geen baat meer vinden bij een vreedzame oplossing. De regio's hebben een onafhankelijk systeem opgericht, hoe erg Colombia dit ook mag vinden. Uiteraard zijn deze regio's nu ook betrokken in de drugsproductie. Niet in de drugshandel, dat is een andere zaak. Zij leveren een deel van de productie aan de handelaars die het materiaal verder op de internationale markt brengen. Dit is een feit. Ook een feit is dat paramilitaire organisaties en grootgrondbezitters en delen van het Colombiaanse leger betrokken zijn bij de drugsproductie in de andere zones. Als men dus een programma opzet dat enkel de drugsvelden gaat bestrijden in de guerrillagebieden, krijgt men gewoon een verplaatsing naar andere zones, ten voordele van anderen die daar met de drugsproductie bezig zijn. Een fundamentele oplossing van het drugsprobleem komt er dus niet. Dit is het grote gevaar van de sproeiplannen.

In het sproeiprogramma gebruikt men, om de drugsvelden te besproeien, bovendien een verbeterde versie van het product Round Up dat ook hier in de handel verkrijgbaar is. Ik zal niet te technisch worden over dit verdelgingsmiddel, maar het is bijzonder nefast voor de ecologie. Dit product wordt nu gebruikt in een land waar de bevolking van de landbouw leeft en waar nu reeds in bepaalde zones kinderen worden geboren met geboortedefecten door de sproeiprogramma's die zogenaamd tegen de drugs gericht zijn.

Ik wil nog een laatste opmerking maken. Historisch gezien kan men de Verenigde Staten, een land met inderdaad een grote interne vrijheid en met een zeer grote liberale traditie, toch geen positieve rol toedichten wat Latijns Amerika betreft. In die context blijf ik bijzonder sceptisch over de rol die de Verenigde Staten nu spelen in

Colombia en in de omliggende landen. Ik vraag u dus, mijnheer de minister, de aanpak van de Verenigde Staten met de grootste waakzaamheid te volgen en de aanpak van de Europese Unie maximaal te ondersteunen.

Het incident is gesloten.

L'incident est clos.

De openbare commissievergadering wordt gesloten om 17.28 uur.

La réunion publique de commission est levée à 17.28 heures.

BELGISCHE KAMER VAN
VOLKSVERTEGENWOORDIGERS

CHAMBRE DES REPRÉSENTANTS
DE BELGIQUE

BEKNOPT VERSLAG

COMPTE RENDU ANALYTIQUE

COMMISSIE VOOR DE BUITENLANDSE
BETREKKINGEN

COMMISSION DES RELATIONS EXTÉRIEURES

woensdag

10-01-2001

14:32 uur

mercredi

10-01-2001

14:32 heures

INHOUD

Mondelinge vraag van de heer Peter Vanhoutte aan de eerste minister over "de bewapeningscontrole" (nr. 2810)

Sprekers: **Peter Vanhoutte, Louis Michel**, vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken

Samengevoegde mondelinge vragen van
- mevrouw Els Van Weert aan de vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken over "de schadeloosstelling van EU-onderdanen bij verkeersongevallen in Zwitserland" (nr. 2839)

- mevrouw Murielle Gerkens aan de vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken over "de Zwitserse verzekeringen" (nr. 3002)

- mevrouw Fientje Moerman aan de vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken over "de rechtsonzekerheid bij de schadeloosstelling na (verkeers)ongevallen in Zwitserland" (nr. 3059)

Sprekers: **Els Van Weert, Murielle Gerkens, Fientje Moerman, Louis Michel**, vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken

Interpellatie van de heer Karel Pinxten tot de vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken over "de schending van de regeling van de wapenwet en de Europese gedragscode inzake wapenhandel" (nr. 589)

Sprekers: **Karel Pinxten, Louis Michel**, vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken

Moties

Samengevoegde mondelinge vragen van
- de heer Ferdie Willems aan de vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken over "de VN-conferentie inzake lichte wapens" (nr. 2869)

- mevrouw Leen Laenens aan de vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken over "de VN-conferentie inzake lichte wapens" (nr. 2866)

- mevrouw Martine Dardenne aan de vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken over "de VN-conferentie inzake lichte wapens" (nr. 2879)

Sprekers: **Ferdie Willems, Leen Laenens, Martine Dardenne, Louis Michel**, vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken

Mondelinge vraag van mevrouw Leen Laenens aan de vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken over "de toestand in Turkse gevangenissen" (nr. 2863)

Sprekers: **Leen Laenens, Louis Michel**, vice-eerste minister en minister van Buitenlandse

SOMMAIRE

Question orale de M. Peter Vanhoutte au premier ministre sur "le contrôle des armements" (n° 2810)

Orateurs: **Peter Vanhoutte, Louis Michel**, vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères

Questions orales jointes de
- Mme Els Van Weert au vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères sur "l'indemnisation des ressortissants européens dans le cas d'accidents de la circulation en Suisse" (n° 2839)

- Mme Murielle Gerkens au vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères sur "les assurances suisses" (n° 3002)

- Mme Fientje Moerman au vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères sur "l'insécurité juridique en matière d'indemnisation dans le cas d'accidents (de la circulation) en Suisse" (n° 3059)

Orateurs: **Els Van Weert, Murielle Gerkens, Fientje Moerman, Louis Michel**, vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères

Interpellation de M. Karel Pinxten au vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères sur "la violation par le gouvernement de la loi sur les armes et du code de conduite européen en matière de commerce des armes" (n° 589)

Orateurs: **Karel Pinxten, Louis Michel**, vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères

Motions

Questions orales jointes de
- M. Ferdie Willems au vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères sur "la conférence des Nations unies sur les armes légères" (n° 2869)

- Mme Leen Laenens au vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères sur "la conférence de l'ONU sur les armes légères" (n° 2866)

- Mme Martine Dardenne au vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères sur "la conférence des Nations unies sur les armes légères" (n° 2879)

Orateurs: **Ferdie Willems, Leen Laenens, Martine Dardenne, Louis Michel**, vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères

Question orale de Mme Leen Laenens au vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères sur "la situation dans les prisons turques" (n° 2863)

Orateurs: **Leen Laenens, Louis Michel**, vice-premier ministre et ministre des Affaires

Zaken , Erik Derycke

étrangères , Erik Derycke

Mondelinge vraag van mevrouw Leen Laenens aan de vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken over "de recente inbeschuldigingstelling van generaal Pinochet" (nr. 2865)

Sprekers: **Leen Laenens, Louis Michel**, vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken

Mondelinge vraag van de heer Francis Van den Eynde aan de vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken over "een brochure van het ministerie van Buitenlandse Zaken uitgegeven in het buitenland" (nr. 2874)

Sprekers: **Francis Van den Eynde, Louis Michel**, vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken

Mondelinge vraag van de heer Francis Van den Eynde aan de vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken over "het bericht in het weekblad Humo dat in New York de kroonprins en zijn echtgenote onder verantwoordelijkheid van het ministerie van Buitenlandse Zaken te gast waren bij iemand waarvan beweerd wordt dat hij nauwe banden onderhoudt met de Russische mafia" (nr. 2940)

Sprekers: **Francis Van den Eynde, Louis Michel**, vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken

Interpellatie van de heer Ferdy Willems tot de vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken over "de crisistoestand in Israël - Palestina" (nr. 596)

Sprekers: **Ferdy Willems, Louis Michel**, vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken , **Leen Laenens, Claudine Drion, Daniel Bacquelaine**, voorzitter van de PRL FDF MCC-fractie

Moties

Interpellatie van de heer Ferdy Willems tot de vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken over "het Plan Colombia" (nr. 609)

Sprekers: **Ferdy Willems, Louis Michel**, vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken , **Lode Vanoost**

Question orale de Mme Leen Laenens au vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères sur "la récente inculpation du général Pinochet" (n° 2865)

Orateurs: **Leen Laenens, Louis Michel**, vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères

Question orale de M. Francis Van den Eynde au vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères sur "une brochure diffusée à l'étranger par le ministère des Affaires étrangères" (n° 2874)

Orateurs: **Francis Van den Eynde, Louis Michel**, vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères

Question orale de M. Francis Van den Eynde au vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères sur "l'information parue dans l'hebdomadaire Humo selon laquelle, sous la responsabilité du ministre des Affaires étrangères, le prince héritier et son épouse ont été reçus à New York par une personne qui entretiendrait des liens étroits avec la mafia russe" (n° 2940)

Orateurs: **Francis Van den Eynde, Louis Michel**, vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères

Interpellation de M. Ferdy Willems au vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères sur "la situation de crise en Israël et en Palestine" (n° 596)

Orateurs: **Ferdy Willems, Louis Michel**, vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères , **Leen Laenens, Claudine Drion, Daniel Bacquelaine**, président du groupe PRL FDF MCC

Motions

Interpellation de M. Ferdy Willems au vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères sur "le Plan Colombia" (n° 609)

Orateurs: **Ferdy Willems, Louis Michel**, vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères , **Lode Vanoost**

COMMISSIE VOOR DE
BUITENLANDSE BETREKKINGEN

van

WOENSDAG 10 JANUARI 2001

14:32 uur

COMMISSION DES RELATIONS
EXTÉRIEURES

du

MERCREDI 10 JANVIER 2001

14:32 heures

De vergadering wordt geopend om 14.32 uur door de heer Geert Versnick, voorzitter.

01 Mondelinge vraag van de heer Peter Vanhoutte aan de eerste minister over "de bewapeningscontrole" (nr. 2810)

(Het antwoord zal worden verstrekt door de vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken.)

01.01 Peter Vanhoutte (AGALEV-ECOLO): Op de top in Washington in april 1999 besliste de NAVO haar beleid inzake bewapeningscontrole, non-proliferatie en ontwapening te herzien in het kader van het paragraaf 32-proces. In december 2000 discussieerden de regeringen van de NAVO-lidstaten over een ontwerptekst.

De NAVO verwijt aan andere landen dat ze kernwapens hanteren, terwijl ze dat zelf verder zou willen doen met het oog op het bewaren van de vrede. Wat is het standpunt van de regering? Is zij er voorstander van om nucleaire wapens in de tekst op te nemen? Is zij bereid te pleiten voor de verwijdering van tactische nucleaire wapens van het grondgebied van niet-nucleaire NAVO-lidstaten? Is zij er voorstander van nucleaire wapens opnieuw als "weapons of last resort" te omschrijven? Is zij er voorstander van de NAVO te laten beloven geen nucleaire wapens te gebruiken tegenover niet-nucleaire staten?

01.02 Minister Louis Michel (Nederlands): België steunt het proces dat voortvloeit uit artikel 32, dat de weg opent naar een veiliger Europa via een aantal veiligheidsmaatregelen.

La séance est ouverte à 14.32 heures par M. Geert Versnick, président.

01 Question orale de M. Peter Vanhoutte au premier ministre sur "le contrôle des armements" (n° 2810)

(La réponse sera donnée par le vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères.)

01.01 Peter Vanhoutte (AGALEV-ECOLO): Lors du sommet de Washington qui s'est tenu en avril 1999, l'OTAN avait décidé de revoir sa politique concernant le contrôle des armements, la non-prolifération et le désarmement, dans le cadre du processus du paragraphe 32. En décembre 2000, les gouvernements des Etats membres de l'OTAN ont examiné un projet de texte.

L'OTAN reproche à d'autres pays d'utiliser des armes nucléaires alors qu'elle souhaiterait elle-même pouvoir continuer à les utiliser dans le cadre du maintien de la paix. Quelle est la position de notre gouvernement ? Est-il favorable à l'idée d'inclure les armes nucléaires dans le texte ? Est-il disposé à plaider en faveur de l'élimination des armes nucléaires tactiques du territoire des Etats membres de l'OTAN ne disposant pas de l'arme nucléaire? Le gouvernement est-il favorable à l'idée d'à nouveau définir les armes nucléaires comme "weapons of last resort"? Estime-t-il que l'OTAN devrait promettre de ne pas utiliser d'armes nucléaires contre les Etats ne disposant pas de l'arme nucléaire?

01.02 Louis Michel, ministre: (en néerlandais): La Belgique soutient le processus découlant de l'article 32 qui ouvre la voie vers une Europe plus sûre par le biais d'un certain nombre de mesures en matière de sécurité.

De onderhandelingen van START 3 zijn van bilaterale aard. Over overleg over substrategische en tactische wapens kan niet door de NAVO worden beslist. De substrategische wapens van de NAVO blijven eigendom van de VS.

België is steeds zijn NAVO-verbintenissen nagekomen en zal dat blijven doen.

De strategische wapens blijven belangrijk wat betreft de afschrikkingspolitiek. De NAVO kan geen negatieve veiligheidsgaranties bieden aan niet-nucleaire staten.

01.03 Peter Vanhoutte (AGALEV-ECOLO): U en ik zullen het ten gronde nooit eens zijn over de problematiek van de kernwapens. Toch twee bemerkingen bij uw antwoord. Uw antwoord verduidelijkt de rol NAVO-US. We denken dat het wel belangrijk is om via de NAVO onderhandelingen te voeren met de lidstaten via START 3.

Het incident is gesloten.

02 Samengevoegde mondelinge vragen van
 - mevrouw Els Van Weert aan de vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken over "de schadeloosstelling van EU-onderdanen bij verkeersongevallen in Zwitserland" (nr. 2839)
 - mevrouw Murielle Gerken aan de vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken over "de Zwitserse verzekeringen" (nr. 3002)
 - mevrouw Fientje Moerman aan de vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken over "de rechtsonzekerheid bij de schadeloosstelling na (verkeers)ongevallen in Zwitserland" (nr. 3059)

02.01 Els Van Weert (VU&ID): Lacunes in de Zwitserse wetgeving bieden verzekeringsmaatschappijen de mogelijkheid om uitbetalingen van schadevergoedingen voor zich uit te schuiven. Ook Belgische verkeersslachtoffers zijn daarvan het slachtoffer. Dit probleem werd door europarlementslid Bart Staes al onder de aandacht van de minister gebracht. Het probleem werd bij de Zwitserse autoriteiten aangekaart, doch met weinig resultaat. Belgische en EU-onderdanen zouden dezelfde bescherming moeten genieten als Zwitserse toeristen in de EU. Is er enig uitzicht op een doorbraak in dit dossier? Welke initiatieven zal de minister nemen om tot een billijke en redelijke

Les négociations Start 3 sont de nature bilatérale. L'OTAN ne peut pas prendre de décisions concernant la concertation en matière d'armes non-stratégiques et tactiques. Les armes non-stratégiques de l'OTAN restent la propriété des Etats-Unis.

La Belgique a toujours respecté les engagements pris dans le cadre de l'OTAN et continuera à le faire.

Les armes stratégiques demeurent un élément important dans le cadre de la politique de dissuasion. L'OTAN ne peut pas offrir de garanties de sécurité négatives aux Etats non-nucléaires.

01.03 Peter Vanhoutte (AGALEV-ECOLO): Vous et moi, nous ne pourrions jamais nous entendre sur la question des armes nucléaires. Je tiens toutefois à formuler deux observations à propos de votre réponse. Vous clarifiez le rôle joué par l'OTAN et les Etats-Unis. Par ailleurs, nous estimons qu'il est important de mener des négociations par le truchement de l'OTAN avec les Etats membres via « Start-3 »

L'incident est clos.

02 Questions orales jointes de
 - Mme Els Van Weert au vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères sur "l'indemnisation des ressortissants européens dans le cas d'accidents de la circulation en Suisse" (n° 2839)
 - Mme Murielle Gerken au vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères sur "les assurances suisses" (n° 3002)
 - Mme Fientje Moerman au vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères sur "l'insécurité juridique en matière d'indemnisation dans le cas d'accidents (de la circulation) en Suisse" (n° 3059)

02.01 Els Van Weert (VU&ID): Des lacunes dans la législation suisse permettent aux compagnies d'assurances de reporter le paiement des dédommagements. Des victimes belges d'accidents de la circulation en subissent également les conséquences. Le parlementaire européen Bart Staes a déjà attiré l'attention du ministre sur ce problème. Les autorités suisses ont été contactées à ce sujet mais sans grand résultat. Les ressortissants belges et de l'UE devraient bénéficier de la même protection que les touristes suisses dans l'UE. Une issue est-elle en vue dans ce dossier? Quelles initiatives le ministre a-t-il l'intention de prendre pour aboutir à une solution

oplossing te komen? De Kamer besliste in december 2000 een bilateraal verdrag niet-geratificeerd terug te sturen om de druk op Zwitserland op te voeren. Wat is de stand van zaken?

02.02 Murielle Gerkens (ECOLO-AGALEV): Is België van plan om de Europese instanties, in de lijn van diezelfde logica, te vragen de bilaterale akkoorden met Zwitserland, inzonderheid op het stuk van vrij verkeer, te koppelen aan voorwaarden met betrekking tot eerbiediging van de mensenrechten, en in casu de rechten van de slachtoffers?

02.03 Fientje Moerman (VLD): Het probleem is op politiek niveau reeds verschillende keren aangehaald. Collega Staes heeft onder andere een suggestie aan de minister gedaan. Kunnen wij niet op andere wijze druk uitoefenen op Zwitserland, wanneer het schrijven van brieven toch niets uithaalt? Weke andere vorm van politieke druk is mogelijk?

02.04 Minister Louis Michel (Nederlands): Ik heb mijn Zwitserse collega gevraagd hierover overleg te plegen. Het gaat om een Europese bevoegdheid. De lidstaten en de Europese Commissie zetten zich in voor een betere bescherming van de consument via een viertal Richtlijnen.

Er zou een Europese gedragscode moeten komen voor de verzekeringsmaatschappijen. Ik zal me verder blijven inspannen voor een betere bescherming en schadeloosstelling.

Ik kom tot de vraag inzake de niet-ondertekening van het bilateraal akkoord over de aanwending van kernenergie voor vreedzame doeleinden. De Kamer heeft niet beslist dit niet te ondertekenen, wel de tekst voor te leggen aan de bevoegde commissie.

(Frans) Het lijkt mij niet opportuun de ratificatie van de verdragen aan die kwestie te koppelen. Het recht is immers op een zeer verschillende manier georganiseerd in Zwitserland, en ik weet uit ervaring dat kritiek soms niet voldoende grond is.

Naar aanleiding van een initiatief dat ik dienaangaande genomen heb, ben ik in het bezit gekomen van Europese vergelijkende studies waaruit blijkt dat, in tegenstelling tot wat uit de studies van de ASSUAS naar voren komt, de schadevergoedingen zeker niet ondermaats zijn. Voorzichtigheid is evenwel geboden, want men zou

équitable et raisonnable ? En décembre 2000, la Chambre avait décidé de renvoyer un traité bilatéral non encore ratifié pour exercer une certaine pression sur la Suisse. Qu'en est-il?

02.02 Murielle Gerkens (ECOLO-AGALEV): La Belgique a-t-elle l'intention de demander aux instances européennes, dans le même ordre d'idées, de conditionner les accords bilatéraux avec la Suisse, notamment en matière de libre circulation, au respect des droits de l'homme et, en l'occurrence, des victimes ?

02.03 Fientje Moerman (VLD): Le problème a déjà été signalé à plusieurs reprises au niveau politique. Une suggestion vous a notamment été faite par notre collègue, M. Staes. L'envoi de courrier restant sans résultats, ne disposons-nous pas d'autres moyens pour exercer une pression sur la Suisse? A quelles autres formes de pression politique peut-on recourir?

02.04 Louis Michel , ministre (en néerlandais): J'ai demandé à mon collègue suisse d'organiser une concertation à ce sujet. Il s'agit d'une compétence européenne. Les Etats membres et la Commission européenne s'emploient à améliorer la protection du consommateur par le biais de quatre directives.

Un code de conduite européen devrait voir le jour concernant les compagnies d'assurance. Je continuerai à déployer mes efforts afin de renforcer la protection et l'indemnisation.

J'en arrive à la question concernant la non-signature de l'accord bilatéral sur l'emploi de l'énergie nucléaire à des fins pacifiques. La Chambre n'a pas refusé de signer cet accord mais a souhaité que le texte soit examiné par la commission compétente.

(En français) Il ne me paraît pas opportun de lier la ratification des traités à cette question car, d'une part, l'organisation du droit est sensiblement différente en Suisse et chez nous et, d'autre part, mon expérience personnelle m'a montré que les critiques formulées peuvent ne pas être suffisamment fondées.

A l'occasion d'une initiative que j'ai prise en la matière, j'ai été mis en possession d'études comparatives au niveau européen qui contrebalancent celles de l'ASSUAS et montrent que les indemnisations sont dans la bonne moyenne. Il faut être prudent et on pourrait facilement nous reprocher de nous mêler de cas individuels qui sont

ons kunnen verwijten dat we ons bezighouden met individuele gevallen die nog hangende zijn voor de rechtbank.

Een Europees optreden is wellicht wenselijk, maar, ik herhaal het, mijns inziens mag de ratificatie van bilaterale akkoorden niet ondergeschikt gemaakt worden aan deze kwestie.

02.05 Els Van Weert (VU&ID): Er is dus geen verbetering te verwachten op korte termijn. De procedures zijn lang en geldverslindend. Wellicht worden er om die reden zo weinig procedures opgestart.

Het is positief dat gestreefd wordt naar een Europees charter voor de verzekeringsmaatschappijen, met het oog op meer rechtszekerheid. Ik meen dat de ondertekening van het bilateraal akkoord toch zou kunnen worden gekoppeld aan de transportverdragen tussen Zwitserland en de EU.

02.06 Minister Louis Michel (Frans): Ik sluit niets uit, maar er zullen verscheidene maanden nodig zijn alvorens een objectieve kijk op dit dossier mogelijk is.

Een van de oorzaken van de trage afhandeling van de zaken is dat zij op kantonniveau worden ingeleid maar dat de beroepen op federaal niveau worden ingediend. De verdediging maakt hiervan soms gebruik om de zaak te laten aanslepen. Het indienen van een beroep wordt ook door de hoge kostprijs ontmoedigd.

Wanneer de ratificatie van de akkoorden van deze kwestie afhankelijk wordt gemaakt, zal dat ook een weerslag hebben op onze handelsbetrekkingen met Zwitserland.

02.07 Muriel Gerkens (ECOLO-AGALEV): Het grote aantal weliswaar individuele dossiers toont aan dat er een probleem rijst wat de toegang tot de justitie betreft.

Naast de hoogte van de schadeloosstelling, moet ook het percentage vergoede slachtoffers in aanmerking worden genomen.

Een Europees optreden tegenover Zwitserland is noodzakelijk.

02.08 Minister Louis Michel (Frans): De Zwitsers zijn over dergelijke zaken licht in hun wiek geschoten. Ik heb de grootste moeite gehad om de gemoederen weer te sussen na mijn ingrijpen, dat

encore en justice.

Il est sans doute souhaitable d'agir au niveau européen, mais je répète que je plaide pour qu'on ne subordonne pas la ratification d'accords bilatéraux à cette question.

02.05 Els Van Weert (VU&ID): Il ne faut donc attendre aucune amélioration à court terme. Les procédures sont longues et coûteuses, raison pour laquelle peu de procédures sont entamées.

Je me réjouis de constater que des efforts sont accomplis afin d'élaborer une charte européenne pour les compagnies d'assurance afin de renforcer la sécurité juridique. Je pense néanmoins que la signature de l'accord bilatéral pourrait aller de pair avec la concertation concernant les traités de transport entre la Suisse et l'UE.

02.06 Louis Michel, ministre (en français): Je n'exclus rien, mais il faudra des mois avant d'avoir une vue objective de ce dossier.

Une des causes de la lenteur des affaires est que les actions sont intentées au niveau des cantons et que les recours sont introduits au niveau fédéral. Ce qui est parfois utilisé par les défenseurs pour faire durer les affaires. Le coût élevé est aussi un élément décourageant les recours.

J'ajoute que le fait de lier la ratification des accords à cette question aurait des répercussions également sur nos relations économiques avec la Suisse.

02.07 Muriel Gerkens (ECOLO-AGALEV): Les dossiers sont certes individuels mais tellement nombreux qu'il devient manifeste qu'un problème d'accès à la justice se pose.

De plus, la proportion des victimes indemnisées est un autre élément à prendre en considération à côté du niveau des indemnisations.

Il faudrait agir au niveau européen envers la Suisse.

02.08 Louis Michel, ministre (en français): Les Suisses prennent très mal ce genre de choses. J'ai eu toutes les peines du monde à restaurer le climat après l'intervention que j'ai faite et qui s'était

zich nochtans beperkte tot een brief aan de minister.

De enige manier om onze dossiers nog steviger te onderbouwen is een onafhankelijke doorlichting te vragen om de betwiste studies alsnog te bevestigen. Maar kan absolute onafhankelijkheid op dat niveau wel gegarandeerd worden ?

02.09 Fientje Moerman (VLD): Eerst een kleine rechtzetting: in december vroeg ikzelf de tekst houdende instemming met het bilateraal verdrag naar commissie te verzenden. Ik heb dus niet gezegd dat de Kamer weigerde ermee in te stemmen.

Wij kunnen inderdaad niet tussenkomen in individuele dossiers, waarover een proces loopt. Er bestaat echter een structureel probleem, namelijk de moeizame toegang tot de gerechtelijke procedure in Zwitserland ingevolge de hoog oplopende kosten. Indien briefwisseling geen oplossing biedt, moet er een politiek signaal komen. Niet-ratificatie van een bilateraal verdrag is een mogelijkheid.

De **voorzitter**: Ik begrijp de terechte bekommernis van de kamerleden. We moeten ons echter behoeden om ons al te diep te gaan mengen in de zaken van een andere staat en in individuele dossiers. Voorzichtigheid is aangewezen, zeker wanneer men bedenkt hoelang in België soms moet worden gewacht op gerechtelijke uitspraken.

Het incident is gesloten.

03 Interpellatie van de heer Karel Pinxten tot de vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken over "de schending van de regeling van de wapenwet en de Europese gedragscode inzake wapenhandel" (nr. 589)

03.01 Karel Pinxten (CVP): De regering heeft in het Parlement het verslag over de Belgische wapenexport in 1999 ingediend. Het Parlement kan de toekenning van uitvoerlicenties echter niet toetsen aan de Belgische en Europese regelgeving, door het gebrek aan transparantie van het verslag. Sinds ik op 4 december mijn interpellatieverzoek heb ingediend, hebben wij hier reeds over kunnen vergaderen, zodat ik me nu beperk tot de toepassing van artikel 4 van de wet van 1991 en de samenstelling van de Evaluatiecommissie.

pourtant bornée à écrire au ministre.

Le seul moyen d'étayer encore mieux nos dossiers serait de demander confirmation des études qu'on m'a opposées par un audit indépendant. Mais l'indépendance peut-elle être réellement garantie à ce niveau ?

02.09 Fientje Moerman (VLD): Tout d'abord, je voudrais rectifier une petite erreur : en décembre, c'est moi qui ai demandé le renvoi en commission du texte portant approbation du traité bilatéral. Je n'ai donc pas dit que la Chambre refusait de l'approuver.

Nous ne pouvons effectivement pas intervenir dans des dossiers individuels qui sont l'objet d'un procès en cours. Cependant, un problème structurel se pose : la difficulté d'accéder aux pièces de procédure en Suisse en raison des coûts très élevés. Si l'échange de courriers ne résout pas ce problème, il faut adresser un signal politique. La non-ratification d'un traité bilatéral est une possibilité.

Le **président** : Je comprends les préoccupations des membres de la Chambre. Cependant, nous ne pouvons nous immiscer dans les affaires d'un autre Etat ou dans des dossiers individuels. La prudence s'impose surtout quand on sait que les tribunaux belges attendent parfois très longtemps avant de se prononcer.

L'incident est clos.

03 Interpellation de M. Karel Pinxten au vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères sur "la violation par le gouvernement de la loi sur les armes et du code de conduite européen en matière de commerce des armes" (n° 589)

03.01 Karel Pinxten (CVP): En 1999, le gouvernement a déposé au Parlement le rapport sur les exportations belges d'armes. Mais le manque de transparence de ce rapport empêche le Parlement de contrôler la conformité aux réglementations belge et européenne des licences d'exportation octroyées. Depuis le 4 décembre, date à laquelle j'ai déposé ma demande d'interpellation, nous avons déjà eu l'occasion de nous réunir pour débattre de cette question. Par conséquent, je me bornerai aujourd'hui à l'application de l'article 4 de la loi de 1991 et à la composition de la commission d'évaluation.

In tegenstelling tot de verklaringen van de minister op december 1991, die wezen op een continuïteit van het beleid, werd nu een hele bocht genomen. Ook kwam er een ommekeer ten opzichte van het beleid van de vorige ministers voorgangers Maystadt en Derycke. In zijn beleidsnota van 1991 verklaart de minister dat de wapenwet *strikt* zou worden toegepast en hij leek zich tevens te willen uitspreken voor het bindend maken van de Europese gedragscode.

Deze krachtige verklaringen klonken op 17 november 2000 al heel wat minder affirmatief. De vraag rijst naar de draagwijdte van artikel 4, dat zeer helder is en bepaalt dat elke aanvraag moet worden verworpen in een aantal limitatief opgesomde gevallen. Artikel 4 laat mijn inziens geen enkele interpretatieruimte.

In dat geval is een economische afweging dan ook niet mogelijk.

Sommige van de vorige bevoegde ministers, de heren Derijcke en Maystadt, zijn niet afgeweken van de adviezen van de Evaluatiecommissie. Minister Di Rupo is er wel van afgeweken. Staatssecretaris Chevalier hield zich strikt aan de adviezen. Minister Michel zou wel afgeweken zijn van het advies van die commissie voor leveringen aan Iran, Zimbabwe, China, Mauretanië en Nigeria. Die laatste twee landen vallen onder het embargo voor West-Afrika. Klopt die informatie? Is de minister afgeweken van de adviezen van de Evaluatiecommissie?

Op pagina 42 van het verslag wordt de samenstelling van de Evaluatiecommissie uit de doeken gedaan. Zij bestaat voornamelijk uit ambtenaren van drie diensten van het departement, met name de geografische dienst, de dienst mensenrechten en de dienst gevoelige exportcontrole. Mijn vraag betreft een recente dienstwissel in deze laatste dienst. Het Nederlandstalig diensthoofd van deze dienst, dat een uitstekende reputatie had, werd tegen zijn wil in en ook tegen het advies in van zijn Franstalige directeur-generaal, verplaatst. Bovendien heeft een ander lid van de dienst, eveneens Nederlandstalig maar in contractueel dienstverband, de dienst verlaten. Het diensthoofd werd vervangen door een Franstalige.

Kan de minister meer inzicht verschaffen inzake de personeelswissels in deze dienst, die van zeer groot

Contrairement aux déclarations du ministre, en décembre 1991, selon lesquelles vous teniez à assurer la continuité de la politique suivie, vous venez d'opérer un véritable revirement. Et il s'agit aussi d'un changement complet de cap par rapport à la politique de vos prédécesseurs, Maystadt et Derycke. Dans votre note de politique générale de 1991, vous déclariez que la loi sur les armes serait appliquée strictement et vous sembliez d'autre part vouloir préconiser de rendre obligatoire le code de conduite européen.

Mais le 17 novembre 2000, ces déclarations matamoresques n'avaient déjà plus le même aplomb. On peut s'interroger sur la portée de l'article 4, qui est très clair et prévoit que toute demande doit être rejetée dans un certain nombre de cas faisant l'objet d'une énumération limitative. A mon sens, l'article 4 n'offre aucune marge d'interprétation.

Dans ce cas, une évaluation économique n'est pas possible.

Certains ministres responsables de cette matière sous le gouvernement précédent, comme MM. Derycke et Maystadt, n'ont pas dérogé à l'avis de la Commission d'évaluation. Le ministre Di Rupo s'en était écarté, alors que le secrétaire d'Etat Chevalier s'y est tenu strictement. Quant au ministre Michel, il aurait dérogé à l'avis de cette commission pour des livraisons à l'Iran, au Zimbabwe, à la Chine, à la Mauritanie et au Nigéria, ces deux derniers pays étant visés par l'embargo décrété à l'encontre de l'Afrique occidentale. Cette information est-elle exacte? Le ministre a-t-il dérogé aux avis de la Commission d'évaluation?

La page 42 du rapport expose la composition de la Commission d'évaluation. Celle-ci est constituée essentiellement de fonctionnaires de trois services ressortissant à votre département, à savoir le service géographique, le service des droits de l'homme et le service du contrôle des exportations sensibles. Ma question porte sur le changement de personnel au sein de ce dernier service. Le chef de service néerlandophone, qui jouit d'une excellente réputation, a été muté contre sa volonté et celle de son directeur général francophone. Par ailleurs, un autre membre néerlandophone du service, engagé à titre contractuel, a quitté le service. Le chef de service a été remplacé par un francophone.

Pouvez-vous nous donner davantage d'explications à propos de ces mouvements de personnel au sein

belang is voor de wapenexport?

d'un service revêtant une importance capitale pour les exportations d'armes?

03.02 Minister **Louis Michel** (*Nederlands*): De criteria vormen één geheel. Er wordt rekening gehouden met de plaatselijke omstandigheden. In geval van ernstige spanningen en conflicten neem ik mijn verantwoordelijkheid.

03.02 **Louis Michel**, ministre (*en néerlandais*) : Les critères forment un ensemble. Les circonstances locales sont prises en considération. En cas de tensions ou de conflits sérieux, je prendrai mes responsabilités.

De Evaluatiecommissie, die deel uitmaakt van mijn departement, licht bepaalde aspecten toe, maar neemt geen beslissing. Ik neem de beslissing, op basis van alle elementen waarover ik beschik. Van het automatisch volgen van de adviezen is dus geen sprake. Indien nodig raadpleeg ik de andere regeringsleden.

La commission d'évaluation qui fait partie de mon département commente certains aspects mais ne prend aucune décision. Cette compétence me revient. Je me fonde sur tous les éléments dont je dispose. Il n'est donc absolument pas question de suivre automatiquement les avis. En cas de nécessité, je consulte les autres membres du gouvernement.

De heer Pinxten had het over een gedragscode. Kort geleden heb ik mijn Europese ambtgenoten daarover aangeschreven.

M. Pinxten a évoqué l'idée d'un code de conduite. J'ai récemment adressé un courrier à mes homologues européens à ce sujet.

(*Frans*) Ik heb gevraagd dat elk jaar een lijst van landen zou worden opgesteld waarnaar geen wapens zouden mogen worden uitgevoerd. Ik heb een antwoord ontvangen van Frankrijk, Zweden, Spanje, Groot-Brittannië, Denemarken, Italië en Ierland. Daarin wordt nergens melding gemaakt van de wil om een dergelijke lijst op stellen. Die zou immers problemen op het stuk van de bilaterale betrekkingen doen rijzen.

(*En français*) J'ai demandé que soit élaborée annuellement une liste de pays auxquels il serait exclu de vendre des armes. J'ai reçu réponse de la France, de la Suède, de l'Espagne, de la Grande-Bretagne, du Danemark, de l'Italie et de l'Irlande. Nulle part n'est apparue la volonté d'établir une telle liste, qui poserait des problèmes de relations bilatérales.

Ik zal trachten de gedragscode op Europees niveau een dwingend karakter te geven.

J'essaierai de rendre le code de conduite coercitif au niveau européen.

(*Nederlands*) Het probleem is dat wanneer een wapenlevering door mij wordt geweigerd, er onmiddellijk kapers op de kust zijn om de contracten binnen te rijden. Er is dus een probleem van internationale concurrentie.

(*En néerlandais*) Le problème, c'est que lorsque je refuse d'autoriser une livraison d'armes, des concurrents sont prêts à rafler les contrats. Il s'agit donc d'un problème de concurrence internationale.

(*Frans*) De maatregelen met het oog op de vervanging van het personeel hebben een algemeen karakter en stoelen niet op verdachtmakingen van ambtenaren. Toch is het niet gezond dat relaties met een blijvend karakter en dus in zekere zin nauwe banden ontstaan tussen de bevoegde ambtenaren, die voortaan ieder jaar worden vervangen, en de industriebedrijven die op hun expertise een beroep doen. Ik hecht er overigens geen belang aan dat de betrokken ambtenaar Nederlandstalig of Franstalig is vermits ik enkel en alleen kijk of hij bekwaam is. Bovendien belet het feit dat weinig ambtenaren van mijn departement liberaal zijn, niet dat dit departement uitstekend werkt in een geest van onberispelijke loyaliteit.

(*En français*) Les mesures de remplacement du personnel ont un caractère général et ne sont pas basées sur de quelconques soupçons à l'égard de fonctionnaires. Il n'est néanmoins pas sain que des relations suivies, et donc une certaine convivialité, s'installent entre les fonctionnaires responsables, qui seront désormais remplacés tous les ans et les sociétés industrielles qui les démarchent. Il m'est d'ailleurs égal que le fonctionnaire en question soit flamand ou francophone, s'il est compétent. En outre, le fait qu'il n'y ait pas beaucoup de libéraux parmi les fonctionnaires de mon département n'empêche pas ce dernier de fonctionner au mieux et dans la plus parfaite loyauté.

03.03 **Karel Pinxten** (CVP): Ik had het niet over

03.03 **Karel Pinxten** (CVP) Je ne parlais pas

politieke kleur. Ik ga ervan uit dat ambtenaren loyaal zijn. Ik stel enkel vast dat een gewaardeerd ambtenaar, die – misschien toevallig – Nederlandstalig is, tegen zijn zin en die van zijn Franstalige directeur-generaal in, wordt gemuteerd en vervangen door een Franstalige. Dit is geen unicum. Er worden nog meer ambtenaren gemuteerd tegen de zin in van hun overste.

Dat verwondert me voor deze dienst, die bevoegd is voor gevoelige export. De minister is van oordeel dat persoonlijke contacten die op termijn kunnen ontstaan tussen een ambtenaar en het bedrijfsleven een risico kunnen inhouden. Anderzijds wijst hij erop dat deze dienst enkel advies verleent en geen beslissingen neemt. Dient die regel dan ook niet te gleden voor de minister en zijn kabinet, die beslissen? Daar geldt wel de regel van de continuïteit.

Ik begrijp dat de minister in de regering vertrokken is met een aantal zeer sterke uitspraken en dat hij een jaar later heel wat minder assertief is. Zijn voorgangers kwamen retorisch niet zo sterk uit de hoek, maar in de praktijk wel, daar waar de huidige minister in de feiten een minder ethisch geladen houding blijkt te hebben.

Moties

Tot besluit van deze bespreking werden volgende moties ingediend.

Een motie van aanbeveling werd ingediend door de heren Karel Pinxten en Herman Van Rompuy en luidt als volgt:

"De Kamer, gehoord de interpellatie van de heer Karel Pinxten en het antwoord van de vice-eerste minister en minister van Buitenlandse zaken, vraagt de regering de wapenwet correct toe te passen."

Een eenvoudige motie werd ingediend door de heren Daniel Bacquellaine en Erik Derycke en mevrouw Martine Dardenne.

Over de moties zal later worden gestemd. De bespreking is gesloten.

04 **Samengevoegde mondelinge vragen van**
- de heer **Ferdy Willems** aan de vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken over "de VN-conferentie inzake lichte wapens"

d'appartenance politique. Je pars du principe que les fonctionnaires sont par définition loyaux. Je constate seulement qu'un fonctionnaire apprécié, qui est peut-être fortuitement flamand, est muté et remplacé par un francophone, et cela contre son gré et contre la volonté de son directeur général francophone. Ce n'est pas là un cas isolé. D'autres fonctionnaires sont mutés contre l'avis de leur supérieur hiérarchique.

Je suis surpris que cela se passe dans ce service, qui est chargé des exportations sensibles. Le ministre estime que cela comporterait un certain risque si des liens personnels pouvaient se forger à terme entre un fonctionnaire et le monde industriel. D'autre part, il indique que ce service ne fait que rendre des avis et ne prend pas de décision. Le principe défendu par le ministre ne devrait-il dès lors pas s'appliquer au ministre lui-même ainsi qu'à son cabinet, qui disposent quant à eux d'un pouvoir décisionnel ? Je constate que pour eux, c'est la règle de la continuité qui prévaut.

Je constate aussi qu'au sein du gouvernement, vous avez commencé par tenir certains propos très vigoureux et qu'un an plus tard, vous avez beaucoup moins d'aplomb. Vos prédécesseurs n'avaient pas autant de bagout, mais en pratique ils se montraient à la hauteur de leur tâche, alors que vous, quand on observe les faits, vous adoptez une attitude moins éthique.

Motions

En conclusion de cette discussion les motions suivantes ont été déposées.

Une motion de recommandation a été déposée par MM. Karel Pinxten et Herman Van Rompuy et est libellée comme suit:

"La Chambre, ayant entendu l'interpellation de M. Karel Pinxten et la réponse du vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères, demande au gouvernement d'appliquer correctement la loi sur les armes."

Une motion pure et simple a été déposée par MM. Daniel Bacquellaine et Erik Derycke et Mme Martine Dardenne.

Le vote sur les motions aura lieu ultérieurement. La discussion est close.

04 **Questions orales jointes de**
- M. **Ferdy Willems** au vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères sur "la conférence des Nations unies sur les armes"

(nr. 2869)

- mevrouw Leen Laenens aan de vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken over "de VN-conferentie inzake lichte wapens" (nr. 2866)

- mevrouw Martine Dardenne aan de vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken over "de VN-conferentie inzake lichte wapens" (nr. 2879)

légères" (n° 2869)

- Mme Leen Laenens au vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères sur "la conférence de l'ONU sur les armes légères" (n° 2866)

- Mme Martine Dardenne au vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères sur "la conférence des Nations unies sur les armes légères" (n° 2879)

04.01 Ferdy Willems (VU&ID): Binnenkort is er een VN-conferentie over de illegale handel in lichte wapens. De voorbereiding ervan is volop bezig. In dat kader kregen wij een nota, opgesteld door een dertigtal NGO's die hierbij betrokken zijn. Zij stellen dat de lichte wapens nog steeds de meest gebruikte wapens zijn, die jaarlijks wereldwijd 500.000 slachtoffers maken, die vooral worden ingezet tegen vrouwen, armen en kinderen, en waarvan de handel zich dikwijls in een schemerzone beweegt tussen criminaliteit en legaliteit. De NGO's doen terzake belangrijke suggesties in een tiental hoofdstukken.

Hoe reageert de minister op die nota? Hoe wordt de VN-conferentie door België mede-voorbereid? Zal de minister de NGO's brieven over wat met hun suggesties gebeurt? Zal het Parlement daarover worden ingelicht?

04.02 Leen Laenens (AGALEV-ECOLO): Niet alleen de NGO's, maar ook mijn contactpersonen bij de Belgische missie in New York, verwachten dat België zijn voortrekkersrol verder zal spelen.

Hoe wordt de conferentie voorbereid? Hoe worden de NGO's erbij betrokken?

Hoe zal de Belgische inbreng in de conferentie worden geconcretiseerd? Ik denk onder meer aan de Belgische wetgeving op de wapenhandel.

04.03 Martine Dardenne (ECOLO-AGALEV): De proliferatie van lichte wapens wordt door de meeste experts beschouwd als een rem op de ontwikkeling van de armste landen. Welk standpunt zal België innemen op de volgende VN-conferentie over dit thema? Zal de responsabilisering van de producerende landen aangekaart worden? Staat de internationale exportcode op de agenda? Zal er ook gesproken worden over het merken en traceren van wapens? Hoe ver is de regering gevorderd inzake de goedkeuring van een Belgische exportcode?

04.04 Minister Louis Michel (Nederlands): Een eerste voorbereidende vergadering heeft plaats

04.01 Ferdy Willems (VU&ID): Une conférence des NU sur le trafic des armes légères sera organisée prochainement. Cette conférence est en préparation. Dans ce cadre, nous avons reçu une note, établie par une trentaine d'ONG concernées, qui estiment que les armes légères restent le type d'arme le plus utilisé et qu'elles font annuellement quelque 500.000 victimes de par le monde. Ces armes seraient essentiellement utilisées contre les femmes, les pauvres et les enfants. Par ailleurs, le commerce de ces armes se situerait dans une zone floue balançant entre la criminalité et la légalité. Une dizaine de chapitres contiennent d'importantes suggestions des ONG à cet égard.

Comment le ministre réagit-il à la note précitée? Comment la Belgique prépare-t-elle la conférence des NU? Le ministre informera-t-il les ONG de la suite qui sera réservée à leurs suggestions? Le Parlement sera-t-il informé à ce sujet?

04.02 Leen Laenens (AGALEV-ECOLO): Les ONG mais aussi les contacts que j'ai auprès de la mission belge à New York espèrent que la Belgique continuera à jouer un rôle de précurseur.

Comment la conférence est-elle préparée? Dans quelle mesure les ONG y sont-elles associées?

Comment l'apport de la Belgique à la conférence se concrétisera-t-il? Je songe notamment à la législation belge sur les commerce des armes.

04.03 Martine Dardenne (ECOLO-AGALEV): La prolifération des armes légères est considérée par la plupart des experts comme un frein au développement des pays les plus défavorisés. Quelles positions la Belgique défendra-t-elle à la prochaine Conférence des Nations-Unies en la matière? La responsabilisation des pays producteurs sera-t-elle abordée? Un code international d'exportation est-il à l'ordre du jour? Le marquage et le traçage des armes sera-t-il abordé? Où le gouvernement en est-il dans l'adoption d'un code belge pour l'exportation?

04.04 Louis Michel, ministre (en néerlandais): Une première réunion préparatoire a eu lieu et une

gehad en een tweede volgt in de loop van januari 2001. Men is tegen de accumulatie van lichte wapens. Preventieve maatregelen zullen worden genomen in verband met bezit, opslag en handel van en in dergelijke wapens. Onder meer zullen ze worden voorzien van een bepaald merkteken, teneinde de opsporing ervan te vergemakkelijken. Teneinde het risico op accumulatie te beperken, is een goede politie- en douanesamenwerking belangrijk, evenals de bestrijding van de georganiseerde misdaad.

(Frans) De Europese Unie pleit ervoor dat de lidstaten een eigen beleid voeren waarbij de uitvoer tot de overheidsinstanties wordt beperkt. Om problemen op het stuk van recyclage en verplaatsing te voorkomen zal vernietiging van het wapenoverschot worden aangemoedigd. Die dimensie moet net als een aanvaardbare demobilisatie en ontwikkelingshulp in de missies tot vredehandhaving worden geïntegreerd.

België neemt actief deel aan de voorbereidende werkzaamheden van de VN-conferentie waar zij Europa zal vertegenwoordigen. België zal er pleiten voor een zo breed mogelijke consensus, maar tegelijkertijd ook wat de problemen op het terrein betreft de meest verregaande oplossing voorstaan.

Voorts pleit ons land ervoor dat de NGO's als waarnemers of getuigen aan de conferentie zouden deelnemen. Hiertoe werd contact opgenomen met het *International Action Network on Small Arms*.

Een van de opdrachten van de heer Moreels bestaat erin een bijdrage te leveren tot het beperken van de proliferatie van lichte wapens in Centraal-Afrika en ook aandacht te besteden aan het lot van de kind-soldaten.

04.05 Ferdie Willems (VU&ID): Dit antwoord voldoet me grotendeels. De minister wil doortastend optreden. Ik sta achter de rol van de heer Moreels, die over het nodige morele gezag beschikt.

De minister zei dat we op het terrein moeten actief zijn, niet enkel in theorie. In dat verband verbaast me het voornemen van de VS om het wapenembargo tegen Ethiopië en Eritrea, waar heel wat rivaliserende bendeleiders zijn, op te heffen. Ik waardeer ook de houding van de minister tegenover Parlement en NGO's.

04.06 Leen Laenens (AGALEV-ECOLO): Het antwoord is wat mij betreft volledig, zij het te laat

seconde réunion se tiendra courant janvier 2001. Nous sommes opposés à l'accumulation des armes légères. Des mesures préventives seront prises dans le domaine de la détention, du stockage et du trafic des armes de ce type. Ces armes seront notamment pourvues d'une marque déterminée afin d'en faciliter la détection. Dans le but de réduire le risque d'accumulation, une bonne collaboration policière et douanière est cruciale, tout autant que la lutte contre le crime organisé.

(En français) L'Union européenne est favorable à des politiques nationales de limitation des exportations aux autorités publiques. La destruction des armes en surplus sera encouragée pour éviter les problèmes de recyclage et de déplacement. Cette dimension, ainsi qu'une démobilisation convenable et une aide au développement, devra être intégrée aux missions de maintien de la paix.

La Belgique participe activement aux travaux préparatoires de la Conférence des Nations Unies, où elle assurera la représentation européenne. Nous défendrons l'idée d'un consensus le plus large possible mais allant aussi le plus loin possible dans la solution des problèmes sur le terrain.

La Belgique plaide également pour une participation des ONG à la Conférence en tant qu'observateurs ou de témoins. Des contacts dans ce sens ont été pris avec l'*International Action Network on Small Arms*.

J'ai en outre donné à M. Moreels l'objectif de contribuer à limiter la prolifération des armes légères en Afrique centrale et de prendre en considération également le sort des enfants-soldats.

04.05 Ferdie Willems (VU&ID): La réponse du ministre me satisfait en grande partie. Le ministre entend intervenir avec fermeté. Je soutiens le rôle joué par M. Moreels, qui a l'autorité morale nécessaire.

Le ministre a dit que nous devons être actifs sur le terrain, donc pas seulement en théorie. A cet égard, je suis surpris par le projet des Etats-Unis de lever l'embargo sur les armes contre l'Ethiopie et l'Erythrée alors que dans ces deux pays sévissent nombre de chefs de guerre rivaux. J'apprécie également l'attitude du ministre vis-à-vis du Parlement et des ONG.

04.06 Leen Laenens (AGALEV-ECOLO): Pour ma part, je trouve cette réponse complète,

voor de voorbereidende commissie van januari, maar toch dienstig voor die van maart.

quoiqu'elle ait été fournie trop tard pour la commission préparatoire de janvier. Elle sera en revanche utile pour celle de mars.

04.07 Martine Dardenne (ECOLO-AGALEV): Het is inderdaad wenselijk dat we over een document beschikken met betrekking tot de eerste voorbereidende vergadering, opdat we de tweede vergadering zouden kunnen voorbereiden. Graag kreeg ik ook inlichtingen over de vraag of de controle op de besluitvorming op Europees niveau aan de orde gesteld is.

04.07 Martine Dardenne (ECOLO-AGALEV): Il est en effet souhaitable que nous disposions du document concernant la première réunion préparatoire, afin que nous puissions préparer la seconde. J'aimerais également obtenir des informations sur le point de savoir si la question du contrôle des décisions prises au niveau européen a été abordée.

05 Mondelinge vraag van mevrouw Leen Laenens aan de vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken over "de toestand in Turkse gevangenissen" (nr. 2863)

05 Question orale de Mme Leen Laenens au vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères sur "la situation dans les prisons turques" (n° 2863)

05.01 Leen Laenens (AGALEV-ECOLO): De vraag die ik heb ingediend betreffende de toestand in de Turkse gevangenissen werd deels beantwoord door minister Reynders tijdens de laatste plenaire vergadering van 2000. Zijn antwoord werd echter tegengesproken door de bevindingen van collega Brepoels en mezelf op onze missie ter plaatse. Een vertegenwoordiger van de Turkse regering heeft gezegd dat de overplaatsing van gevangenen naar type F-gevangenissen met zes maanden zou worden uitgesteld, terwijl op 19 december 2000 zeer gewelddadige invallen zijn gebeurd in twintig gevangenissen tegelijk, enerzijds om politieke gevangenen naar type F-gevangenissen over te brengen, anderzijds om de hongerstakingen, die tot heden doorgaan, te breken. Vanochtend hebben collega Brepoels en ikzelf een rapport overgemaakt aan uw kabinetschef. Wij vragen om op korte termijn tijd vrij te maken om hier uitgebreid bij stil te staan.

05.01 Leen Laenens (AGALEV-ECOLO): Lors de la dernière séance plénière de l'an 2000, votre collègue Reynders a partiellement répondu à ma question sur la situation dans les prisons turques. Les constatations que Mme Brepoels et moi-même avons pu faire lors de notre mission sur place contredisent sa réponse.

Un représentant du gouvernement turc a déclaré que le déplacement des prisonniers vers des établissements pénitentiaires de type F serait reporté de six mois alors que, le 19 décembre 2000, de très violentes incursions se sont déroulées simultanément dans vingt prisons, soit pour déplacer des prisonniers politiques vers des établissements de type F, soit pour briser les grèves de la faim.

Ce matin, Mme Brepoels et moi-même avons transmis un rapport à votre chef de cabinet. Nous demandons que ce dossier soit mis à l'ordre du jour à court terme.

05.02 Minister Louis Michel (Nederlands): Een discussie over het rapport lijkt inderdaad interessant. De hongerstakers gingen niet akkoord met het voorgestelde uitstel met zes maanden van de invoering van het nieuwe type gevangenis. Daarom zag de Turkse regering zich verplicht op te treden, om te zorgen dat de hongerstakers niet de dood zouden worden ingejaagd. Dat is de officiële versie.

05.02 Louis Michel, ministre (en néerlandais): Il me paraît en effet intéressant de consacrer un débat au rapport. Les grévistes de la faim n'approuvaient pas la proposition de reporter de six mois l'introduction du nouveau type de prison. C'est la raison pour laquelle le gouvernement turc se serait vu contraint d'intervenir pour faire périr les grévistes de la faim. C'est la version officielle.

Onze ambassadeur te Ankara brengt regelmatig verslag uit.

Notre ambassadeur à Ankara fait régulièrement rapport.

In een brief aan mijn Turkse collega en in andere bilaterale contacten met de Turkse regering komt de Belgische ongerustheid aan bod. Daarbij wordt ook gewezen op de visie van *Human Rights Watch*: de gedetineerden moeten sociale contacten kunnen onderhouden, isolement kan slechts voor beperkte

Dans une lettre adressée à mon collègue turc ainsi que dans le cadre d'autres formes de relations bilatérales avec le gouvernement turc, la préoccupation de la Belgique à cet égard est abordée. Le point de vue de *Human Rights Watch* est également porté à l'attention des autorités

duur en in bijzondere omstandigheden. Het comité tegen folterpraktijken van de Raad van Europa zal eerlang een onafhankelijk onderzoek instellen.

(Frans) Ik heb de Turkse minister aangeschreven en er werd contact opgenomen met de diplomaten ter plaatse met het oog op een optimale controle, met het gekende wisselende succes.

Wij zullen het rapport nog grondig kunnen bespreken, en ik zal de Europese instanties op de hoogte brengen van het probleem : een kandidaat-lidstaat moet de eerste stap doen om zich te schikken naar de criteria van Kopenhagen.

05.03 Leen Laenens (AGALEV-ECOLO): De minister dringt terecht aan op een onderzoekscommissie in het kader van de preventie van foltering. De bemiddelingscommissie bereikte op 18 december een akkoord tussen de Turkse hongerstakingen en de Turkse regering. Toch trad de regering enkele uren later hardhandig op. Een officieel onderzoek naar de gang van zaken is dus in elk geval noodzakelijk.

05.04 Erik Derycke (SP): Dit debat moet plaatsvinden in de Kamer, doch ik pleit voor enige voorzichtigheid, aangezien dit verstrekende gevolgen kan hebben voor ons land. Over veertien dagen vindt er een bijeenkomst plaats van de Raad van Europa waarop een rapport wordt besproken over de Turkse engagementen inzake respect voor de mensenrechten en over de door Turkije afgesloten akkoorden. Ik pleit ervoor dat onze commissie wacht op dit rapport en de reactie van de Raad van Europa vooraleer hierop verder in te gaan. Wij moeten een verstandige en evenwichtige houding aannemen, opdat de relaties met Turkije constructief kunnen worden uitgebouwd. We mogen niet uit het oog verliezen dat Turkije toch een kandidaat-lidstaat voor de EU is. Bovendien stelden wij vroeger al vast dat Turkije op dit vlak wel bijzonder gevoelig is.

De **voorzitter**: Ik stel voor dat wij na een informatief luik verder discussiëren over de beslissing die de Raad van Europa over veertien dagen zal nemen. De Raad van Europa is daartoe het meest aangewezen orgaan.

06 Mondelinge vraag van mevrouw Leen Laenens aan de vice-eerste minister en minister

d'Ankara: les détenus doivent avoir la possibilité d'entretenir des contacts humains; l'isolement n'est admissible que pour une durée limitée et dans des circonstances particulières. La commission du Conseil de l'Europe contre les pratiques de torture mènera prochainement une enquête indépendante.

(En français) J'ai écrit au ministre turc et contact a été pris avec les diplomates en poste, afin qu'il soit fait en sorte que le contrôle soit le meilleur possible, et ce avec le succès mitigé que vous avez constaté.

Nous pourrions discuter le rapport en profondeur, et j'aviserais les instances européennes du problème qui se pose : un pays ayant le statut de candidat se doit de faire les premiers pas d'une mise en concordance avec les critères de Copenhague.

05.03 Leen Laenens (AGALEV-ECOLO): Le ministre insiste à juste titre sur l'importance d'une commission d'enquête dans le cadre de la prévention de la torture. Le 18 décembre dernier, la commission de médiation a abouti à un accord entre les grévistes de la faim et le gouvernement turcs. Le gouvernement est néanmoins intervenu avec brutalité quelques semaines plus tard. Une enquête officielle est dès lors nécessaire.

05.04 Erik Derycke (SP): Ce débat doit être mené à la Chambre mais j'invite à la prudence, eu égard aux conséquences importantes qui peuvent en résulter pour notre pays. Le Conseil de l'Europe se réunira dans 15 jours pour discuter d'un rapport concernant les engagements de la Turquie en matière de respect des droits de l'homme et les accords conclus par ce pays à ce sujet. Je préférerais que notre commission attende ce rapport et la réaction du Conseil de l'Europe avant de poursuivre cette discussion. Nous devons adopter une attitude réfléchie et équilibrée pour pouvoir développer nos relations avec la Turquie. Nous ne pouvons en effet pas perdre de vue que la Turquie est candidate à l'adhésion à l'UE. En outre nous avons déjà pu constater par le passé que la Turquie est particulièrement susceptible en cette matière.

Le **président**: Je propose qu'après un volet informatif, nous poursuivions notre discussion à propos de la décision que le Conseil de l'Europe prendra dans 15 jours. Le Conseil de l'Europe est l'organe le plus approprié pour prendre cette décision.

06 Question orale de Mme Leen Laenens au vice-premier ministre et ministre des Affaires

van Buitenlandse Zaken over "de recente inbeschuldigingstelling van generaal Pinochet" (nr. 2865)

06.01 Leen Laenens (AGALEV-ECOLO): Eind vorig jaar besliste rechter Gutman generaal Pinochet in beschuldiging te stellen voor de moorden tijdens de zogenaamde karavaan van de dood in 1973 en hem onder huisarrest te plaatsen.

België speelde in dit dossier een belangrijke rol. Acties van Amnesty International en van organisaties van ouders van politieke gevangenen en verdwenen personen mondden uit in het Belgisch aanhoudingsbevel van onderzoeksrechter Vandermeersch.

Het Belgisch dossier zou echter niet zijn overgemaakt aan rechter Gutman. Klopt die informatie? Wat is de stand van zaken?

06.02 Minister Louis Michel (Nederlands): De aanhoudingsmandaten werden op 11 augustus 2000 overhandigd. Het Chileens opperste gerechtshof vroeg op 1 september informatie aan het Belgisch ministerie van Justitie, dat deze op 11 oktober heeft overgemaakt. Op 20 oktober en 7 november werd naar het verdere verloop geïnformeerd. Op 30 november werd vanuit Chili om bijkomende documenten gevraagd, die op 11 december werden overhandigd, ter gelegenheid waarvan nogmaals werd aangedrongen op een spoedig antwoord.

Het incident is gesloten.

07 Mondelinge vraag van de heer Francis Van den Eynde aan de vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken over "een brochure van het ministerie van Buitenlandse Zaken uitgegeven in het buitenland" (nr. 2874)

07.01 Francis Van den Eynde (VLAAMS BLOK): Enkele maanden geleden ontving ik een Franstalige brochure van het departement van Buitenlandse Zaken, dat het probleem van de asielzoekers aankaart. Deze regering heeft dit probleem duidelijk niet onder de knie. In 2000 kwamen 40.000 asielzoekers naar België. In de brochure wordt onder de titel "un voyageur averti" tips gegeven aan Belgen om in het buitenland België voor te stellen als een land met open grenzen en een multiculturele maatschappij. Moeten wij dát werkelijk in het buitenland promoten?

07.02 Minister Louis Michel (Nederlands): Het

étrangères sur "la récente inculpation du général Pinochet" (n° 2865)

06.01 Leen Laenens (AGALEV-ECOLO): A la fin de l'année passée, le juge Gutman avait décidé de mettre en accusation le général Pinochet pour les crimes commis en 1973 au cours de la "caravane de la mort" et de l'assigner à résidence.

La Belgique a joué un rôle important dans ce dossier. A la suite d'actions menées par "Amnesty International" et par les parents des prisonniers politiques et des disparus, le juge d'instruction Vandermeersch délivre un mandat d'arrêt belge.

Le dossier belge n'aurait pas été transmis au juge Gutman. Ces informations sont-elles exactes ? Quel est l'état d'avancement du dossier ?

06.02 Louis Michel, ministre (en néerlandais): Les mandats d'arrêt ont été transmis le 11 août 2000. Le premier septembre, la Cour suprême du Chili a communiqué des informations au ministère de la Justice qui les a transmises le 11 octobre. Le 20 octobre et le 7 novembre nous nous sommes enquis de l'évolution du dossier. Le 30 novembre, le Chili a demandé des documents complémentaires qui ont été transmis le 11 décembre. A cette occasion, nous avons réitéré notre demande de réponse rapide.

L'incident est clos.

07 Question orale de M. Francis Van den Eynde au vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères sur "une brochure diffusée à l'étranger par le ministère des Affaires étrangères" (n° 2874)

07.01 Francis Van den Eynde (VLAAMS BLOK): Il y a quelques moi, j'ai reçu une brochure en français du département des Affaires étrangères qui aborde le problème des demandeurs d'asile. Ce gouvernement ne maîtrise absolument pas ce dossier. Au cours de l'année 2000, 40.000 demandeurs d'asile ont pénétré sur notre territoire. Dans le chapitre intitulé "un voyageur averti", la brochure comporte quelques conseils à l'intention des Belges qui se rendent à l'étranger, présentant notre pays comme un Etat aux frontières ouvertes et comme une société multiculturelle. Est-ce vraiment l'image que nous devons promouvoir à l'étranger ?

07.02 Louis Michel, ministre (en néerlandais): Le

ministerie van Buitenlandse Zaken publiceert jaarlijks een brochure bestemd voor wie naar het buitenland reist. Op het vakantiesalon worden de eerste exemplaren verdeeld en wordt de brochure bezorgd aan de gemeentebesturen. Zij omvat praktische inlichtingen voor een zorgeloze vakantie.

ministère des Affaires étrangères publie annuellement une brochure destinée aux Belges qui se rendent à l'étranger. Les premiers exemplaires seront diffusés au salon des vacances et cette brochure sera envoyée aux administrations communales. Elle contient toute une série d'informations pratiques destinées à permettre à nos concitoyens de passer des vacances sans problèmes.

Dit jaar werden vier bladzijden gewijd aan ons eigen land, om de reiziger in staat te stellen te antwoorden op vragen die hem zouden kunnen worden gesteld. België wordt er voorgesteld als een democratische staat, die meer dan 1000 internationale organisaties huisvest en waar één tiende van de inwoners afkomstig is uit een ander land. Er wordt gewezen op de multiculturele rijkdom van het land, een kruispunt van culturen in het hart van Europa. Ik zie niet in waarom de heer Van den Eynde daarmee problemen heeft.

Cette année, quatre pages ont été consacrées à notre pays, afin de permettre aux voyageurs de répondre aux questions qui pourraient leur être posées. La Belgique y est présentée comme un Etat démocratique abritant plus d'un millier d'organisations internationales et dont un dixième des habitants est originaire d'un autre pays. Certaines pages dépeignent la richesse multiculturelle de notre pays, lequel est décrit comme un carrefour de cultures diverses au cœur de l'Europe. Je ne vois pas pourquoi M. Van den Eynde objecte à cette publication.

07.03 Francis Van den Eynde (VLAAMS BLOK): Ik heb geen antwoord gekregen op mijn vraag. De minister heeft gewoon de brochure samengevat. Ik behoud mij het recht voor op deze kwestie terug te komen.

07.03 Francis Van den Eynde (VLAAMS BLOK): Le ministre n'a pas répondu à ma question. Il s'est borné à résumer le contenu de la brochure concernée. Je me réserve le droit de revenir sur le sujet.

Het incident is gesloten.

L'incident est clos.

08 Mondelinge vraag van de heer Francis Van den Eynde aan de vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken over "het bericht in het weekblad Humo dat in New York de kroonprins en zijn echtgenote onder verantwoordelijkheid van het ministerie van Buitenlandse Zaken te gast waren bij iemand waarvan beweerd wordt dat hij nauwe banden onderhoudt met de Russische maffia" (nr. 2940)

08 Question orale de M. Francis Van den Eynde au vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères sur "l'information parue dans l'hebdomadaire Humo selon laquelle, sous la responsabilité du ministre des Affaires étrangères, le prince héritier et son épouse ont été reçus à New York par une personne qui entretiendrait des liens étroits avec la mafia russe" (n° 2940)

08.01 Francis Van den Eynde (VLAAMS BLOK): Begin december verscheen een stuk in *Humo* naar aanleiding van het bezoek van de kroonprins en zijn echtgenote aan New York. Op gezag en verantwoordelijkheid van het ministerie van Buitenlandse Zaken hebben zij een bezoek afgelegd aan een zaak waarvan de Antwerpse uitbater gelieerd is aan de Russische maffia. De uitbater heeft een slechte reputatie in de Verenigde Staten.

08.01 Francis Van den Eynde (VLAAMS BLOK): Début décembre, l'hebdomadaire *Humo* a consacré un article à la visite à New York du prince héritier et de son épouse. Sous la responsabilité du ministère des Affaires étrangères, le couple a visité une entreprise dont l'exploitant anversois a des liens avec la mafia russe. En outre, cet exploitant a mauvaise réputation aux Etats-Unis.

Tegen dit artikel werd niet gereageerd, ook niet middels een recht van antwoord, dus ik neem aan dat de verstrekte informatie juist is. Ik meen dat dit land recht heeft op een ministerie van Buitenlandse Zaken dat de zaken fatsoenlijk beredert, en terzake is het ministerie zeker niet alert geweest.

Cet article n'ayant pas suscité de réaction, ni même de droit de réponse, je suppose que l'information est correcte. J'estime que notre pays mérite un ministère des Affaires Etrangères qui fasse preuve du sérieux nécessaire. Dans ce dossier, le ministère a manqué de vigilance.

08.02 Minister **Louis Michel** (*Nederlands*): Op 9 december 2000 was er inderdaad een receptie in New York voor de Belgische delegatie. Deze werd gesponserd door een Belgische brouwerij. De veiligheidsdiensten vonden geen enkel element om het bezoek van de Belgische prinsen te verhinderen. De receptie had plaats in de Mart; de uitbaters van die zaak waren niet betrokken bij de receptie.

08.03 **Francis Van den Eynde** (VLAAMS BLOK): De minister onderstreept dat de uitbaters van de zaak niet betrokken waren bij de receptie en wijst er vervolgens op dat de veiligheidsdiensten het nodige onderzoek voerden waaruit bleek dat deze bona fide waren. Dat lijkt me tegenstrijdig.

Wellicht is een rechtzetting aan dit veelgelezen weekblad nodig.

Ik geloof bovendien niet dat, als de kroonprins en zijn gemalin een buitenlandse missie ondernemen, dat buiten de verantwoordelijkheid van het ministerie van Buitenlandse Zaken valt.

Het incident is gesloten.

09 **Interpellatie van de heer Ferdy Willems tot de vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken over "de crisistoestand in Israël - Palestina" (nr. 596)**

09.01 **Ferdy Willems** (VU&ID): Ten gevolge van de crisissituatie in Israël-Palestina doen zich zware mensenrechtenschendingen voor. Sommige publicaties betitelen Israël als een "schurkenstaat" die te vergelijken is met Irak. Vast staat dat de Palestijnse staat als het ware "gewurgd" wordt. Ik vraag om de Belgische ambassadeur terug te roepen om te tonen dat België de zaak ernstig neemt. Ik vraag tevens om de samenwerkingsakkoorden, onder andere in de diamantsector en met de NMBS, te bevriezen en om het contract betreffende drie onbemande vliegtuigen op te schorten of zelfs te verbreken. Bovendien pleit ik ervoor een vliegtuig met noodhulp te sturen naar het met uithongering bedreigde Gaza. Naast humanitaire spelen hier ook politieke motieven: indien Israël dat vliegtuig niet doorlaat, wordt duidelijk dat het zelf de regels inzake burgerluchtvaart niet respecteert.

Het associatieverdrag met de EU moet opnieuw ter discussie worden gesteld. Frankrijk en België waren

08.02 **Louis Michel**, ministre (*en néerlandais*) Il est exact qu'une réception sponsorisée par une brasserie belge a été organisée à l'intention de la délégation belge, le 9 décembre à New York. Selon les services de sécurité, il n'y avait pas de motif pour annuler la visite du couple princier belge. La réception a été organisée au Mart. Les exploitants de cet établissement n'étaient pas associés à l'organisation de la réception.

08.03 **Francis Van den Eynde** (VLAAMS BLOK): Le ministre souligne que les exploitants de l'établissement n'étaient pas associés à l'organisation de la réception et indique ensuite que les services de sécurité ont procédé aux examens requis, qui ont permis de conclure qu'ils étaient dignes de confiance. Ces affirmations me paraissent contradictoires.

Sans doute une rectification de l'information publiées par cet hebdomadaire flamand à succès s'impose-t-elle.

Je suis en outre convaincu que les missions étrangères du prince héritier et de son épouse relèvent bien des compétences du ministère des Affaires étrangères.

L'incident est clos.

09 **Interpellation de M. Ferdy Willems au vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères sur "la situation de crise en Israël et en Palestine" (n° 596)**

09.01 **Ferdy Willems** (VU&ID): La crise israélo-palestinienne entraîne de graves violations des droits de l'homme. Certaines publications qualifient Israël de *rogue state* et la comparent à ce titre à l'Iraq. L'"étranglement" de l'état palestinien est un fait indéniable. J'ai demandé que l'ambassadeur belge soit rappelé de manière à indiquer que la Belgique prend l'affaire au sérieux. J'exige par ailleurs le gel de plusieurs accords de coopération concernant entre autres le diamant et la SNCB et la suspension, voire l'annulation du contrat relatif à trois avions sans pilote. En outre, je plaide pour l'envoi d'un avion de secours vers la bande de Gaza, menacée par la famine. Outre des motifs humanitaires, des intérêts politiques sont également en jeu: si Israël ne laisse pas passer l'avion, elle prouve par ce comportement ne pas respecter les règles en matière d'aviation civile.

Le traité d'association avec l'UE doit être remis en question. La France et la Belgique ont – à juste titre

de laatste om het te ondertekenen, naar mijn mening terecht, en wellicht uit onvrede met de blokkering van het vredesproces. De Kamer heeft het pas op 20 december eenparig goedgekeurd. Men moet deze kwestie opnieuw ter discussie stellen, in de eerste plaats omwille van de mensenrechtenschendingen, en in de tweede plaats omwille van de schendingen door Israël van territoriale principes. Israël brengt hier immers producten op de markt die in feite in de bezette gebieden worden vervaardigd. Op 23 december 2000 werd dit bij notariële akte vastgesteld, zodat het een feit kan worden genoemd.

Op Europees vlak is dit onbespreekbaar. Romani Prodi meent dat maatregelen het vredesproces zouden hinderen. De VS oordelen dat het internationaal recht niet van toepassing is, vermits Israël en Palestina overeenkwamen naar een oplossing te zoeken. Die houding gaat in tegen de resolutie van de Kamer en tegen de regeringsmededeling van 22 december 2000. Daarbij stelt België Palestina financiële middelen ter beschikking opdat het een spreekbuis zou hebben in ons land. Binnen de NAVO krijgt het echter geen gehoor.

Principiële stellingnames met een symbolische draagwijdte hebben wel degelijk zin, zoals blijkt uit de opschorting van akkoorden na de sluiting van Palestijnse universiteiten in 1989. Het moment is bovendien goed gekozen, gezien er in Israël een pre-electorale sfeer heerst en er naar aanleiding van de intifada internationale contacten zullen volgen.

Het is cynisch te zeggen dat het vredesproces zou worden gehinderd door onze initiatieven.

Indien we dit billijken, steunen we de bezetting door Israël van Palestijnse gebieden, ook financieel. Zodoende maken we onszelf schuldig aan schending van de mensenrechten.

09.02 Minister **Louis Michel** (Nederlands): De onderhandelingen tussen Israël en Palestina werden hervat rond voorstellen van president Clinton. Het lijkt weinig waarschijnlijk dat een akkoord wordt bereikt nog voor het aantreden van de republikeinen in de VS. Belangrijk is dat de dialoog open blijft en dat onze ambassadeur in Tel Aviv op zijn post blijft om ons in te lichten over het verloop en de resultaten van de verkiezingen in Israël.

België betreurt de schendingen van de mensenrechten door Israël in de Palestijnse gebieden en beroept zich op de conventie van Genève, maar moedigt beide partijen aan de

et probablement par mécontentement en raison du blocage du processus de paix - été les derniers à contresigner ce traité. La Chambre a attendu le 20 décembre pour approuver ce traité à l'unanimité. Compte tenu des violations des droits de l'homme et du non-respect du principe de territorialité par l'Etat d'Israël, ce traité doit être réévalué. Israël écoule en effets sur notre marché des produits fabriqués dans les territoires occupés. Cette pratique est attestée par un acte notarial établi en date du 23 décembre 2000.

Sur le plan européen, c'est un point non négociable. Romano Prodi estime qu'en prenant des mesures, l'Union Européenne entraverait le processus de paix. Les Etats-Unis estiment que le droit international ne s'applique pas en l'espèce, étant donné qu'Israël et la Palestine sont convenus de rechercher une solution. Cette attitude du président de la Commission européenne est contraire à la résolution de la Chambre et à la communication gouvernementale du 22 décembre 2000. A cet égard, la Belgique met des moyens financiers à la disposition de la Palestine afin qu'elle ait un organe de communication dans notre pays. En revanche, la Palestine ne peut faire entendre sa voix à l'OTAN. Comme le montre la suspension des accords après la fermeture des universités palestiniennes en 1989, il est bel et bien utile de prendre des positions de principe d'une portée symbolique. En outre, le moment est bien choisi étant donné qu'un climat pré-électoral règne actuellement en Israël et que l'intifada induira des contacts internationaux.

Affirmer que nos initiatives entraveraient le processus de paix témoigne de cynisme.

Si nous soutenions l'attitude israélienne envers les Palestiniens, nous approuverions l'occupation des territoires palestiniens par Israël, notamment en y contribuant financièrement. Nous nous rendrions ainsi coupables de violation des droits de l'homme.

09.02 **Louis Michel**, ministre(en néerlandais) : Les négociations entre Israël et la Palestine ont repris dans le cadre des propositions du président Clinton. Il paraît peu probable qu'un accord se dégage avant l'entrée en scène des républicains aux Etats-Unis. Il est important que le dialogue se poursuive et que notre ambassadeur à Tel Aviv reste en place pour nous informer du déroulement et des résultats des élections en Israël.

La Belgique regrette les violations des droits de l'homme par l'Etat d'Israël dans les territoires palestiniens et nous invoquons la convention de Genève. Par ailleurs, nous encourageons les deux

onderhandelingen toch verder te zetten, zeker in het vooruitzicht van de verkiezingen van een nieuwe premier in Israël. Mijn departement maakt 10 miljoen frank noodhulp vrij voor de UNRWA. Staatssecretaris Boutmans geeft 26,5 miljoen noodhulp aan de Palestijnse gebieden. Die wordt door een consortium van NGO's en Oxfam verdeeld. Oxfam zorgt voor de coördinatie.

De opschorting van het pas goedgekeurde associatieverdrag tussen de EU en Israël is niet de gepaste maatregel, in dezelfde redenering als eerder uiteengezet. Dat sluit niet uit dat de EU zich op termijn zal moeten beraden over het economische partnerschap met Israël.

(Frans) Binnen de Europese Raad voor Algemene Zaken zijn er twee tendensen : het ene kamp, waartoe ook ik behoor en dat steeds meer aanhangers krijgt, is voorstander van het uitoefenen van een zo groot mogelijke druk op Israël, het tweede kamp staat een zachtzinniger aanpak voor.

De uitslag van de verkiezingen zal van cruciaal belang zijn voor het vredesproces, en het lijkt me niet opportuun om in volle verkiezingsperiode afstand te nemen van het Europese standpunt, wat de zaak die ons zo na aan het hart ligt alleen maar schade kan toebrengen.

Als er niets verandert, kan het zijn dat wij onze houding bijstellen en een harder standpunt innemen.

09.03 Ferdy Willems (VU&ID): De minister meent dat de ambassadeur ter plekke moet blijven. Een afwezigheid van enkele uren zal er niet toe leiden dat hij de controle verliest.

Ik meen dat de pre-electorale sfeer het goede moment is om tussen te komen, vermits de kandidaten zich graag voorstellen als vredebrenger.

Het antwoord over Gaza voldoet me volkomen.

Ik betreur met de minister dat de EU verdeeld reageert en zich zwak opstelt. Een brutaal optreden mag niet, maar kan een land nog brutaler optreden dan Israël nu doet? Israël hanteert de methodes waarvan het in het verleden slachtoffer was. Zo denkt professor Abicht erover.

09.04 Leen Laenens (AGALEV-ECOLO): Ik sluit mij aan bij de analyse van collega Willems. Wat is nog het effect van Europa als we altijd zo voorzichtig moeten tewerkgaan? Het

parties à poursuivre les négociations, notamment en prévision de l'élection d'un nouveau premier ministre en Israël. Mon département va libérer 10 millions pour l'aide à l'UNRWA. Le secrétaire d'Etat, M Boutmans, va dégager 26,5 millions pour l'aide d'urgence aux territoires palestiniens. Cette aide sera répartie par un consortium d'ONG et par Oxfam, qui assurera la coordination.

Dans le prolongement du raisonnement que je vous ai exposé, la suspension du traité d'association entre l'UE et Israël n'est pas la mesure la plus appropriée. Il n'est nullement exclu qu'à terme, l'UE doive se concerter à propos du partenariat économique avec Israël.

(En français) Deux tendances existent au sein du Conseil européen des Affaires générales : la première, dont je suis et qui gagne du terrain, est partisane d'une pression maximale sur Israël, l'autre est favorable à une approche plus douce du problème.

Le résultat des élections sera très important pour la paix, et il me paraît inopportun, en pleine période préélectorale, de nous dissocier de la position européenne. Cette attitude n'aurait pour effet que d'affaiblir la cause que nous voulons défendre.

Si les choses n'évoluent pas dans le futur, nous pourrions être amenés à adopter une attitude plus dure.

09.03 Ferdy Willems (VU&ID): Le ministre estime que l'ambassadeur doit rester sur place. Une absence de quelques heures ne lui fera toutefois pas perdre le contrôle de la situation.

J'estime que l'ambiance préélectorale offre une bonne occasion pour intervenir puisque les candidats aiment à se présenter en tant que vecteur de paix.

La réponse concernant Gaza me satisfait pleinement.

Tout comme le ministre, je regrette que l'UE soit divisée et qu'elle adopte un profil bas. On ne peut intervenir avec brutalité mais est-il possible qu'un pays intervienne plus brutalement encore qu'Israël ? Israël recourt aux méthodes dont il a été victime par le passé. Voilà ce que pense le professeur Abicht. Une prudence excessive est néfaste car aux grands maux, les grands remèdes.

09.04 Leen Laenens (AGALEV-ECOLO): Je me rallie à l'analyse de notre collègue, M. Willems. Quelle influence peut encore exercer l'Europe si nous devons toujours faire preuve d'une telle

associatieverdrag kan mogelijks worden uitgebreid. Precies dat moet worden voorkomen. De opschorting van het associatieverdrag is voorlopig noodzakelijk.

09.05 Claudine Drion (ECOLO-AGALEV): Wij hebben bij de ratificatie van het associatieverdrag een resolutie goedgekeurd die ertoe strekt het tussentijds akkoord aan criteria inzake het respect van de mensenrechten te toetsen.

Ik wil dat die evaluatie er komt.

09.06 Daniel Bacquelaine (PRL FDF MCC): De verklaring van de heer Willems volgens wie Israël methodes hanteert waarvan het joodse volk in het verleden het slachtoffer was, is onaanvaardbaar. Dit is een revisionistische uitspraak die tot gerechtelijke vervolging zou kunnen leiden als ze buiten dit halfroond was gedaan.

09.07 Minister Louis Michel : *(Frans)* Ik herhaal dat een radicaler standpunt van België contraproductief zou zijn in de Europese Unie en dat het tijdstip mij niet opportuun lijkt.

We zouden hierover nog uren kunnen debatteren. Als wij echter de indruk wekken minder neutraal te zijn, versterken wij de Israëlische rechtervleugel, wat de kansen op vrede waarschijnlijk beperkt. Ik ben vanzelfsprekend voorstander van een evaluatie maar acht het wenselijk daarmee nog even te wachten.

Ik zou het volledig met u eens zijn als een algemeen Europees standpunt in die zin kan worden aangenomen. In Nice pleitte ik er trouwens voor dat Europa meer bij deze onderhandelingen zou worden betrokken. Momenteel blijft Europa terzake echter een buitenstaander omdat Israël en de VS weigeren dat Europa aan de onderhandelingen deelneemt.

Aangezien ik moet antwoorden op uw argumentatie die overeenstemt met wat ik ten overstaan van de EU verdedig, is mijn huidige positie paradoxaal.

Ook al wint de voormelde argumentatie terrein, toch is het vaak moeilijk zaken te doen erkennen die ons vanzelfsprekend lijken.

De kwestie illustreert het belang van een op politiek vlak voltooid Europa.

circonspection ? Le traité d'association peut éventuellement être élargi et c'est précisément ce que nous devons éviter. La suspension du traité d'association est une nécessité provisoire.

09.05 Claudine Drion (ECOLO-AGALEV): Au moment de la ratification de l'accord d'association, nous avons voté une résolution en vue de l'évaluation de l'accord intérimaire sur la base des critères du respect des droits humains.

Je souhaiterais que cette évaluation se fasse.

09.06 Daniel Bacquelaine (PRL FDF MCC): Je ne puis accepter que M. Willems dise qu'Israël applique des méthodes dont le peuple juif a été victime.

Ce sont des propos révisionnistes qui, s'ils étaient prononcés en dehors de cette enceinte, seraient passibles de poursuites judiciaires.

09.07 Louis Michel , ministre *(en français)* : Je répète qu'à mon sens une attitude plus tranchée de la Belgique serait contre-productive au sein de l'Union européenne, et que le moment ne me paraît pas opportun.

Nous pourrions en débattre encore des heures, mais mon analyse est que si nous donnions l'impression de moins de neutralité, nous ne ferions que renforcer la position de la droite israélienne, ce qui laisserait sans doute moins de chances à la paix. Je suis bien sûr d'accord pour qu'une évaluation ait lieu mais je plaide pour qu'on laisse passer un peu de temps d'abord.

Je serais entièrement d'accord avec votre position si nous pouvions prendre une attitude européenne globale dans ce sens.

J'ai d'ailleurs plaidé à Nice pour que l'Europe soit davantage dans la négociation, alors que pour le moment, elle est à côté de cette négociation, en raison du refus d'Israël et des USA de l'y voir participer.

Ma position, en ce moment, est paradoxale, car je dois répondre à votre argumentation qui est précisément celle que je défends devant l'Union européenne.

Cette argumentation est en train de gagner du terrain, mais il est souvent difficile de faire admettre des choses qui nous semblent aller de soi.

Cette question pose bien le problème de l'importance d'une Europe achevée sur le plan politique.

Ferdie Willems (VU-ID) Zowel de minister als ikzelf zijn van mening dat de situatie ernstig is en dat Europa te zwak staat. Ik stel vast dat de minister eraan twijfelt of zijn appreciatie de juiste is.

Met de term revisionisme aan mijn adres kan ik niet instemmen. Ik wijs er ook uitdrukkelijk op dat ik woorden van professor Abicht citeerde.

De staat Israël kent een meerwaarde toe aan de Joodse onderdanen in vergelijking met haar Palestijnse onderdanen. Dit klaag ik aan.

De voorzitter: Eén ding is zeker: de inschatting van zo'n ingewikkelde situatie als deze in het Midden-Oosten is bijzonder moeilijk. Het is volkomen normaal dat niemand in deze zaal zeker is van de juistheid van zijn appreciatie.

09.08 Minister **Louis Michel** (*Frans*): Ik voeg er nog aan toe dat ik exportvergunningen geweigerd heb voor wapenuitvoer naar Israël, met heel wat reacties en lobby tot gevolg.

Moties

Tot besluit van deze bespreking werden volgende moties ingediend.

Een motie van aanbeveling werd ingediend door de heer Ferdie Willems en luidt als volgt:

"De Kamer,
gehoord de interpellatie van de heer Ferdie Willems en het antwoord van de vice-eerste minister en minister van Buitenlandse zaken,
vraagt de regering om ethische redenen

1. de samenwerkingsakkoorden met Israël op te schorten;
2. het contract dat België eind 1998 afsloot met het Israëlische Eagle voor de levering van UAV-vliegtuigen aan het Belgische leger op te schorten;

3. op

Europees niveau aan te dringen op de opschorting van het associatieverdrag van Israël met de EU."

Een eenvoudige motie werd ingediend door de heren Daniel Bacquelaine en Erik Derycke en mevrouw Claudine Drion.

Over de moties zal later worden gestemd. De bespreking is gesloten.

10 Interpellatie van de heer Ferdie Willems tot de vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken over "het Plan Colombia" (nr. 609)

Voorzitter: Erik Derycke.

Ferdie Willems (VU-ID) Le ministre, comme moi-même, estime que la situation est grave et que l'Europe est en position de faiblesse. Je constate qu'il hésite quant à l'exactitude de son appréciation. Je ne puis accepter qu'on me traite de révisionniste. Je tiens à faire observer expressément que je citais le professeur Abicht. L'Etat d'Israël fait plus grand cas de ses sujets israéliens que des ressortissants palestiniens sur son territoire. Je dénonce cet état de fait.

Le président: Il est extrêmement difficile d'apprécier une situation aussi complexe que celle du Moyen-Orient. Il est tout à fait normal que personne dans cette salle ne soit certain de la justesse de son appréciation.

09.08 **Louis Michel**, ministre (*en français*): J'ajouterai que j'ai refusé les licences d'exportation d'armes vers Israël, ce qui a donné lieu à beaucoup de lobbying et de réactions.

Motions

En conclusion de cette discussion les motions suivantes ont été déposées.

Une motion de recommandation a été déposée par M. Ferdie Willems et est libellée comme suit:

"La Chambre,
ayant entendu l'interpellation de M. Ferdie Willems et la réponse du vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères,
demande au gouvernement, pour des raisons d'éthique
1. de suspendre les accords de coopération avec Israël;
2. de suspendre le contrat que la Belgique a conclu fin 1998 avec la société israélienne Eagle pour la livraison de 3 avions UAV à l'armée belge;
3. d'insister, au niveau européen, sur la suspension du traité d'association conclu entre l'Union européenne et Israël."

Une motion pure et simple a été déposée par MM. Daniel Bacquelaine et Erik Derycke et Mme Claudine Drion.

Le vote sur les motions aura lieu ultérieurement. La discussion est close.

10 Interpellation de M. Ferdie Willems au vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères sur "le Plan Colombia" (n° 609)

Président: Erik Derycke.

10.01 Ferdy Willems (VU&ID): Eind november reisden collega Vanoost en ikzelf naar Colombia. De begeleiding was zeer goed. De reis zelf was hallucinant. Ik beschik over drie boekdelen waaruit blijkt dat de regering alleen al in twee provincies 40.000 mensen straffeloos heeft vermoord. Een senator liet ons weten dat hij doodsb bedreigingen ontving. Oplossing ter plaatse zou erin bestaan betrokkenen politiek asiel te verlenen in Canada. De vice-gouverneur voor de mensenrechten is een schertsfiguur. Er is geen staat.

Het plan-Colombia voorziet in 7,7 miljard dollar om tot een oplossing te komen. De VS zouden het leeuwenaandeel voor hun rekening nemen en zich richten op militaire projecten. Europa zou instaan voor civiele projecten. De VS zijn van oordeel dat Europa ook eens zijn verantwoordelijkheid moet opnemen, zoals het zelf deed in ver-van-zijn-bed-show Bosnië.

Mijn bezwaren zijn meervoudig. Het plan-Colombia betekent een inmenging in de interne politiek van het land, waar verkiezingen voor de deur staan. Er is geen overleg geweest over dit plan, noch met de NGO's, noch met de parlementen van de Europese landen. De VS willen met een militaire operatie hun eigen drugprobleem oplossen. Militair geweld lost zulke problemen niet op. Een escalatie van geweld zal het resultaat zijn.

De Colombianen beweren dat zijzelf 30.000 guerillero's zullen inzetten. Het gaat hier vooral om kindsoldaten en inheemse volkeren die gedwongen worden mee te vechten. Ook het geld daarvoor zal uit onfrisse praktijken komen. De buurlanden van Colombia zijn bezig met onderhandelingen over de toestand van het land.

De echte oorzaak van de problemen in Colombia is de sociale ongelijkheid. Staatssecretaris Boutmans deelt mijn mening dat het plan-Colombia niets doet aan de oorzaak van de problemen in dat land maar vooral een militaire operatie behelst.

Het plan-Colombia zal de wanverhouding tussen rijk en arm nog vergroten, want het gaat om import van buitenlands geld. België heeft in Colombia een goede naam door onze humanitaire hulporganisaties aldaar. Vooraanstaanden zoals de voorzitters van de mensenrechtencommissies in Kamer en Senaat vragen dat België optreedt als tussenpersoon ten aanzien van de guerillagroepen in Colombia, die ook de mensenrechten schenden.

10.01 Ferdy Willems (VU&ID): A la fin du mois de novembre, M. Vanoost et moi-même nous sommes rendus en Colombie. Si l'encadrement était excellent, le voyage en lui-même était hallucinant. Je dispose de trois cahiers dont il ressort que rien que dans deux provinces, le gouvernement a fait assassiner impunément 40.000 personnes. Un sénateur nous a dit avoir reçu des menaces de mort. Son cas pourrait être résolu par l'octroi de l'asile politique au Canada. Comment peut-on prendre au sérieux le vice-gouverneur chargé du respect des droits de l'homme? Il n'y a pas d'Etat.

Le plan pour la Colombie prévoit une somme de 7,7 milliards de dollars pour arriver à une solution. Les Etats-Unis assumeront l'essentiel du coût, en s'intéressant surtout aux projets militaires. L'Europe se chargerait des projets civils. Les Etats-Unis estiment que les pays européens devraient prendre leurs responsabilités, tout comme les Etats-Unis l'ont fait en Bosnie, qui se trouve pourtant loin de chez eux.

Mes objections sont multiples. Le plan pour la Colombie implique une immixtion dans la politique intérieure de ce pays, à la veille des élections qui vont s'y dérouler. Ce plan n'a fait l'objet d'aucune concertation, ni avec les ONG, ni avec les Parlements des pays européens. Les Etats-Unis ont l'intention de résoudre leur propre problème de drogue en organisant une opération militaire. La violence militaire ne résout pas de tels problèmes. Elle aura pour seule conséquence une escalade de violence.

Les Colombiens affirment pouvoir mobiliser 30.000 hommes. Il s'agit essentiellement d'enfants soldats et d'indigènes, qui seront forcés à se battre. Même les fonds nécessaires proviendront de pratiques douteuses. Les pays voisins de la Colombie mènent des négociations à propos de la situation dans ce pays.

Les inégalités sociales sont la véritable cause des problèmes en Colombie. Le secrétaire d'Etat Boutmans estime comme moi que le plan pour la Colombie ne remédiera en rien à cette situation mais qu'il s'agit essentiellement d'une opération militaire.

Le plan pour la Colombie accroîtra encore le fossé entre les riches et les pauvres car il implique le recours à des fonds étrangers. La Belgique jouit d'une bonne réputation en Colombie, grâce au travail fourni par nos organisations humanitaires dans ce pays. Des personnalités éminentes, telles que les présidents des commissions des droits de l'homme de la Chambre et du Sénat, demandent que la Belgique intervienne en tant qu'intermédiaire auprès des groupes de guerilleros qui violent également les droits de l'homme.

De drugbestrijding moet algemeen zijn: zowel de overheid als de guerrilla gebruikt drugs en drugsgeld. Dat wordt door talrijke bronnen bevestigd. Naast de natuurlijke drugs zoals coke en marihuana worden nu ook synthetische drugs aangemaakt in Colombia, waarvoor de chemische grondstoffen uit het Westen worden geïmporteerd. Ik pleit ervoor dat die export vanuit het Westen wordt beknot.

10.02 Minister **Louis Michel** (*Nederlands*): België neemt deel aan de besprekingen via de werkgroep van experts van de Europese unie inzake Latijns-Amerika. Het plan-Columbia, dat door de Verenigde Staten en Colombia werd opgesteld, stuitte van bij het begin op heel wat voorbehoud, omdat het een militair-repressieve component verbindt met waardevolle socio-economische en institutionele projecten.

De Europese Unie wil samenwerken inzake de modernisering van de administratie, de versterking van de democratie, het respecteren van de mensenrechten, de bescherming van het milieu en de bevordering van alternatieve teelten ter vervanging van coca.

De Europese Unie stelt voor de periode 2000-2006 105 miljoen euro ter beschikking via een eigen steunprogramma. Daarnaast zijn er bilaterale bijdragen van bepaalde Europese lidstaten. Ik weet niet hoeveel Frankrijk bijdraagt.

Er is geen sprake van een Belgische aarzeling. België steunt de vredesinspanningen van de Colombiaanse president. België moet het plan niet goedkeuren of verwerpen, maar wel kiezen op welke domeinen het zijn inspanningen zal richten. België onderschrijft het Europees Unie-programma voor vrede in Colombia. Het steunt de NGO-projecten. De steun aan het vredesproces verloopt via indirecte hulp, in het kader van de Europees Unie-verbintenis om een substantieel hulpmiddelenpakket ter beschikking te stellen.

10.03 **Ferdie Willems** (VU&ID): Ik deel de analyse van de minister. Wij mogen in Colombia enkel sociale en economische projecten steunen.

10.04 **Lode Vanoost** (AGALEV-ECOLO): Het project AMAS is niet het enige initiatief dat loopt in Colombia. Er zijn nog andere goede initiatieven. De inventaris van mistoestanden van de staat Colombia gedurende de laatste veertig jaar is hallucinant. Het drugprobleem is veel ouder dan het guerrillaprobleem. De guerrilla bestrijden zal niet tot

La lutte contre la drogue doit être générale: la drogue et l'argent de la drogue sont utilisés tant par les pouvoirs publics que par la guérilla. De nombreuses sources le confirment. Outre les drogues naturelles, telles que la marihuana, des drogues synthétiques sont également produites en Colombie et leur production requiert l'importation de substances chimiques en provenance de l'Ouest. J'estime qu'il faut mettre fin à ces exportation de l'Ouest.

10.02 **Louis Michel**, ministre(*en néerlandais*): La Belgique participe aux discussions par le biais du groupe d'experts de l'UE en ce qui concerne l'Amérique latine. Le plan Colombie élaboré conjointement par les Etats-Unis et la Colombie a dès le départ fait l'objet de nombreuses réserves parce qu'il associe une composante militaire et répressive à des projets socio-économiques et institutionnels de valeur.

L'UE veut coopérer à la modernisation de l'administration, au renforcement de la démocratie, au respect des droits de l'homme, à la protection de l'environnement et à la promotion de cultures de substitution au coca.

Pour la période 2000-2006, l'UE propose d'engager 105 millions de francs au travers d'un programme d'aide. Il y a en outre d'autres aides bilatérales accordées par certains Etats membres européens. J'ignore à combien s'élève la contribution française.

La Belgique n'adopte pas le moins du monde une attitude hésitante. Notre pays soutient les efforts de paix du président colombien. La Belgique ne doit pas adopter ou rejeter le plan, elle doit décider des domaines vers lesquels elle compte diriger ses efforts. La Belgique souscrit au programme de l'UE pour la paix en Colombie. Elle soutient les projets des ONG. L'aide apportée au processus de paix n'est pas directe, elle se situe dans le cadre des engagements pris par l'UE d'accorder une aide substantielle.

10.03 **Ferdie Willems** (VU&ID): Je partage l'analyse du ministre. En Colombie, nous ne pouvons que soutenir des projets économiques et sociaux.

10.04 **Lode Vanoost** (AGALEV-ECOLO): Le projet AMAS n'est pas la seule initiative en Colombie. D'autres bonnes initiatives y sont également menées. L'inventaire des abus commis au niveau de l'Etat colombien au cours des 40 dernières années est hallucinant. Le problème de la drogue est beaucoup plus ancien que le problème causé

gevolg hebben dat ook het drugprobleem wordt opgelost. De fundamentele oorzaak van de malaise in Colombia is de enorme sociale ongelijkheid. Nochtans is de Colombiaanse grondwet liberaler dan de Belgische. Jammer genoeg betekenen regels op papier niet altijd veel. Colombia is in de praktijk een feodale staat waar een kleine elite haar rijkdom niet deelt met de rest van het land. Colombia is een land met veel natuurlijke rijkdommen, maar ze zijn in handen van een minderheid.

Wat Colombia onderscheidt van andere Latijns-Amerikaanse landen is de uitgestrektheid van de gebieden die gecontroleerd worden door guerrillabewegingen. De FARC heeft bijvoorbeeld een gebied zo groot als Zwitserland onder controle. Die gebieden zijn zelfbedruipend, waardoor men geen belang meer heeft bij het bestaan van een rechtstaat. Zowel de guerrillabewegingen, als de grootgrond-eigenaars, als de overheid, leven van drugproductie en drughandel. Wanneer de drugactiviteit van slechts één van die drie protagonisten of slechts in één gebied wordt bestreden, lost dit het probleem niet op.

Ik sta overigens zeer sceptisch ten opzichte van de rol die de Verenigde Staten speelden en spelen in Colombia. Er is in deze kwestie waakzaamheid geboden. Ik meen dat de minister de EU-aanpak van het plan-Colombia maximaal moet ondersteunen.

De openbare commissievergadering wordt gesloten om 17.28 uur.

par la guérilla. Par conséquent, la lutte contre la guérilla n'aura pas pour effet de résoudre le problème de la drogue. La cause essentielle du malaise en Colombie réside dans l'énorme inégalité sociale. La constitution colombienne est pourtant plus libérale que la nôtre mais malheureusement les textes écrits n'ont pas toujours grande signification. Dans la pratique, la Colombie est un Etat féodal où une petite élite ne partage pas ses richesses avec le reste du pays. La Colombie est un pays qui dispose de nombreuses richesses naturelles mais elles sont aux mains d'une minorité.

La Colombie se distingue des autres pays latino-américains par l'étendue des régions qui sont contrôlées par la guérilla. La FARC contrôle par exemple un territoire aussi grand que la Suisse. Ces régions subviennent à leurs propres besoins, ce qui fait que l'existence d'un Etat de droit n'y est pas indispensable. Les mouvements de guérilla, les grands propriétaires terriens et les pouvoirs publics vivent de la production et du trafic de drogue. Si l'on ne lutte que contre l'un de ces trois protagonistes ou si on limite cette lutte à une région, le problème ne sera pas résolu.

Je suis d'ailleurs très sceptique au sujet du rôle joué par les Etats-Unis en Colombie. Il faut faire preuve de vigilance dans cette matière. J'estime que le ministre doit pleinement soutenir l'approche de l'UE par rapport au plan Colombie.

La réunion publique de commission est levée à 17.28 heures.